

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ORDU VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ

ORDU İLİ 2023 YILI ÇEVRE DURUM
RAPORU

HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

ORDU- 2024

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	1
A. HAVA	2
A.1. HAVA KALİTESİ.....	2
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLİTİCİLER	6
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	8
A.3.1. <i>Temiz Hava Eylem Planları</i>	8
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	12
A.4.1. <i>Fatsa İstasyonu</i>	12
A.4.2. <i>Karşıyaka İstasyonu</i>	14
A.4.3. <i>Stadyum İstasyonu</i>	16
A.4.4. <i>Ünye İstasyonu</i>	17
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	23
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	23
A.8 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	24
B. SU VE SU KAYNAKLARI	26
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	26
B.1.1. <i>Yüzeysel Sular</i>	26
B.1.1.1. Akarsular	26
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	26
B.1.2. <i>Yeraltı Suları</i>	27
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	28
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	28
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	29
B.3.1. <i>Noktasal kaynaklar</i>	29
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	29
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	29
B.3.2. <i>Yayıllı Kaynaklar</i>	29
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	29
B.3.2.2. Diğer	30
B.4. DENİZLER	30
B.4.1. <i>Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu</i>	30
B.4.2. <i>Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu</i>	31
B.4.3. <i>Acil Müdahale Planları</i>	32
B.4.4. <i>Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri</i>	32
B.4.5. <i>Denizdeki Balık Çiftlikleri</i>	34
B.4.6. <i>Deniz Çöpleri</i>	34
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	35
B.5.1. <i>İçme ve Kullanma Suyu</i>	35
B.5.1.1. Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	35
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	35
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	36
B.5.2. <i>Sulama</i>	45
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	45
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	45
B.5.3. <i>Endüstriyel Su Temini</i>	46
B.5.4. <i>Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı</i>	46

<i>B.5.5. Rekreatyonel Su Kullanımı</i>	47
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	47
<i>B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri</i>	47
<i>B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri</i>	51
<i>B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi</i>	51
<i>B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı</i>	52
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	53
<i>B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar</i>	53
<i>B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi</i>	53
<i>B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar</i>	53
<i>B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği</i>	54
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	54
C. ATIK	56
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	56
C.2. HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	58
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ.....	59
C.3.1. Eğitimler.....	60
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	61
C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı.....	62
C.4. AMBALAJ ATIKLARI.....	63
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR.....	65
C.6. ATIK YAĞLAR.....	67
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	68
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	68
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER.....	69
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	70
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	71
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR.....	71
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları.....	73
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	73
C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları.....	73
C.13. TIBBİ ATIKLAR.....	73
C.14. MADEN ATIKLARI	74
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	74
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	76
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR.....	76
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	76
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	77
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)	77
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	77
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	78
E.1. FLORA	78
E.2. FAUNA	78
E.2.1. MEMELİLER.....	78
E.2.3. İç Su Balıkları.....	79
E.2.4. Sürüngenler	79
E.2.5. Çift Yaşarlar.....	79

E.3. ORMANLAR, Millî Parklar ve Tabiat Parkları	79
<i>E.3.1. Ormanlar</i>	79
<i>E.3.2. Millî Parklar</i>	80
<i>E.3.3. Tabiat Parkları</i>	80
E.4. ÇAYIR VE MERA	84
E.5. SULAK ALANLAR	87
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	88
<i>E.6.1. Tabiat Anıtları</i>	88
<i>E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları</i>	88
<i>E.6.3. Anıt Ağaçlar</i>	88
<i>E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri</i>	92
<i>E.6.5. Doğal Sıt Alanları</i>	92
E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	98
F. ARAZİ KULLANIMI	100
F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	100
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	102
<i>E.2.1. Çevre Düzeni Planı</i>	102
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	104
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	105
G.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	105
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	106
G.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	107
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	108
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	108
H.2. ŞİKÂyetlerin Değerlendirilmesi	109
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	109
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	111
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	111
I. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	112

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri ...	3
Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	4
Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi	5
Çizelge 4 –2023 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	5
Çizelge 5 – 2023 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları.....	8
Çizelge 6 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri	22
Çizelge 7- 2023 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı.....	23
Çizelge 8– Tamamlanan Bisiklet Yolları	24
Çizelge 9– Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları	24
Çizelge 10– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak.....	24
Çizelge 11 –İlin akarsuları	26
Çizelge 12 - Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar	27
Çizelge 13 – Yeraltı suyu potansiyeli.....	27
Çizelge 14 – 2023 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları	28
Çizelge 15 Ordu İlinde Arazi Dağılımı	29
Çizelge 16 – Kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi	31
Çizelge 17– Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı.....	32
Çizelge 18 –2023 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı.....	32
Çizelge 19 - 2023 Yılı Su Kaynakları.....	37
Çizelge 20 –2023 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	49
Çizelge 21 –2023 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu	51
Çizelge 22 –2023 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı.....	51
Çizelge 23 –2023 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu.....	52
Çizelge 24 –2023 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	54
Çizelge 25 -2023 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)	54
Çizelge 26 - 2023yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları.....	54
Çizelge 27 -2023 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri.....	57
Çizelge 28–2023 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi	58
Çizelge 29–2023 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri.....	61
Çizelge 30 –2023 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı.....	62
Çizelge 31 – 2021 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları	64
Çizelge 32 - Kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	64
Çizelge 33 – 2023 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı.....	64

Çizelge 34 - 2023 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	65
Çizelge 35 - 2021 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları*	66
Çizelge 36 –2021 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	68
Çizelge 37 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*	68
Çizelge 38 –2021 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	69
Çizelge 39 –2021 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler.....	69
Çizelge 40 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	69
Çizelge 41– 2021 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	71
Çizelge 42 –2023 yılında İlde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet).....	71
Çizelge 43– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet).....	71
Çizelge 44 –2021 yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri.....	72
Çizelge 45 –2023 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi	73
Çizelge 46- 2023 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı	73
Çizelge 47 –2021 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı.....	74
Çizelge 48 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı	74
Çizelge 49 –2023 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı.....	74
Çizelge 50 –2023 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*.....	75
Çizelge 51 –2023 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı.....	76
Çizelge 52 –2023 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı	76
Çizelge 53–.....yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi	77
Çizelge 54 - Tescilli Anıt Ağaç Listesi:	89
Çizelge 55 - Tescilli Ağaç Topluluğu Listesi:.....	90
Çizelge 56 – Ordu ilinde arazi kullanım sınıflandırması.....	101
Çizelge 57 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2023 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*	105
Çizelge 58 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2023 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	106
Çizelge 59 – 2014-2023 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı	106
Çizelge 60–2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	106
Çizelge 61 – 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı.....	108
Çizelge 62 –2023 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları ...	109
Çizelge 63 –2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	109

GRAFİKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Grafik 1 - Fatsa İstasyonu PM ₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	13
Grafik 2 - Fatsa İstasyonu SO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	14
Grafik 3- Fatsa İstasyonu NO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği.....	14
Grafik 4- Karşıyaka İstasyonu PM ₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği.....	15
Grafik 5- Karşıyaka İstasyonu SO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	15
Grafik 6 - Karşıyaka İstasyonu NO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği.....	15
Grafik 7- Karşıyaka İstasyonu CO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	16
Grafik 8 - Stadyum İstasyonu PM ₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği.....	17
Grafik 9 - Stadyum İstasyonu SO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	17
Grafik 10- Ünye İstasyonu PM ₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	18
Grafik 11- Ünye İstasyonu SO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	18
Grafik 12 - Ünye İstasyonu NO ₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	19
Grafik 13 - Ünye İstasyonu O ₃ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	19
Grafik 14 – 2023 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı	22
Grafik 15 -2023 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	35
Grafik 16 İldeki İçme Suyu Kullanımının Sektörel Dağılımı	36
Grafik 17 –2023 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı	46
Grafik 18 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı	47
Grafik 19 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	48
Grafik 21 - 2023 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu	56
Grafik 22 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitime katılan kişi sayısı	61
Grafik 23 – Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı	63
Grafik 24 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı	64
Grafik 25 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	65
Grafik 26 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	66
Grafik 27 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &.....	67
Grafik 28 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl).....	69
Grafik 29 - Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)	70
Grafik 30 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi	71
Grafik 31 – 2023 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı.....	74
Grafik 32 – Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması.....	100
Grafik 33 – 2023 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	105
Grafik 34–2023 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	106
Grafik 35 –2023 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	107
Grafik 36 – ÇŞİDİM tarafından 2023 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı.....	108
Grafik 37 –2023 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	109
Grafik 38 –2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı.....	110
Grafik 39 - 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı.....	110

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1: Fatsa Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri	13
Harita 2: Karşıyaka Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri.....	14
Harita 3 Stadyum Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri.....	16
Harita 4: Ünye Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri	18
Harita 5 - Ulugöl Tabiat Parkı	81
Harita 6 – Çınarsuyu Tabiat Parkı	83
Harita 7 - Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı.....	87
Harita 8 – Ordu ilinin Çevre Düzeni Planı	102

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim 1 – Fatsa İstasyonu	12
Resim 2 – Karşıyaka İstasyon	14
Resim 3 Stadyum İstasyonu	16
Resim 4 Ünye İstasyonu.....	17
Resim 5 - Ulugöl	82
Resim 6 - Çınarsuyu	83
Resim 7 - Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı	88
Resim 8 – Kurul Kayalıkları	94
Resim 9 – Gaga Gölü	95
Resim 10 – Yason Burnu.....	96
Resim 11 Genççağa Kalesi.....	97
Resim 12 Boğazcık Mağarası.....	98
Resim 13 - Deniz Çöpü Avı Etkinliği	112
Resim 14 - Deniz Çöpü Avı Etkinliği	112
Resim 15 Deniz Çöpü Avı Etkinliği.....	113
Resim 16 Deniz Çöpü Avı Etkinliği.....	114
Resim 17 Deniz Çöpü Avı Etkinliği.....	115

GİRİŞ

Ordu İli, kuzeyden Karadeniz, doğudan Giresun, güneyden Sivas ve Tokat ve batıdan Samsun illeri ile çevrilidir. Yüzölçümü 5.952 km² ve 500 metre rakımı olan ilde yeryüzü şekilleri farklılaşmaktadır. Büyüklü küçüklü akarsular, göller ve dağlar, bunların oluşturduğu ova ve yaylalar ilin genel topografisini oluşturmaktadır. İl topraklarında en fazla alanı dağlık araziler oluşturmaktadır. Batıdan doğuya ve kuzeyden güneye gidildikçe yükselti artmaktadır. Dağların doruk noktaları kimi zaman 3000 metreyi aşmaktadır. 3107 metre yüksekliği ve Kuzey Anadolu Dağları'nın bir kolunu oluşturan Canik Dağlarının en yüksek noktası olan Karagöl Dağı il sınırları içerisinde yer almaktadır. Sınırlar dahilinde olan ve kayda değer yüksekliğe sahip diğer alanlar, 2789 metre yüksekliğinde olan Gündeliç Tepesi, 2103 metre yüksekliği bulunan Seyir Tepesi'dir. Ordu'da dağlardan sonra en geniş alanı plato ve yaylalar kaplamaktadır. Canik dağlarının akarsu ve vadilerle parçalanmış kesimlerinde yaylalar ve platolar oluşmuştur. İlde Korgan, Gökçebel, Turnalık, Düzoba Yaylası gibi birçok yayla bulunmakta olup en önemli yaylaları; Çambaşı, Keyfalanı ve Perşembe Yaylası'dır. İlde kaynağını dağlardan alan akarsular yoğunlaşmakta ve 34 adet akarsu bulunmaktadır. İldeki en büyük akarsu uzunluğu 161 km ile Melet ırmağı olup diğer büyük ölçekli ırmaklar Bolaman, Turnasuyu, Elekçidir. Akarsuyun yanı sıra il sınırları dahilinde göllerde bulunmaktadır. Şehirde Gaga Gölü ve Ulugöl sulak alan olarak ilan edilmiş olup Gaga Gölü 60 dekar, Ulugöl 80 dekar yüzeyi kapsamaktadır.

Ordu İli'nin topoğrafi ve iklim yapısına bağlı olarak bitki örtüsü de yer yer farklılaşmaktadır. Kışları ılık, yazları serin olan ılıman iklimde yılın ortalama 143 günü yağışlı geçmekte ve bitki örtüsünü ladin, çam (karaçam), kızılğaç, kayın, gürgen, meşe, kestane ormanlık arazilerde bazen büyük, bazen küçük meşçereler oluşturmaktadır. Karadeniz maki formuna uygun bitki grupları orman vasfı bozulmuş arazilerde mevcuttur. Ordu ili idari yapısında 2013 yılı önemli bir dönüm noktasıdır. İl, 22.03.2013 tarih ve 28595 sayılı Resmî Gazete' de yayınlanan 6447 sayılı "On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile büyükşehir olmuştur. Ordu, Türkiye'nin 30. Büyükşehir'i olup Altınordu, Akkuş, Aybastı, Çamaş, Çatalpınar, Çaybaşı, Fatsa, Gölköy, Gülyalı, Gürgentepe, İkizce, Kabadüz, Kabataş, Korgan, Kumru, Mesudiye, Perşembe, Ulubey ve Ünye olmak üzere 19 ilçeden oluşmaktadır. İlçeler genelinde yer alan mahalle sayısı ise toplam 726'dır.

Ordu İl'inde nüfus bakımından en yoğun ilçe merkez ilçe olan Altınordu İlçesi'dir. Nüfus kıyıda yer alan ilçelerde yoğunlaşmakta olup bu ilçeler; doğudan batıya doğru Gülyalı, merkez ilçe olan Altınordu, Perşembe, Fatsa ve Ünye denize kıyısı olan ilçelerdir. Diğer ilçeler ise iç kesimlerde yer almaktadır. İlin en büyük yüzölçümüne sahip ilçesi Sivas ve Tokat illerine komşu olan ve ilin güney doğusunda yer alan Mesudiye ilçesi olmasına rağmen ilçenin nüfus yoğunluğu düşük düzeydedir.

Ordu ili ekonomik yapısı tarım ve kısmen de olsa ticarete dayanmaktadır. Tarım sektörü içerisinde başta bitkisel üretim olmak üzere hayvancılık, arıcılık, balıkçılık ve ormancılık önemli alt sektörlerdir. Bitkisel üretim içerisinde en önemli pay, Türkiye üretiminin %25'ini oluşturan, fındıktır. Tarım sektörü, ilin ve bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda gelişmesine önemli oranda katkı sağlamaktadır.

Ordu sanayisi daha çok fındık ve fındığa bağlı girişimlerden oluşmaktadır. İlk sanayi 1970'li yıllar ve 1980'li yıllarda kent merkezine yakın alanlarda dağınık olarak kurulduğu görülmektedir. İldeki sanayi sektörüne yönelik özel sektör yatırımları gıda, orman ürünleri ve mobilya sanayi, tekstil, madencilik ve toprağa dayalı sanayi, çimento ve hazır 15 beton imalatı sektörü ile Tekstil ürünleri imalatı ve gıda sanayi yatırımlarının çoğu fındık kırma işleme ve fındık mamulleri üretimine yöneliktir. Ekonomide sanayi sektörü, tarım ve hizmet sektörüne oranla daha küçük bir paya sahiptir. Zaman içerisinde sanayide düzenin sağlanması ve kente olası olumsuz sonuçlarının en aza indirmesi amacıyla sanayi alanları oluşturulmuştur.

Ordu İli ekonomisine katkı sağlayacak önemli bir sektörde de turizm sektörüdür. Ordu İlinin doğal ve kültürel yapısı, doğa ve kültür turizminin gelişmesine olanak sağlamaktadır. Denize kıyısı olan il mevsimin elverdiği ölçüde yaz turizmi potansiyeli bulunmaktadır. İlde 27 arkeolojik, 2 kentsel, 1 kentsel arkeolojik, 6 doğal ve arkeolojik sit alanı olmak üzere 36 adet sit alanı bulunmaktadır. Ayrıca tek yapı ölçeğinde korunan 475 tarihi eser bulunmaktadır. Bunlardan 291'i sivil mimarlık örneği, 54'ü dinsel yapı, 52'si mezarlık, 48'i kültürel yapı, 9'u kalıntı, 8'i idari yapı, 7'si askeri yapı, 6'sı endüstriyel ve ticari yapıdır. Bunun yanı sıra ilde yayla turizmi önemli bir rol oynamaktadır. Bu turizm alanı aynı zamanda doğa yürüyüşü, avcılık fotoğrafçılık vb. gibi diğer turizm alanları ile birlikte değerlendirilebilmektedir. Aynı zamanda yaylalarda yapılan festivaller, doğayı ve bölge kültürünü bir arada turizme sunmakta ve turizmin gelişmesini sağlamaktadır. İlde 8 turizm merkezi bulunmakta olup, bu turizm merkezlerinden 6'sını yaylalar oluşturmaktadır.

Son olarak, Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, ÇED ve Çevre İzinleri ile Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü şeklinde iki farklı şube olarak çevre ile ilgili görevler üstlenilmiştir. Bu şubelerin görevleri;

- Çevresel Etkileri olan faaliyetlerin Çevresel Etki Değerlendirmesini yapmak,
- Geçici faaliyet belgesi ve çevre izin/çevre izin ve lisansı başvurularını değerlendirmek,
- Egzoz gazı emisyon ölçümleri yetki belgesi düzenlenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yapmak,
- Çevre kirliliği ile ilgili mahallinde ölçüm ve tespit yapmak,
- Kuruluşlarca yapılan ve yerel yönetimler tarafından izin verilen tesisler ile yerel yönetimlerce yapılan atık toplama ve deşarj sistemlerinin Çevre Kanunu ile ilgili Yönetmeliklerde belirtilen çevre standartlarına göre kontrolünü yapmak,
- Mahallinde çevreye olumsuz etkileri olan her türlü faaliyeti izlemek, denetlemek, tehlikeli hallerde ya da gerekli durumlarda faaliyetleri durdurmak için gerekli işlemleri başlatmak,
 - Atıkların yönetim planlarını değerlendirmek ve planın uygulanmasını sağlamak,
 - Mahalli Çevre Kurulunun sekretarya işlerini yürütmek,
 - İldeki çevre ile ilgili eğitim faaliyetlerini düzenlemek,
 - Çevre ile ilgili şikâyetleri değerlendirmek olarak özetlenebilmektedir.

Müdürlüğümüzde bu görevler; 8 Çevre Mühendisi, 2 Kimya Mühendisi, 1 Bilgisayar işletmeni, 1 Teknisyen olmak üzere 12 personel tarafından gerçekleştirilmektedir.

Adem BODUR
ÇED ve Çevre İzinleri Şube

1	Hale GEDİKALİ GENCER	Çevre Yüksek Mühendisi
2	Berrin GÖNÜL SEVEN	Çevre Mühendisi
3	Elif GÜNDOĞDU	Çevre Mühendisi
4	Barış BAŞ	Çevre Yüksek Mühendisi
5	Nagihan Betül AKSOY	Çevre Mühendisi
Biol DAŞKIN Çevre Yönetimi ve Denetimi		
6	Cansu BAŞKÖY BEKTAŞ	Çevre Mühendisi
7	Azem KÖK	Kimya Mühendisi
8	Serhat ÖZTÜRK	Kimya Mühendisi
9	Celal UÇAR	Bilgisayar İşletmeni

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirlenici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2022 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge A.1'te verilmektedir.

Hava kalitesi limit değerlerinin sağlanması amacıyla hava kalitesi yönetiminin bileşenleri; emisyon envanteri, hava kalitesi modelleme ve hava kalitesi ölçümleri olarak çalışılmaktadır. Son yıllarda gelişen bilgi teknolojileri hava yönetimi alanında kullanılmaya başlanmış web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan "Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı" Bakanlığımız sunucularında devreye alınmıştır. Bu portalda tüm kirlenici kaynakların coğrafi lokasyonları ve bilgileri kayıt altına alınmakta ve hava kirliliğine katkıları ortaya konulmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla hava kalitesini iyileştirmek üzere Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar geliştirilmektedir.

Ancak farklı kirlenicilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirlenicilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirlenici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı

verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirlenici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirlenici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesi yönetimine esas değerlendirme ve politika üretme amaçlı çalışmalar için sadece ölçüm sonuçları yeterli olmamaktadır. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi modelleme araçları ile ulusal ölçekli bütüncül değerlendirmeye altlık oluşturacak hava kalitesi haritaları elde edilmektedir. HEY Portalı aracılığıyla hava yönetimi alanında bilgi işlem teknolojilerinin etkin olarak kullanımıyla, vatandaşlarımızın soludukları ve yarın soluyacakları hava kalitesi hakkında yüksek çözünürlüklü harita bilgisi edinebilmeleri amaçlanmaktadır.

Hava kalitesi yönetimi bileşeni olan modelleme çalışmaları Bakanlığımızca hem ulusal/bölgesel /yerel ölçekte yürütülmekte; hem de geliştirilen yerli ve milli NEFES yazılımıyla sokak seviyesinde hava kalitesi değerlerinin 3 Boyutlu ortamda tespit edilmesi için kullanılmaktadır.

Bakanlığımızca, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi modelleyebilen 3 boyutlu NEFES yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmektedir. Geliştirilen yerli ve milli yazılım NEFES ile stratejik hava kalitesi haritaları, 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmen ele alınarak 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri halihazırda 59 ilimiz için ortaya konulmaktadır. Şehirlerimizde politikalar için uygulama sürecinin bu yöntemle etkinleştirilmesi planlanmış olup, kalan 22 il için çalışmalar sürdürülmektedir.

NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı hava kirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir.

Hava kalitesi tahminlerinin Bakanlık kaynakları ve altyapısıyla gerçekleştirilmesine 2021 yılı itibarıyla başlanmış olup, çalışmaların 81 ilimizde yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Bu amaçla hava yönetimine esas faaliyette olan Operasyonel Merkez günlük olarak hava kalitesi tahmin sonuçlarını üretmektedir.

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		(µg/m ³)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	500 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² 'de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunması için-	20	

NO₂	aatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² 'de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-(2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO_x	yıllık -vegetasyonun korunması için-	30	----
PM₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunması için-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m ³)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

<i>Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler</i>	<i>Sağlık Endişe Seviyeleri</i>	<i>Renkler</i>	<i>Anlamı</i>
<i>Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..</i>	<i>..hava kalitesi koşulları..</i>	<i>..bu renkler ile sembolize edilir..</i>	<i>..ve renkler bu anlama gelir.</i>
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkilenmesi beklenmemektedir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilenme olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4 –2023 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri

(Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme	1	1
Atık Yakma		
Cam		
Çimento	1	1
Enerji		
Gıda		
Gübre		
Kağıt		
Kimya		
Kireç		
Lastik		
Maden		
Metalurji		
Otomotiv		

Rafineri		
Şeker		
Tekstil		
Jeotermal Enerji (JES)		
TOPLAM	2	2

Bu bilgiler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimiz tarafından ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Laboratuvar, Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı'nca oluşturulan Sürekli İzleme Merkezinden – (<https://sim.csb.gov.tr/>) elde edilebilir.

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 ' nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek

PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirlleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında

öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.*

Ordu ilinde bazı ilçelerde doğalgaz kullanılmakta olup doğalgaza ilişkin veriler aşağıda verilmektedir.

Çizelge 5 – 2023 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(AKSA, 2024)

		Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
		Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi					OSB	34.479.538		
		Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m ³)	
Konut					122.767.549			

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

-Emisyon salınımına neden olan, sanayi tesisleri, maden ocakları vb. işletmeler, mer'i mevzuat çerçevesinde denetlenmiş mevzuatta belirtilen sınır değerlere uymaları sağlanmıştır.

-Sanayi Tesislerinden yayılan emisyonların çevresel etkilerinin tespiti için emisyon ölçümlerine nezaret edilmiş, ölçümlerin daha doğru yapılması sağlanmıştır.

-25.12.2019 tarihinde THEP II. Dönem (2020-2024) Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı hazırlanarak hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik denetimler artırılmıştır (Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

Ordu İlinde Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ve ilgili Bakanlık Genelgesi çerçevesinde hazırlanmış olan Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(THEP 2020-2024) 25.12.2019 tarihinde hazırlanmış olup, bu plan dâhilinde belirlenmiş eylemler ile ilgili bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı (THEP 2020-2024) dâhilinde belirlenmiş olan eylemler

Eylem Türü	Eylem Ad	Eylem Açıklama	Sorumlu Kuruluşlar	İşbirlikçi Kuruluşlar	
1	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Kirli Noktaların Tespiti	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı	Sağlık İl Müdürlüğü
2	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	İlde doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması	Aksa Ordu Giresun Gaz Dağıtım A.Ş.	Ordu Belediye Başkanlığı
3	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Ağaçlandırma programlarının belirlenmesi	Orman İşletme İl Müdürlüğü Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü)	Ordu Belediye Başkanlığı İlçe Belediyeleri Sivil Toplum Kuruluşları
4	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Çevre Düzeni Planları ve İmar Planlarında Hava Kirliliğinin dikkate alınmasının sağlanması	Ordu Belediye Başkanlığı İlçe Belediyeleri	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)
5	Evsel Isınma	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Katı yakıt tercihleri ve izinli yakıtların seçilmesinde halkın Bilgilendirilmesi	Ordu Belediye Başkanlığı	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ulusal/Yerel Medya
6	Evsel Isınma	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Kalorifercilere eğitim verilmesi	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı Milli Eğitim İl Müdürlüğü (Halk Eğitim Merkezi)	İlçe Belediyeleri Meslek Odaları Ulusal/Yerel Medya

Eylem Türü	Eylem Ad	Eylem Açıklama	Sorumlu Kuruluşlar	İşbirlikçi Kuruluşlar
7	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Eğitim programları düzenleme ve halkın bilgilendirilmesi	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı Sağlık İl Müdürlüğü Meslek Odaları Ulusal/Yerel Medya
8	Sanayi	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Organize Sanayi Bölgeleri ve sanayi tesisleri yer seçiminde, yerleşim alanlarının hava kirliliğinden etkilenme durumunun dikkate alınması	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü) Özel Sektör Kuruluşları
9	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	ÇED raporlarının inceleme ve değerlendirilmesinde hava kalitesi sınır değerlerinin göz önünde bulundurulması	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı
10	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	HKDY Yönetmeliğinin EK-IA (mevcut yönetmeliğin sınır değerlerinin kademeli azaltımı) bölümünde tanımlanan sınır değerlerinin uygulanması,	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı
11	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Kullanılmış yağların kontrolü, yağların yakıt olarak kullanılmasının önüne geçilmesi	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü İl Jandarma Komutanlığı İl Emniyet Müdürlüğü

Eylem Türü	Eylem Ad	Eylem Açıklama	Sorumlu Kuruluşlar	İşbirlikçi Kuruluşlar	
12	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Hava Kirliliğinin önlenmesi bazında yapılan denetim sayısının(sanayi, ısınma, motorlu taşıt) ve yaptırımların bildirilmesi	Ordu Belediye Başkanlığı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)
13	Sanayi	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Emisyon konulu Çevre İzni alan sanayi tesis sayısının belirlenmesi,	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
14	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Envanter Oluşturulması	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)	Ordu Belediye Başkanlığı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü İl Jandarma Komutanlığı İl Emniyet Müdürlüğü Aksa Ordu Giresun Gaz Dağıtım A.Ş.
15	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun işletimi	Orta Karadeniz THM Müdürlüğü	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)
16	Diğer	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Hava kalitesi ön değerlendirme çalışmalarının tamamlanması (Bölgesel ağ merkezlerinin kurulması ile paralel)	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü)	Ordu Belediye Başkanlığı

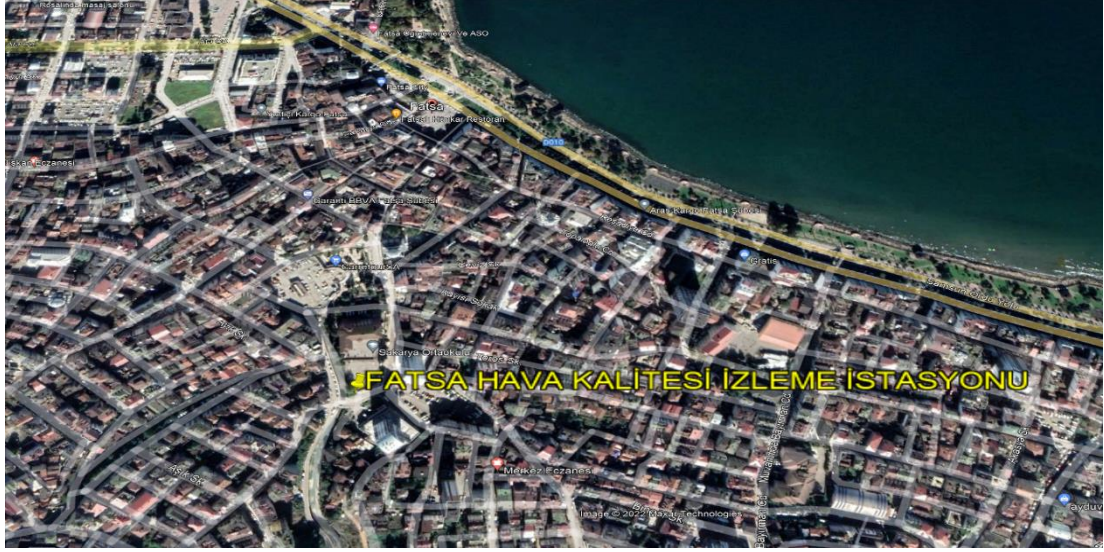
Eylem Türü	Eylem Ad	Eylem Açıklama	Sorumlu Kuruluşlar	İşbirlikçi Kuruluşlar
17	Ulaşım	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Hava Yönetimi ile ilgili denetim programının oluşturularak motorlu taşıt bazında denetim ve kontrollerin yapılması	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü İl Jandarma Komutanlığı İl Emniyet Müdürlüğü
18	Sanayi	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Hava Yönetimi ile ilgili denetim programının oluşturularak sanayi bazında denetim ve kontrollerin yapılması	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
19	Evsel Isınma	Ordu İli Temiz Hava Eylem Planı(Thep 2020-2024)	Hava Yönetimi ile ilgili denetim programının oluşturularak ısınma, bazında denetim ve kontrollerin yapılması	Ordu Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) Ordu Belediye Başkanlığı Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

A.4. Ölçüm İstasyonları

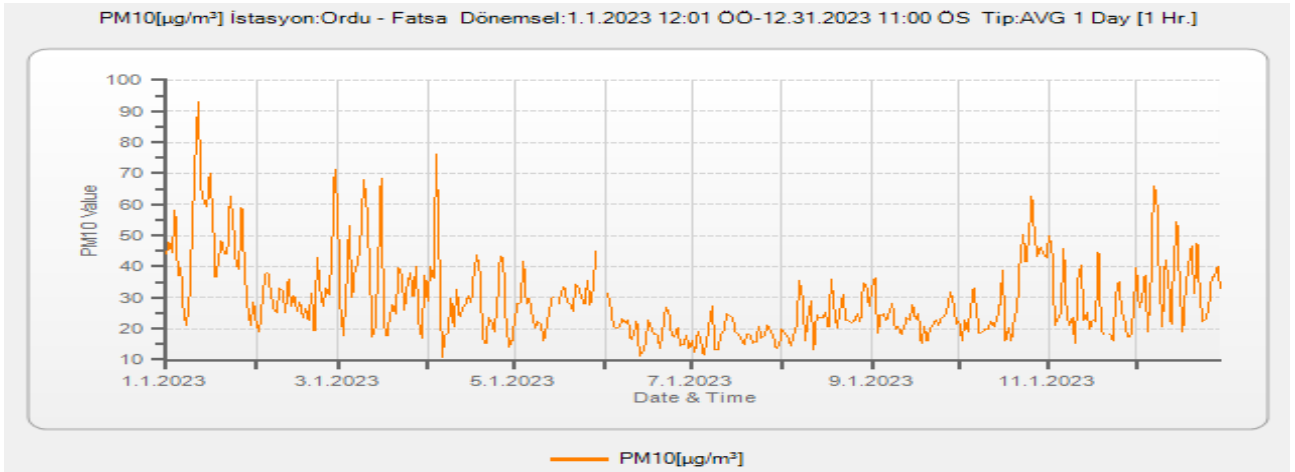
A.4.1. Fatsa İstasyonu

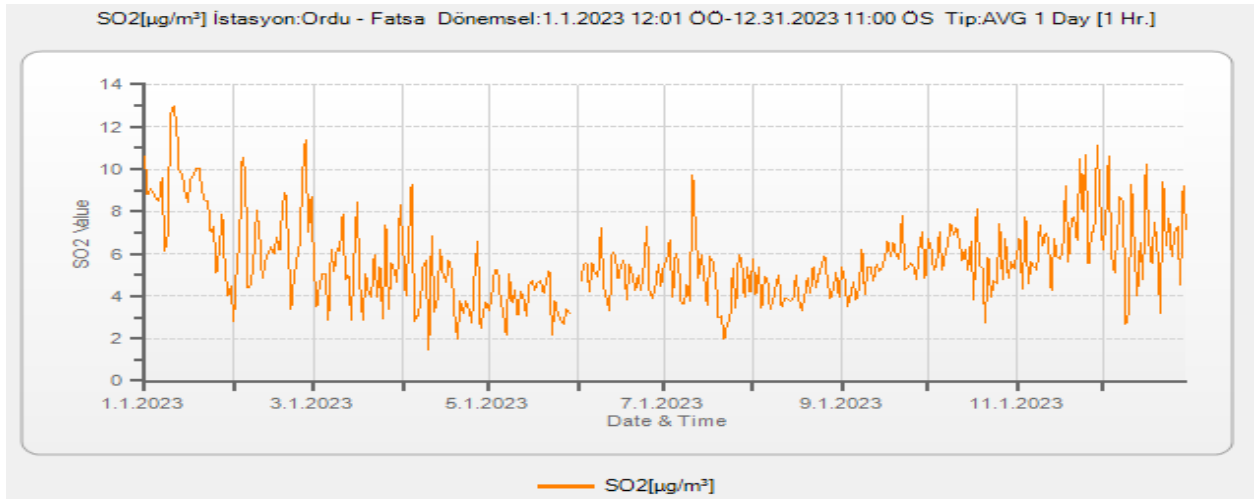
Resim 1 – Fatsa İstasyonu

Harita 1: Fatsa Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri

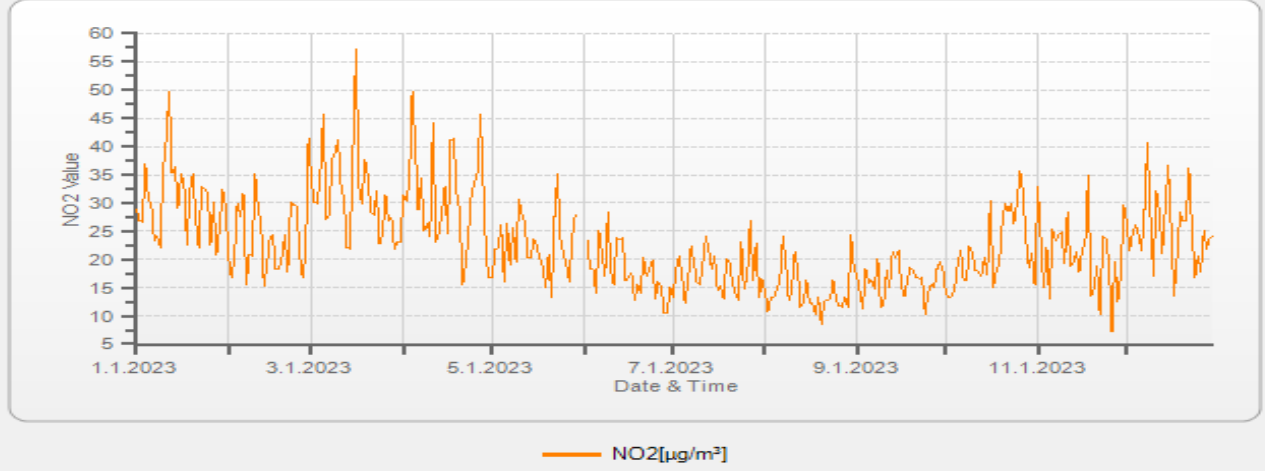

Grafik 1 - Fatsa İstasyonu PM₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 2 - Fatsa İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

NO₂[µg/m³] İstasyon:Ordu - Fatsa Dönemsel:1.1.2023 12:01 OO-12.31.2023 11:00 OS Tip:AVG 1 Day [1 Hr.]

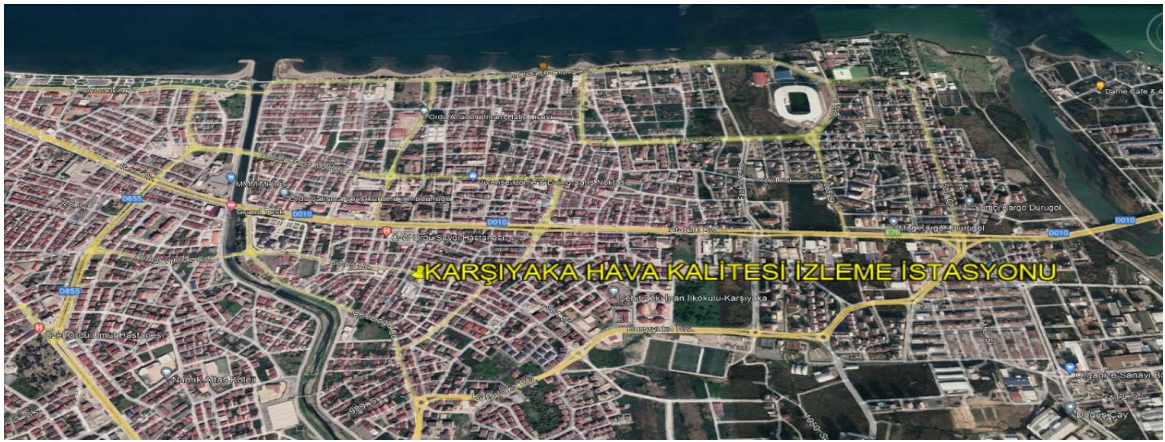

Grafik 3- Fatsa İstasyonu NO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

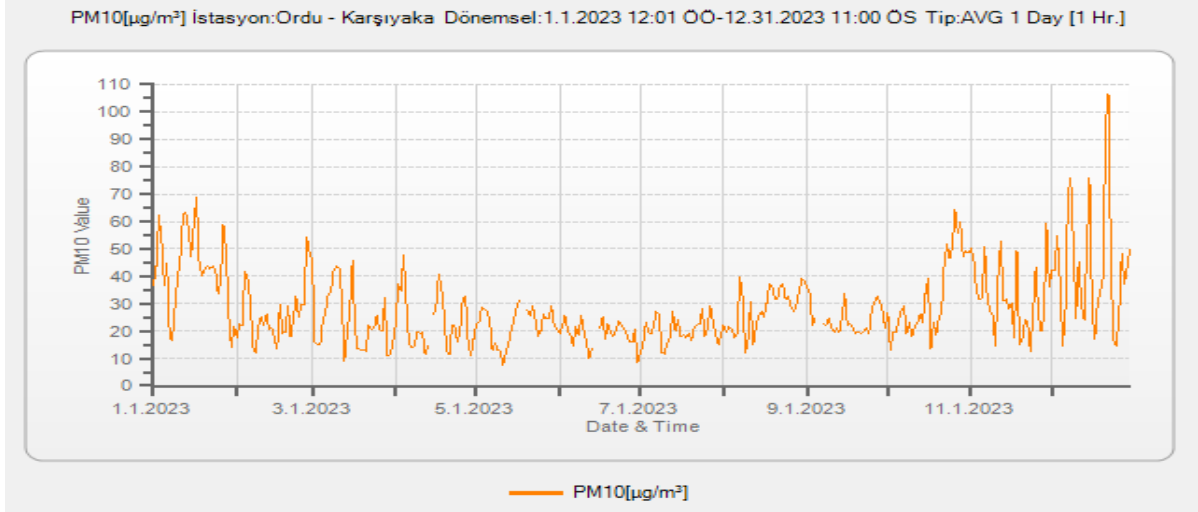
A.4.2. Karşıyaka İstasyonu

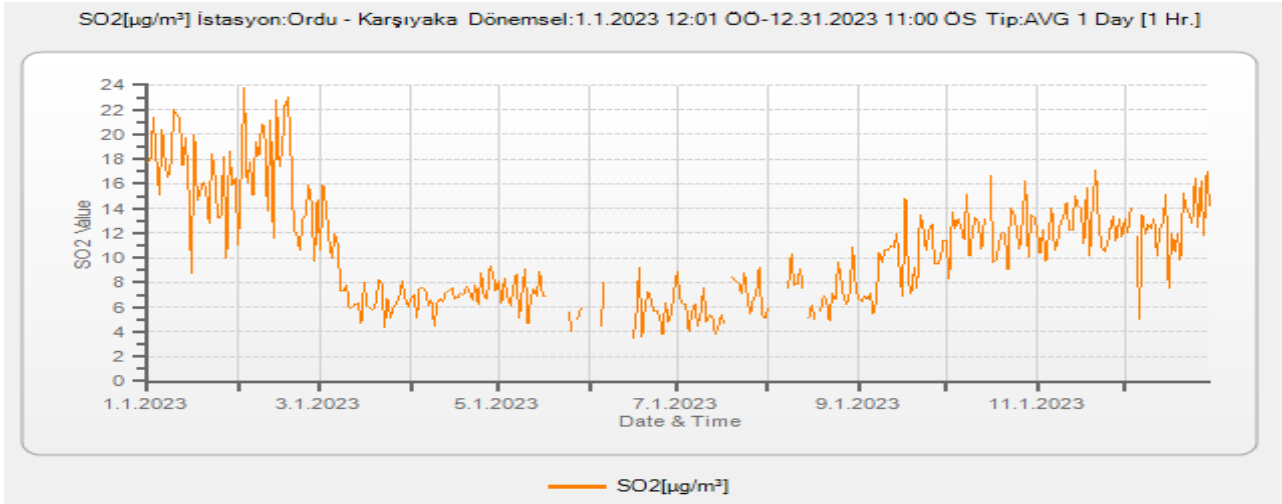
Resim 2 – Karşıyaka İstasyon

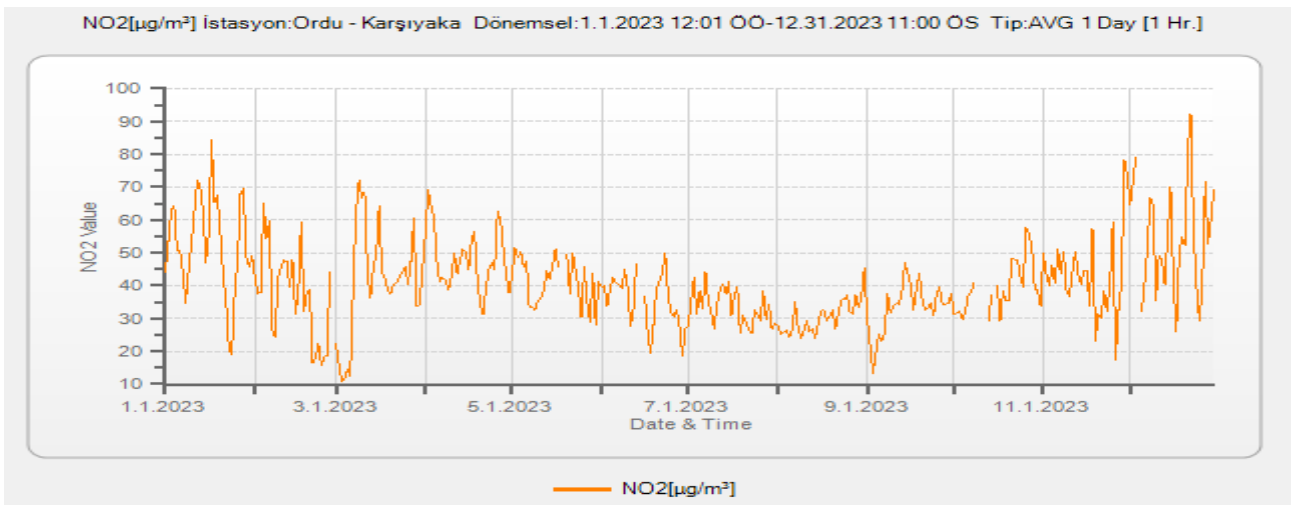
Harita 2: Karşıyaka Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri

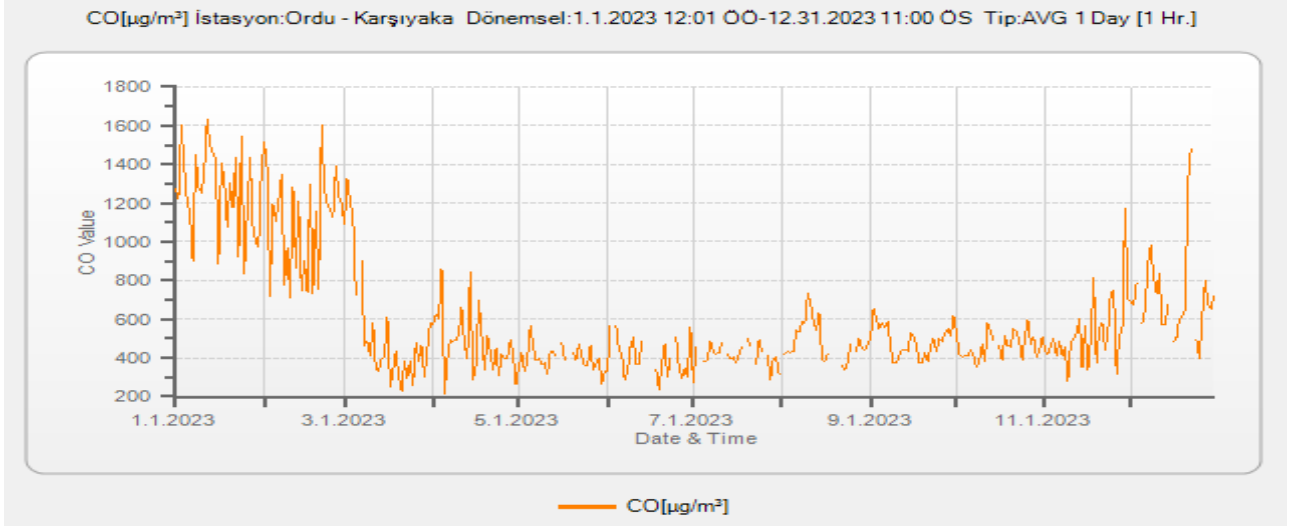
Grafik 4- Karşıyaka İstasyonu PM₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 5- Karşıyaka İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 6 - Karşıyaka İstasyonu NO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 7- Karşıyaka İstasyonu CO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

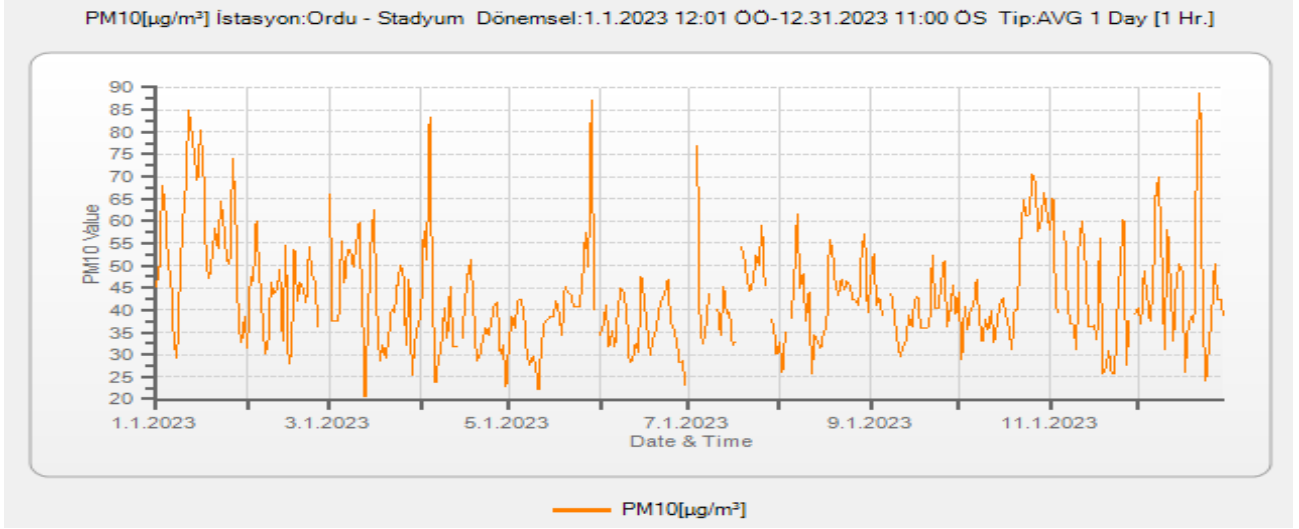
A.4.3. Stadyum İstasyonu

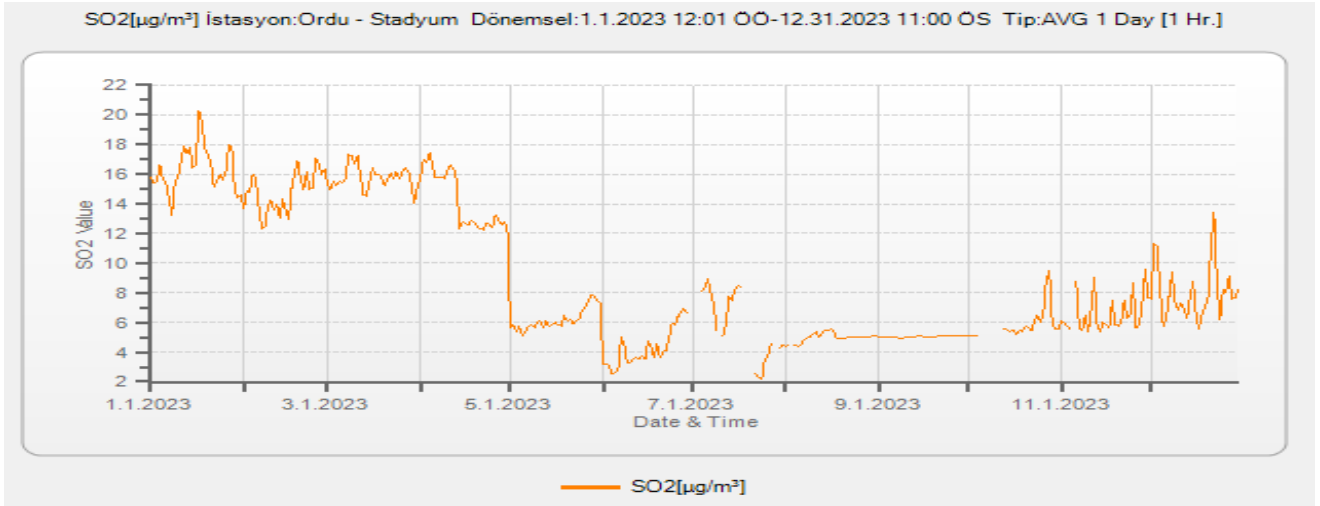
Resim 3 Stadyum İstasyonu

Harita 3 Stadyum Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri

Grafik 8 - Stadyum İstasyonu PM₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 9 - Stadyum İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

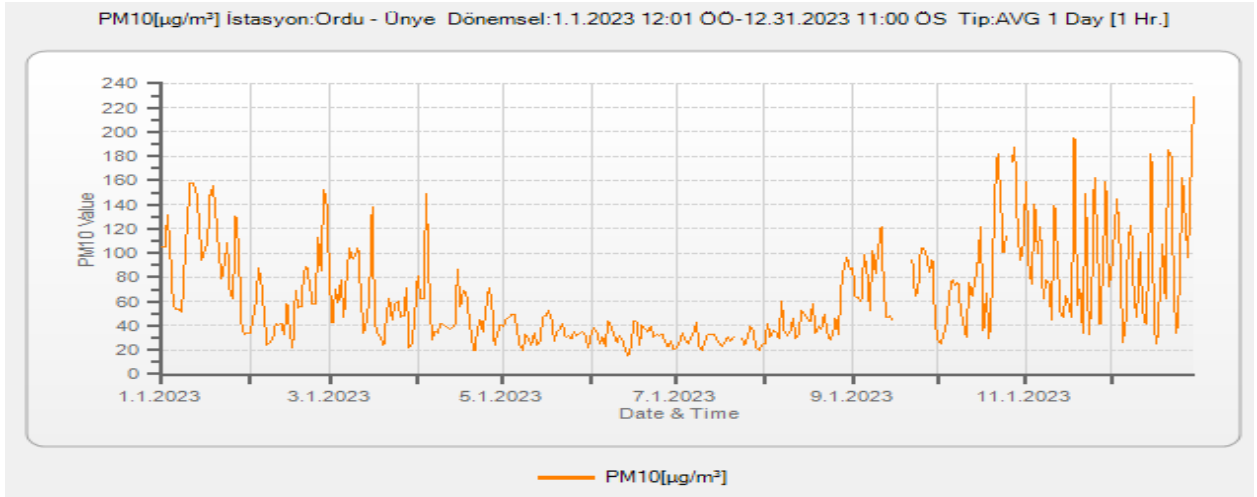
A.4.4. Ünye İstasyonu

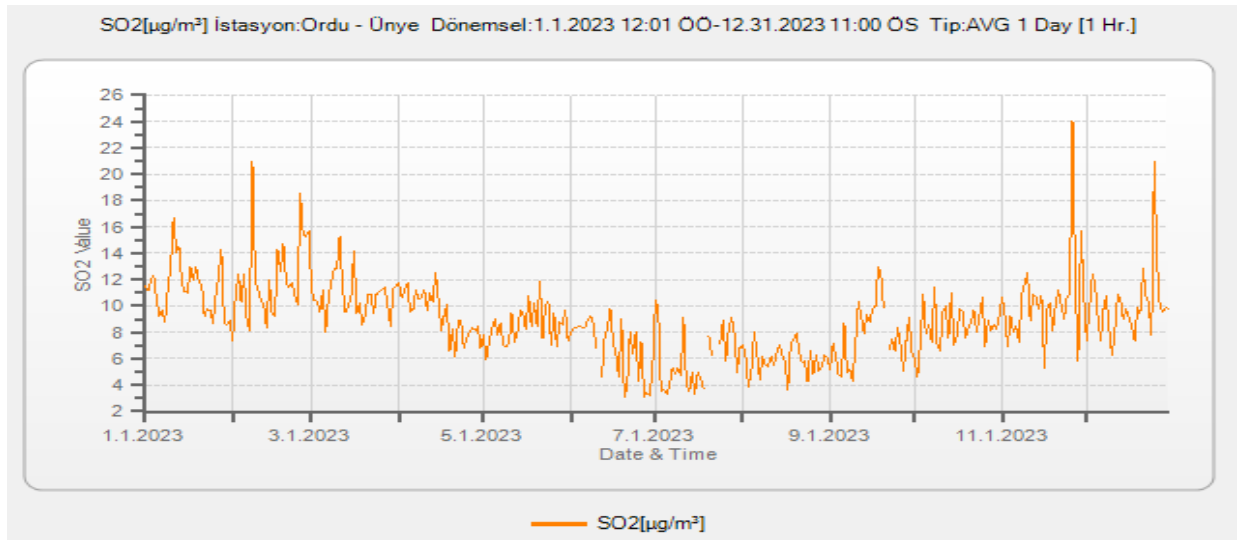
Resim 4 Ünye İstasyonu

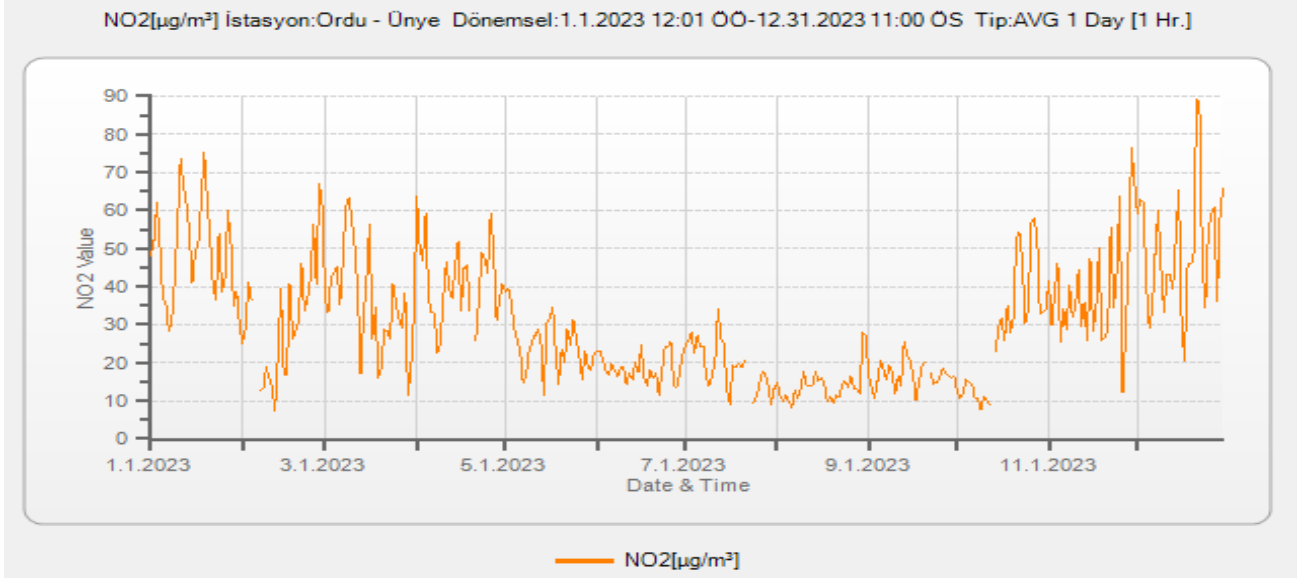
Harita 4: Ünye Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri

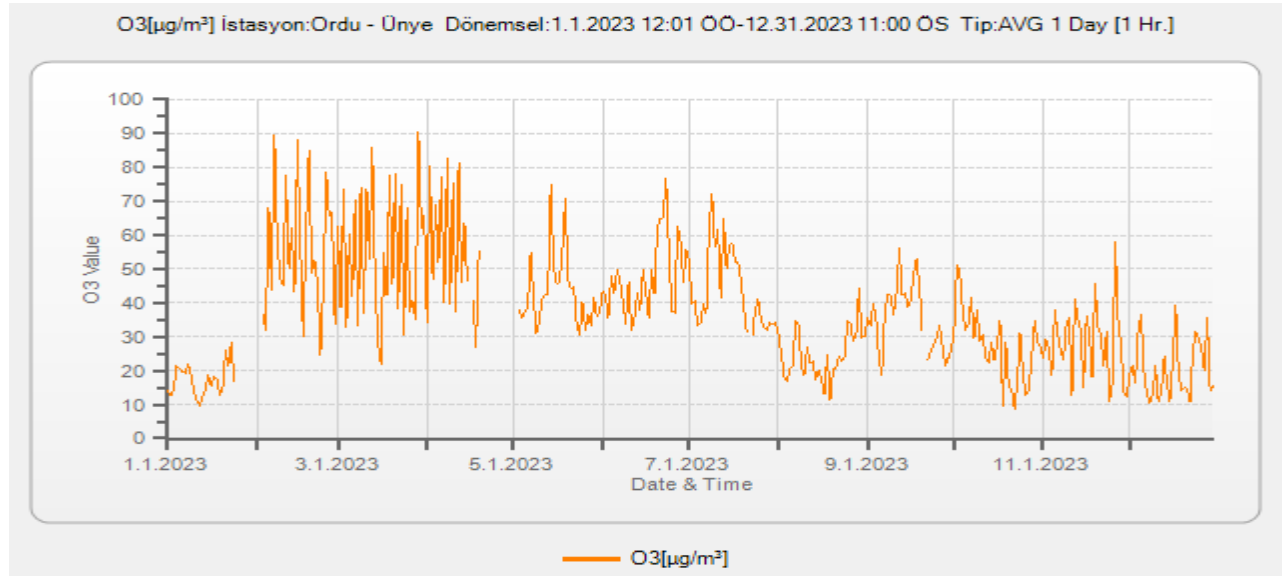
Grafik 10- Ünye İstasyonu PM₁₀ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 11- Ünye İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 12 - Ünye İstasyonu NO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 13 - Ünye İstasyonu O₃ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Çizelge A.1 -Ordu ilinde 2023 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (Kaynak, Yıl) (µg/m³; CO: mg/m³)

Fatsa	SO₂	AGS*	PM₁₀	AGS*	NO₂
Ocak	8,53	0	47,40	12	30,36
Şubat	6,71	0	31,08	1	23,76
Mart	5,11	0	35,53	6	31,50
Nisan	4,41	0	29,15	1	30,59
Mayıs	3,89	0	28,67	0	22,23
Haziran	5,03	0	19,52	0	17,86
Temmuz	4,83	0	17,90	0	17,81
Ağustos	4,43	0	24,12	0	14,56

Eylül	5,37	0	23,57	0	16,31
Ekim	5,80	0	30,66	3	21,41
Kasım	6,91	0	26,73	0	20,75
Aralık	6,76	0	36,23	4	25,63

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınır değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.)

Karşıyaka	SO₂	AGS*	PM₁₀	AGS*	NO₂	CO
Ocak	16,93	0	42,80	8	52,63	1263,72
Şubat	16,64	0	25,99	1	37,48	1100,62
Mart	7,79	0	24,15	0	41,12	546,52
Nisan	7,03	0	23,14	0	48,10	475,54
Mayıs	6,81	0	22,03	0	41,32	396,05
Haziran	5,59	0	19,12	0	35,84	403,98
Temmuz	6,26	0	20,05	0	33,33	424,71
Ağustos	7,26	0	28,01	0	30,42	503,38
Eylül	9,53	0	24,30	0	33,28	490,18
Ekim	12,27	0	32,64	5	39,44	472,60
Kasım	12,57	0	31,73	4	43,30	516,18
Aralık	12,67	0	43,59	8	55,24	720,54

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınır değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.)

Stadyum	SO₂	AGS*	PM₁₀	AGS*
Ocak	16,33	0	56,47	20
Şubat	14,79	0	43,19	4
Mart	15,76	0	42,96	9
Nisan	14,21	0	38,73	4
Mayıs	6,19	0	40,20	2
Haziran	4,28	0	36,11	0
Temmuz	5,94	0	43,48	6
Ağustos	4,99	0	42,31	5
Eylül	5,03	0	40,30	3
Ekim	5,90	0	46,21	10
Kasım	6,93	0	41,58	9
Aralık	8,04	0	45,82	9

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınır değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.)

Ünye	SO ₂	AGS*	PM ₁₀	AGS*	NO ₂	O ₃
Ocak	11,31	0	99,01	28	49,12	17,37
Şubat	12,02	0	62,06	17	32,28	54,56
Mart	10,79	0	60,14	16	36,29	54,05
Nisan	9,42	0	51,46	12	41,22	55,30
Mayıs	8,50	0	35,35	1	24,87	42,58
Haziran	6,81	0	31,15	0	18,49	47,46
Temmuz	5,92	0	28,65	0	19,13	44,70
Ağustos	5,94	0	45,15	7	13,92	24,58
Eylül	7,69	0	78,44	21	16,75	35,36
Ekim	8,46	0	85,18	22	28,07	27,35
Kasım	10,32	0	89,33	24	38,56	28,07
Aralık	10,07	0	102,24	24	50,70	20,21

AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınır değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.)

A.5. Çevresel Gürültü

Gürültüyle ilgili pek çok tanım yapılmıştır. Gürültü; bir kaynağın hava basıncında yaptığı dalgalanmalar ile oluşan ve insanda işitme duyusunu uyararak fiziksel bir olay olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye Çevre Sorunları Vakfının yayınlamış olduğu Türkiye çevre sorunları adlı kitapta gürültünün tanımı; İnsanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz etkileyen, fizyolojik ve psikolojik dengeleri bozabilen, iş performansını azaltan, çevrenin boşluğu ve sakinliğini yok ederek niteliğini değiştiren, önemli bir çevre kirliliğidir.” şeklindedir. Bu tanımlama TÇSV(1986) tarafından yayınlanan gürültü kontrol yönetmeliğindeyse “gelişi güzel bir yapısı olan ses spektrumudur ki; subjektif olarak, istenmeyen ses biçiminde tanımlamak demektir.” ifadeleri ile açıklanmıştır.

Gürültünün birçok kaynağı olmakla birlikte kentlerde gürültü kirliliğini artıran sebeplerin başında trafiğin yoğun olması, sürücülerin yersiz ve zamansız klakson çalmaları ve belediye hudutları içerisinde bulunan endüstri bölgelerinden çıkan gürültüler gelmektedir. Meskenlerde ise televizyon ve müzik aletlerinden çıkan yüksek sesler, zamansız yapılan bakım ve onarımlar ile bazı işyerlerinden kaynaklanan gürültüler insanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz yönde etkilemekte, fizyolojik ve psikolojik dengesini bozmakta, iş verimini azaltmaktadır.

Gürültünün çevre üzerine etkilerini araştıran çalışma sayısı sınırlıdır. Yapılan çalışmaların birçoğu şok dalgaların binalarda bulunan pencere camları üzerindeki etkileriyle ilgilidir. Patlamalar sonucu oluşan gürültü etkileri (Down ve Stocks.1978) 181dBA Ahşap binalar için tehlikelidir.171dBA Çoğu camlar kırılır, 151dBA Bazı camlar kırılır, 141dBA Büyük camlar kırılır.

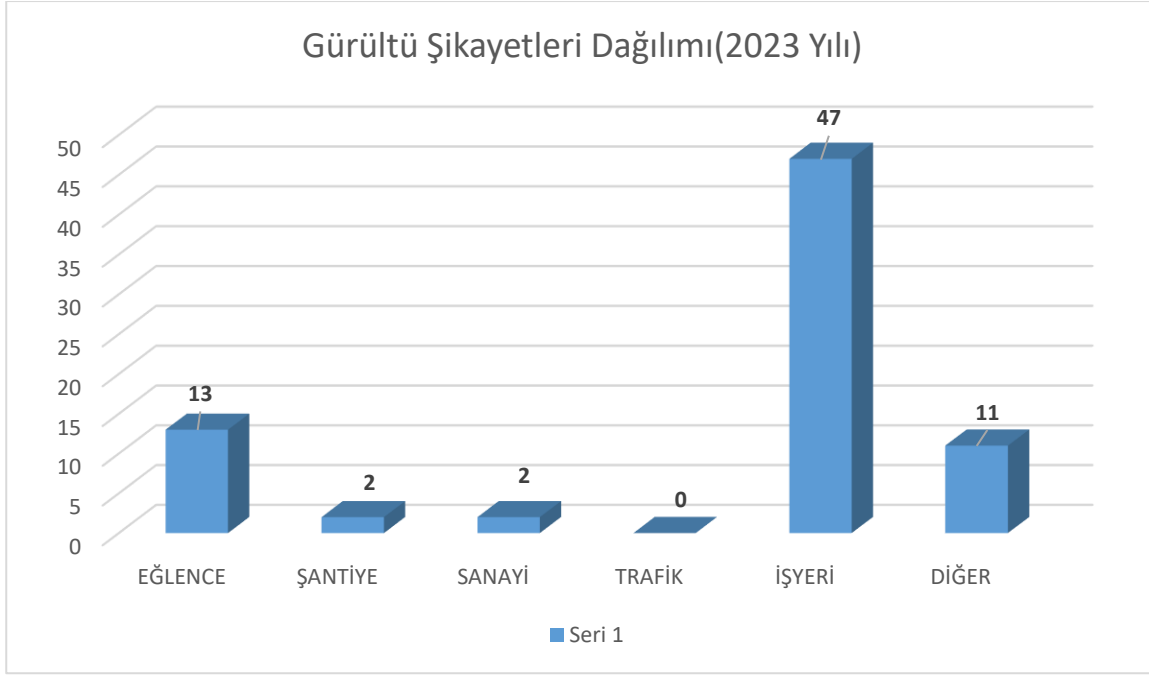
Taşocağı, havayolları, inşaat ve madencilik sanayiinde patlayıcı maddelerin kullanılması; atmosferde şok dalgalanmalar oluşturmakta ve çok yüksek gürültü düzeyine sebep olabilmektedir. Bu şok patlamalar hem yer kabuğunda hem de atmosferde titreşimlere neden olmaktadır. Bu şok dalgaların yayılması sonucunda yer kabuğunun sarsıldığı ve yeraltındaki maden ocaklarının çökebildiği, hatta

yakın çevrede bulunan hassas binaların hasar gördüğü, camların kırıldığı yapılmış olan çalışmalarda belirtilmektedir.

Ordu İlinde gürültü kirliliğine neden olan başlıca kaynaklar; İşyeri, eğlence, trafik, şantiye ve muhtelif faaliyetler gürültüleridir. Bu kaynaklar sebebi ile oluşan şikayetler İlçe Belediye Zabıtalari, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İlçe Emniyet Müdürlükleri ve İlçe Jandarma Komutanlıklari tarafından değerlendirilmektedir.

Ordu İlinde İşyerlerinin meskenlerin altında bulunması, eğlence yerlerinin yerleşim alanları içinde bulunması ve trafikte seyir eden araçların egzoz sistemlerine yapılan müdahalelerin fazla olması sebebi ile ilgili Kamu Kurumlarına çok sayıda şikâyet gelmektedir. Sanayi tesisi sayısının az seviyede olması ve bu işletmelerin yerleşim alanlarının dışında bulunması sebebi ile sanayi kaynaklı şikâyet gelmemektedir. (Trafik kaynaklı gürültü şikâyetleri emniyet müdürlüğünden alınmalıdır.)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne gelen şikâyetler yerinde incelenmekte, gürültü seviyesi ölçülmekte mer'i mevzuat çerçevesinde gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

Grafik 14 – 2023 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı
(Birim=adet/yıl) (Ordu ÇŞİDİM,2024)

Çizelge 6 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri

İli/İlçesi	Konumu	Tamamlandığı Yıl	Bariyer Alanı (m ²)	Bariyer Tipi

Tamamlanan gürültü bariyerleri bulunmamaktadır.

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İklim Değişikliği Eylem Planı; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Ordu Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeler, Orman Bölge Müdürlüğü ve Karayolları Genel Müdürlüğü ortaklığında yürütülmektedir. Eylem planı iki başlıktan oluşmakta olup bu başlık ve alt başlıkları şu şekildedir:

1.Sera Gazı Emisyon Kontrolü Eylem Planı: -Enerji -Ulaştırma -Sanayi -Atık -Tarım -Arazi Kullanımı ve Ormancılık

2.İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı: -Su Kaynakları Yönetimi -Tarım Sektörü ve Gıda Güvencesi -Ekosistem Hizmetleri, Biyolojik Çeşitlilik ve Ormancılık -Doğal Afet Risk Yönetimi - İnsan Sağlığı Yukarıda belirtilen başlıklar kapsamında toplam 541 eylem mevcuttur.

Bu eylemler doğrultusunda ilimizde kısa, orta ve uzun vadede gerçekleşmesi planlanan çalışmalar şu şekildedir: İklim değişikliği Eylem Planında kısa vadede; kent ormanlarının ve yeşil alanların korunması, dere ıslahı çalışmalarına ekolojik öğelerin dahil edilmesi, kanallaştırmanın önüne geçilerek derelerin bitkisel öğelerle restorasyonunun özendirilmesi, kirleten öder prensibinin etkin hale getirilmesi, kent içi lojistik kapsamında ağır yük araçlarının sadece belli saatler içinde kente girmesi yapılmaya çalışılmaktadır.

Orta vadede; düzenli depolama sahalarının mevzuata uygun işletilmesi, sahada oluşacak depo gazının hesaplanarak fizibilite etüdünün değerlendirilmesi, toplu taşıma sistemlerinin birbiriyle ve kentsel ulaşım türleriyle entegre edilmesi, kent merkezlerinde otomobillerden arındırılmış yaya yolları ve alanların oluşturulması, kent bütününde bisiklet yolları ağının oluşturulması sağlanmaya çalışılmaktadır. Katı atık toplama, taşıma bertaraf sisteminin en az mesafe kat edecek şekilde optimizasyonunun sağlanması, Entegre Atık Yönetim Planını(EAYP) etkin bir şekilde kullanılması, kaynağında ayrı toplama konusunda eğitim, tanıtım ve bilinçlendirmenin yapılması, vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonunun yapılması, kentlerde elektrikli otomobiller için dolun istasyonlarının kurulması, akıllı ulaşım sistemi merkezlerinin kurulması, yağmur suyu ve kanalizasyon suyu toplama sistemlerinin ayrılması, şebeke suyunun içilebilir nitelikte tüketiciye ulaştırılmasının sağlanması uzun vadede planlarımız dahilindedir.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen “Türkiye’nin Yerel İklim Eylemi için AB Ortaklığı Programı” kapsamında 6 pilot belediyeden biri Ordu Büyükşehir Belediyesi olmuştur. Proje kapsamında Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı (YİDEP)” hazırlanacaktır.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

İlde Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı, toplam araç sayısı, egzoz gazı emisyon ölçümü yaptıran araçlar ile tamamlanan bisiklet yollarına ilişkin bilgiler tabloda yer almaktadır.

Çizelge 7- 2023 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı
(Ordu ÇŞİDİM, 2024)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
20	160054	100562

Çizelge 8– Tamamlanan Bisiklet Yolları
(Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2024)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Altınordu ilçesi Sahil Bisiklet Yolu	Rıhtım mevki – Durugöl Mahallesi Soya Fabrikası Arası	4 km
Fatsa Sahil Bisiklet Yolu	Fatsa İskele Yolu – Bolaman 1 Köprüsü Arası	2.3 km
Ünye Sahil Bisiklet Yolu	Otogar -Ünye Çamlık Arası	4.5 km
Perşembe Sahil Bisiklet Yolu	Perşembe İlçe Jandarma Komutanlığı – Perşembe Limanı Arası	1.7 km

Çizelge 9– Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları
(Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2024)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Altınordu ilçesi Sahil Bisiklet Yolu	Rıhtım mevki – Durugöl Mahallesi Soya Fabrikası Arası	4 km
Fatsa Sahil Bisiklet Yolu	Fatsa İskele Yolu – Bolaman 1 Köprüsü Arası	2.3 km
Ünye Sahil Bisiklet Yolu	Otogar -Ünye Çamlık Arası	4.5 km
Perşembe Sahil Bisiklet Yolu	Perşembe İlçe Jandarma Komutanlığı – Perşembe Limanı Arası	1.7 km

Çizelge 10– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
-----	-----------	-------------

Müdürlüğümüze veri gönderilmemiştir.

A.8 Sonuç ve Değerlendirme

Ordu İlinde hava kalitesine; ısınma, ulaşım ve sanayi kaynaklı kirlilikler baskı oluşturmaktadır. Bu kaynaklardan; ulaşım ve sanayi kaynaklı hava kirliliğinin hava kalitesi üzerindeki etkisi yıl boyunca pek değişmese de ısınma kaynaklı hava kirliliğinin hava kalitesi üzerindeki etkisi yaz ve kış dönemlerinde çok büyük farklılık göstermektedir.

Hava kalite istasyonlarının aylık verileri incelediğinde de açıkça görüleceği üzere hava kirlilik değerleri kış döneminde yükseliş göstermektedir. Bu durumun sebebi kuşkusuzdur ki ısınma kaynaklı hava kirliliğidir.

Bu kirliliğin temel nedenleri; kalitesiz katı yakıt kullanımı, doğalgazın kullanımının yeterince yaygınlaşmaması, yapıların ısı yalıtımsız olması, bireysel ısınmanın yaygın olması, yakma tekniklerinin yanlış tatbik edilmesi ve baca temizliğinin düzenli yapılmamasıdır.

Isınma kaynaklı hava kirliliğini daha aza indirebilmek için;

- Kaliteli yakıt kullanımı,
- Doğalgaza geçiş sürecini hızlandırılması,
- Binalara ısı yalıtımının yapılması,
- Bireysel ısınmadan merkezi ısıtma sistemlerine geçilmesi,
- Soba ve kaloriferlerin doğru yakma teknikleri ile yakılması,
- Kalorifer ve bacaların temizliğinin rutin olarak yapılması, sağlanmalıdır.

İlimizde yerli kömür satışı 1.grup bölgelerde yasaklanmıştır. Bu bölgelerde sadece ithal yakıtların kullanımına izin verilmiştir ve bu yakıtların denetimi rutin olarak yapılmaktadır.

Yapılan yasal düzenlemelerle birlikte yeni binalarda yapım aşamasında ısı yalıtımının yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Bununla birlikte ısı yalıtımının enerji verimliliği üzerindeki etkisinin anlaşılmasıyla birlikte ısı yalıtımı yapılan bina sayısı giderek artmaktadır. Bu durum yakıt sarfiyatını giderek azalması ve doğal olarak da hava kalitesinin iyileşmesini sağlayacaktır.

İlimizin sınırlarından geçen D 010 karayolunun bazı bölgelerinde trafik yoğunluğu görülmektedir. Bu durum araçların dur-kalk sayısını ve yakıt sarfiyatını arttırmakta bunun sonucu olarak da hava kirliliği artmaktadır. Bu problemi ortadan kaldırmak için çevre yolu çalışmaları sürmektedir. Ayrıca İlimizin sinyalizasyon sisteminin akıllı kavşak sistemi ile entegre çalışması yol üzerindeki beklemeleri trafik yükünü ve hava kirliliğini azaltan bir uygulamadır.

İlimizde faaliyet gösteren az sayıdaki sanayi kuruluşunun, ısınma kaynaklı hava kirliliği kadar olmasa da hava kalitesi üzerindeki etkisi büyüktür. Bu etki, yapılan denetim ve kontrollerle mevzuatımızdaki emisyon sınır değerlerinin altında tutularak azaltılmaya çalışılmaktadır.

Kaynaklar

havaizleme.gov.tr

Samsun Bölge Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

ORDU Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

ORDU Büyükşehir Belediye Başkanlığı

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Ordu ilinde kıyıya paralel dağlar akarsuların kaynağıdır. İl içerisinde büyüklü küçüklü ırmak ve dereler yoğun olup İl topraklarını Canik ve Karadeniz Dağlarından kaynaklanan akarsular sulamaktadır. Turnasuyu, Melet Irmağı, Bolaman Irmağı, Ceviz Deresi ve Curi Deresi, Elekçi Deresi, Akçay Deresi ve Sarp Dere başlıca akarsulardır. Bu akarsular il topraklarında derin vadiler oluşturarak Karadeniz'e dökülürler. Ayrıca ildeki en uzun debisi en fazla olan akarsu (147 km) Altınordu ilçesinde Karadenize dökülen Melet Irmağıdır.

Çizelge 11 –İlin akarsuları
(DSİ,2024)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluk (km)	Debisi (Uzun Yıllar Ortalama) (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu
Melet Irmağı	161	27,299	Karadeniz
Bolaman Çayı	77	16,800	Karadeniz
Turnasuyu Deresi	56	6,920	Karadeniz
Elekçi Irmağı	51,5	6,063	Karadeniz
Ceviz Dere	64	6,710	Bolaman Çayı
Akçay Deresi	22,9	5,647	Karadeniz
Cura Çayı	42,2	4,835	Karadeniz
Şahsene Deresi	27	3,090	Bolaman Çayı

İlin akarsularında bulunan balık çiftlikleri ile ilgili Müdürlüğümüze veri gönderilmemiştir.

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Ordu ilinde 5 adet gölet bir adet baraj bulunmaktadır. Bunlardan 3'ü hayvan sulama amaçlı kullanılmakta olup 1'i taşkın koruma ve kullanma suyu olarak kullanılmaktadır.

Topçam Barajı ise enerji amaçlı kullanılmaktadır. İlde bulunan göletlere ilişkin hazırlanan Çizelge de verilmektedir.

Çizelge 12 - Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar
(DSİ,2024)

Gölün/Göletin/ Rezervuarın Adı	Tipi	Göl hacmi, hm ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (hm ³)	Katılan Su Miktarı, (hm ³)	Kullanım Amacı
Aybastı Perşembe Yaylası Gölet	Kaya Dolgu	0,550	-	-	-	Hayvan Sulama
Kabadüz Çambaşı Göleti	Harç kâgir Beton	0.080	-	-	-	Hayvan Sulama
Korgan Absut Göleti	Harç kâgir Beton	0.032	-	-	-	Hayvan Sulama
Ordu İli Üniversite Göleti	Silindirle Sıkıştırılmış Beton	0.242	-	0.200	-	Taşkın Koruma ve Kullanma Suyu
Ordu İli İlküvez Gölet	Ön Yüzü Beton Kaplı Kaya Dolgu	0.876	-	2.1	-	İçme ve Kullanma Suyu
Topçam Barajı ve HES	Kil Çekirdek Kaya Dolgu	133	-	321	-	Enerji
Umut I Barajı	Kil Çekirdek Kaya Dolgu	16.7	-	56.19	-	Enerji

B.1.2. Yeraltı Suları

Ordu ili sınırları içindeki yeraltısuyu havzaları; Ordu Merkez ve Çevresi, Fatsa Çevresi, Ünye Çevresi ve Mesudiye Çevresi olmak üzere 4 ana bölüme ayrılmıştır. Bu havzaların yeraltısuyu rezervleri ile içme-kullanma, sanayi suyu ve sulama suyu ihtiyacı için yapılmış yeraltısuyu tahsisleri tabloda verilmiştir. Yıllık yeraltısuyu çekim miktarları ile ilgili olarak kesin ve net bilgiler olmadığı için, yeraltısuyu tahsis miktarları çekim miktarı olarak alınabilir. Ayrıca, Ordu İl Merkezi ile Ünye İlçe Merkezinin içme suyu ihtiyacı arıtma tesislerinden karşılandığı için, su sondaj kuyuları, ihtiyaç duyulması durumunda çalıştırılmak üzere yedek olarak tutulmaktadır.

Ordu il merkezi ve çevresindeki Melet, Civil, Akçaova ve Turnasuyu Derelerinin, Fatsa'da Bolaman ve Elekçi Derelerinin, Ünye'de de Curi ve Ceviz Derelerinin oluşturduğu alüvyal dolgular, Ordu ilindeki önemli yeraltısuyu akiferlerini (havzalarını) oluşturmaktadır. Mesudiye çevresinde ise verimli bir yeraltısuyu akiferi bulunmaktadır.

Çizelge 13 – Yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ,2024)

ORDU İLİ YERALTISUYU POTANSİYELİ VE TAHSİSLERİ TABLOSU (2023 Yılı Sonu İtibarıyla)									
SIRA NO	İLİN ADI	HAVZA ADI - NO	OVA ADI - NO	İŞLETME REZERVİ (hm ³ /yıl)	TAHSİS EDİLEN SU MİKTARI (hm ³ /yıl)				TOPLAM TAHSİS (hm ³ /yıl)
					YAS SULAMA KOOP.	BELGELİ KUYULAR			
						İÇME-KUL. Tahsis	SANAYİ Tahsis	SULAMA Tahsis	
1	ORDU	D. KARADENİZ - 22	MESUDİYE ÇEVRESİ - 18	2,00					0,00
2			ORDU ÇEVRESİ - 19	32,00	15,88	1,06	0,41	17,35	
3			FATSA ÇEVRESİ - 21	17,00	16,65	0,02	0,14	16,81	
4			ÜNYE ÇEVRESİ - 22	10,00	10,42	2,50	0,16	13,08	
		T O P L A M		61,00	0,00	42,95	3,58	0,71	47,23

NOT: 2023 YILI SONU İTİBARIYLA

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge 14 – 2023 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları
(Ordu Tarım ve Orman Müdürlüğü,2024)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/ Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları YSKY (Tablo-5)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	Melet Karapınar					52-006		Altınordu	37,932-40,944	7,7
Yüzey	Akçaova Irmağı Kırılı					52-008		Perşembe	37,816-40,997	12,1
Yüzey	Curi Deresi					52-011		Ünye	37,226-41,143	6,22
Yüzey	Cevzidere					52-012		Ünye	37,324-41,086	5,38
Yüzey	Elekçi Irmağı					52-013		Fatsa	37,420-40,961	4,94
Yüzey	Bolaman					52-014		Fatsa	37,503-40,983	7,8
Yüzey	Gaga Gölü					52-015		Fatsa	37,504-40,973	2,42
Yüzey	Melet					52-016		Kabadüz	37,941-40,917	7,92
Yüzey	Melet					52-017		Kabadüz	37,827-40,858	6,74
Yüzey	Bolaman					52-018		Fatsa	37,586-41,030	11,22
Yüzey	Yalıköy					52-019		Perşembe	37,624-41,049	8,02
Yüzey	Kovanlı					52-020		Perşembe	37,654-41,107	7,2
Yüzey	Kacalı					52-021		Perşembe	37,755-41,051	7,36
Yeraltı	Alınca					52-025		Perşembe	37,786-41,042	44,5
Yüzey	Curi					52-028		Ünye	37,201-41,116	9,9
Yüzey	Cevzidere					52-029		Ünye	37,321-41,074	8,86
Yüzey	Turnasuyu					52-030		Gülyalı	37,998-40,975	8,68
Yüzey	Turnasuyu					52-031		Gülyalı	38,001-40,954	6,1
Yüzey	Melet					52-033		Ulubey	37,819-40,857	9,66
Yüzey	Tünel Deresi					52-034		Perşembe	37,616-41,010	6,3
Yüzey	Çatalpınar					52-035		Çatalpınar	37,507-40,956	11,6

Yüzey	Çatalpınar					52-036		Çatalpınar	37,470-40,901	7,14
Yüzey	Bolaman Çayı					52-039		Fatsa	37,507-40,959	9,9
Yüzey	Melet Yan Dere					52-040		Kabadüz	37,892-40,898	8,5

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Ordu Organize Sanayi Bölgesi içerisinde yer alan firmalardan kaynaklı atıksular organize sanayi bölgesine ait atıksu arıtma tesisi olmadığından kanalizasyon hattı ile, Ordu Büyükşehir Belediyesi OSKİ Genel Müdürlüğüne ait Durugöl Atıksu Arıtma Tesisine verilmektedir. İlimizde faaliyet gösteren tesislerin bazılarında münferit arıtma bulunmakta olup, bazıları ise şehir kanalizasyonuna vermektedir. İlçelerdeki organize sanayi siteleri ise “OSKİ Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliği” ne uygun olarak ilgili şartları sağlayarak mevcut kanal hattına deşarj yapmaktadır. Ordu ilinde OSKİ sorumluluğunda bulunan kanal hattına bağlı ağır sanayi faaliyetleri bulunmadığından, endüstriyel atıksular evsel atıksu kapsamında değerlendirilmektedir.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Ordu Büyükşehir Belediyesi OSKİ Genel Müdürlüğü il genelinde bulunan atıksu arıtma tesisleri 72.510 m³/gün debi ile hizmet vermektedir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Çizelge 15 Ordu İlinde Arazi Dağılımı

ARAZİNİN CİNSİ	MİKTARI (ha)	PAY (%)
Tarım Alanı	262.254	44,06
Orman Alanı	202.896	34,09
Çayır-Mera Alanı	50.000	8,40
Yerleşim Alanı-Tarım Dışı Arazi	8.050	13,45
TOPLAM	595.200	100

İl arazisinin %44,06’sı tarım alanı, %34,09’u orman ve fundalık alan, %8,4’i çayır ve mera alanı, %13,45 ise yerleşim alanı ve tarım dışı araziden oluşmaktadır. İl’in 262.254 hektar büyüklüğündeki tarım arazisinin kullanım amaçlarına göre dağılım durumu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TARIM ALANI TÜRÜ	MİKTARI (ha)	TARIM ALANINA ORANI(%)
Meyveler	228.037,7	86,95%
Tarla Bitkileri	23.471,1	8,95%
Sebze Alanı	1.386,7	0,53%
Örtü Altı	33	0,01%
Süs Bitkileri Alanı	0,3	0,00%
Nadas Alanı	6.200	2,36%
TEOKA	3.125,2	1,19%
TOPLAM	262.254	100,00%

Ordu'da toplam tarım alanının %86,6 gibi çok büyük bir bölümünü İl ekonomisinin vazgeçilmez ürünü niteliğindeki fındığın yetiştirildiği fındık bahçeleri oluşturmaktadır. Ordu, Türkiye'de en fazla fındık alanına sahip ildir. Ülkemizin 746.748 hektar olan toplam fındık alanının 227.215 hektarı Ordu'da bulunmaktadır. Arazi ve iklim koşullarının tarla tarımı için uygun olduğu iç kesimlerde yoğunlaşan tarla alanları, tarım arazisi içinde fındıktan sonra en büyük paya sahip olurken, sebze ve diğer meyveler ekimi için ayrılan alanların payının son derece düşük olduğu görülmektedir.

İlimizde Devlet eli ile yapılan sulama alanı bulunmamaktadır. İldeki tarım arazilerinin %99,30'ünü kuru tarım arazileri oluşturmaktadır. Kivi, çilek ve örtü altı yetiştiriciliği yapılan %0,20'lik ve sebze yetiştiriciliği yapılan %0,50'lik kısımda yer altı ve yer üstü su kaynakları kullanarak üreticiler tarafından kendi elleri ile sulama yapılmaktadır.

Ağırlıklı olarak fındık tarımı yapılan alanlar olmak üzere 127.414 ha alanda gübre kullanılmakta olup, %87,39'unu Azot, %7,44'nü Fosfor, %5,18'ni Potasyum içeren gübreler oluşturmaktadır.

İlimizde kullanılan insektisit, fungusit, herbisit ilaçlarının 40 ton'u ıslanabilir toz ilaçlar ile suda çözünebilir toz (WP ve SP) ve 77.000 lt. sıvı formülasyonlu (EC) formundadır.

B.3.2.2. Diğer

İlimiz sınırları içerisinde vahşi depolama sahası bulunmamaktadır.

B.4. Denizler

B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır.

Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı üç yılda bir yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirilmesi yapılarak ortaya konulmaktadır. 2018-2022 izleme programı izleme durumu ekolojik kalite durumuna ilişkin veri bulunmadığından çizelge doldurulamamıştır.

Çizelge 16 – Kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirilmesi

Su Yönetim Birimi Kodu	Su Yönetim Birimi Kapsadığı Alan	Ekolojik Kalite Durumu		
		20...	20...	20...

Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok İyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

Mavi Bayrak, gerekli standartları taşıyan plaj, marina ve yatlar verilen uluslararası bir çevre ödülüdür. Türkiye’de Mavi Bayrak Programını yürütmekten sorumlu tek yetkili kuruluş Türkiye Çevre Eğitim Vakfı (TÜRÇEV)’dir.

Plajlarımızın mavi bayrak ödülünü alabilmesi için Mavi Bayrak’ın resmi sitesinde yayımlanan “Plajlar için Mavi Bayrak Kriterleri Kılavuz Notları” nda belirtilen 33 kritere uyması gerekmektedir.

Mavi Bayrak kriterleri zorunlu (z) ve tavsiye niteliğindeki kılavuz (k) ilkeler olmak üzere iki grupta sınıflandırılmıştır. Kriterlerinin büyük bir kısmı zorunludur, yani plajın Mavi Bayrak ödülü alabilmesi için bu kriterlere uyması gerekmektedir. Tavsiye niteliğindeki kriterlerde ise uyum zorunlu olmamakla birlikte, tercih edilen bir durumdur.

Mavi Bayrak ödül müracaatı için, müracaat edilen plajın geçmiş dört sezona ait yüzme suyu kalitesi verileri bulunmalıdır. Mavi Bayrak ödülüne uygun kabul edilebilmek için ise aday plajın geçmiş dört yıla ait verileri kriterlerde belirtilen limitlere uygun olmalıdır. (Değerlendirmede “Plajlar için Mavi Bayrak Kriterleri Kılavuz Notları” 8. Kriterde anlatıldığı gibi 95 yüzdelik hesaplama yöntemi kullanılacaktır. Bu amaçla AB Çevre Komisyonu tarafından hazırlanmış olan bilgisayar programı kullanılmaktadır.)

2023 yılında Mavi Bayrak ödülü almaya hak kazanan plajlarımız “Altınordu Cumhuriyet Mahallesi Halk Plajı” ve “Altınordu Kumbaşı Kumsalı Plajı” dır.

Mavi Bayraklı Plajlarımızın 2023 Yılına ait Deniz Suyu Verileri;

ALTINORDU CUMHURİYET MAHALLESİ KUMSALI		
Analiz Tarihi	Escherichia Coli	İntestinal Enterekok
12.06.2023	40	45
19.06.2023	76	64
3.07.2023	10	90
17.07.2023	20	70
31.07.2023	4	1
14.08.2023	1	1
28.08.2023	25	50
11.09.2023	35	5

ALTINORDU KUMBAŞI KUMSALI		
Analiz Tarihi	Escherichia Coli	İntestinal Enterekok
22.05.2023	69	80
12.06.2023	45	90
19.06.2023	80	60
3.07.2023	5	28
17.07.2023	5	1
31.07.2023	14	12
14.08.2023	20	11
11.09.2023	25	85

Çizelge 17– Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı
(mavibayrak.org.tr, 2024)

Veri bulunamamıştır.

B.4.3. Acil Müdahale Planları

İlimiz Ünye İlçesinde bulunan Ünye Limanına ait Acil Müdahale Planı bulunmaktadır.

Çizelge 18 –2023 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı

(Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Şehir	Acil Müdahale Planı Hazırlaması Gereken Kıyı Tesis Adedi	Onaylı Plana Sahip Kıyı Tesis Adedi
Ordu	-	1

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

Atık kabul tesisimiz Ordu İli, Ünye Limanı içerisinde bulunmaktadır. Atık kabul tesisi Büyükşehir Belediye Başkanlığımıza ait olup belediyemizin büyükşehir statüsü kazanması ile limanımızdaki atık kabul tesisimiz diğer limanlara, balıkçı barınaklarına ve tersanelere hizmet etmektedir. Atık alım gemisi bulunmamakta olup, limana yanaşan gemilerden sintine, slaç ve evsel katı atık nitelikli atıklar tesise kabul edilmektedir.

Gemi tipi	Gemi büyüklüğü (GRT ve DWT)		Limana yanaşabilecek gemi sayısı (Maksimum atık oluşan senaryo dikkate alınacaktır.)	Aylık ortalama gemi sayısı***	Yıllık ortalama gemi sayısı***
Bir günde*			Aynı anda**		
Tanker(Ordu Başaranlar Tersanesi)	8000	1	1	1	11
Tanker(Ünye Karadeniz Tersanesi)	8000	3	3	3	33
Kuruyük(Ünye Limanı)****	8000	30	30	30	330
Tanker (Ünye Limanı)	8000	1	1	1	11
Ro-Ro (Ünye Limanı)	60000	3	3	3	33
Yolcu Gemisi (Ünye Limanı)	20000	1	1	30	330
Konteyner (Ünye Limanı)	14000	1	1	1	11
Kuruyük(Fatsa İskelesi)****	8000	10	10	10	110
Kuruyük(Ünye Karadeniz Tersane)	8000	5	5	5	55
Balıkçı Teknesi(Ünye Karadeniz Tersane)	1000	2	2	2	22
Balıkçı Teknesi(Kumbaşı Balıkçı Barınağı)	1000	2	2	2	22
Balıkçı Teknesi(Mersin Köyü Balıkçı Barınağı)	1000	2	2	2	22
Balıkçı Teknesi(Ünye Balıkçı Barınağı)	1000	5	5	5	55
Balıkçı Teknesi(Fatsa Balıkçı Barınağı)	1000	5	5	5	55
Balıkçı Teknesi(Yalıköy Balıkçı Barınağı)	1000	5	5	5	55
Balıkçı Teknesi(Bolaman Balıkçı Barınağı)	1000	5	5	5	55
Balıkçı Teknesi (Medreseönü Balıkçı Barınağı)	1000	5	5	5	55

Balıkçı Teknesi(Kışlaönü Balıkçı Barınağı)	1000	5	5	5	55
Balıkçı Teknesi(Gülyalı Balıkçı Barınağı)	1000	5	5	5	55
Toplam	90		90	90	990

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

İlimiz Perşembe İlçesi açıklarında 6 adet, Altınordu İlçesi açıklarında 1 adet balık çiftliği bulunmakta olup, çiftliklerde levrek ve alabalık üretimi gerçekleştirilmektedir. Balık çiftliklerinin Çevresel Yönetim Planları onaylanarak uygunluk belgesi verilmiştir.

İlçe	Yetiştiricilik Alan Mevkii	Sahibi	Proje Kapasitesi (ton/yıl)	ÜRÜN ÇEŞİDİ	Koordinat-1 (ED 50 veya WGS-84	Koordinat-2 (ED 50 veya WGS-84	Koordinat-3 (ED 50 veya WGS-84	Koordinat-4 (ED 50 veya WGS-84
					(derece dakika saniye)	(derece dakika saniye)	(derece dakika saniye)	derece dakika saniye
PERŞEMBE	Çeşmeönü Mevkii	Marnero Balık ve Su Ürün.İth.İhr.San Tic A.Ş	750	Alabalık-Levrek	41° 05' 42,678" N 37° 47' 20,719" E	41° 05' 41,771" N 37° 47' 36,102" E	41° 05' 47,548" N 37° 47' 37,464" E	41° 05' 48,462" N 37° 47' 22,095" E
PERŞEMBE	Kışlaönü Mevkii	Kuzuoğlu Su Ürünleri Gıda Üretim Paz. San. Ve Tic. Ltd. Şti	750	Alabalık-Levrek	41° 05' 04,500" N 37° 47' 16,400" E	41° 05' 02,414" N 37° 47' 34,620" E	41° 05' 07,220" N 37° 47' 35,479" E	41° 05' 09,300" N 37° 47' 17,261" E
PERŞEMBE	Çeşmeönü Mevkii	Vona Su Ürünleri Ltd. Şti.	750	Alabalık-Levrek	41° 05' 56,455" N 37° 47' 33,770" E	41° 05' 56,399" N 37° 47' 47,658" E	41° 06' 02,884" N 37° 47' 47,662" E	41° 06' 02,940" N 37° 47' 33,774" E
PERŞEMBE	Çeşmeönü Mevkii	Altaş Su Ürünleri Üretim Pazarlama ve Sanayi Ltd. Şti	750	Alabalık-Levrek	41° 05' 24,048" N 37° 47' 18,876" E	41° 05' 24,438" N 37° 47' 34,297" E	41° 05' 30,267" N 37° 47' 33,909" E	41° 05' 29,877" N 37° 47' 18,488" E
ALTINORDU	Kumbaşı Mah.	Altaş Su Ürünleri Üretim Pazarlama ve Sanayi Ltd. Şti	900	Alabalık-Levrek	41° 01' 51,72" N 37° 50' 52,53" E	41° 01' 42,64" N 37° 50' 52,69" E	41° 01' 51,84" N 37° 51' 04,73" E	41° 01' 42,76" N 37° 51' 04,89" E
PERŞEMBE	Kışlaönü Mevkii	Altaş Su Ürünleri Üretim Pazarlama ve Sanayi Ltd. Şti	750	Alabalık-Levrek	41° 04' 50,078" N 37° 47' 19,269" E	41° 04' 48,578" N 37° 47' 32,349" E	41° 04' 42,241" N 37° 47' 31,064" E	41° 04' 43,938" N 37° 47' 17,999" E
PERŞEMBE	Sarıburun Mevkii	Gümüşdoğa Su Ürünleri Üretim İhr. ve İth. A.Ş	750	Alabalık	41° 06' 19,899" N 37° 47' 43,366" E	41° 06' 19,846" N 37° 47' 56,227" E	41° 06' 26,331" N 37° 47' 56,363" E	41° 06' 26,383" N 37° 47' 43,503" E

B.4.6. Deniz Çöpleri

Deniz çöpleri ile ilgili Bakanlığımız koordinesinde iş ve işlemler yürütülmektedir.

- > Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın sorumluluk alanlarında bulunan bölgelerinde kıyı ve plaj temizliği yapılmaktadır.
- > Altınordu, Ünye ve Fatsa ilçelerinde sahil şeridinde bulunan yürüyüş yollarının rutin temizliği yapılmaktadır.
- > İlimizde bulunan yüzme faaliyetine açık olan plajların kumsal ve kıyı temizlikleri yapılmakta ve cankurtaran hizmetleri yürütülmektedir.
- > Deniz çöpleri açısından kirlenmiş veya kirlenme potansiyeli olan, hassas olup korunması gereken bölgelere yönelik özel bir çalışma bulunmamaktadır

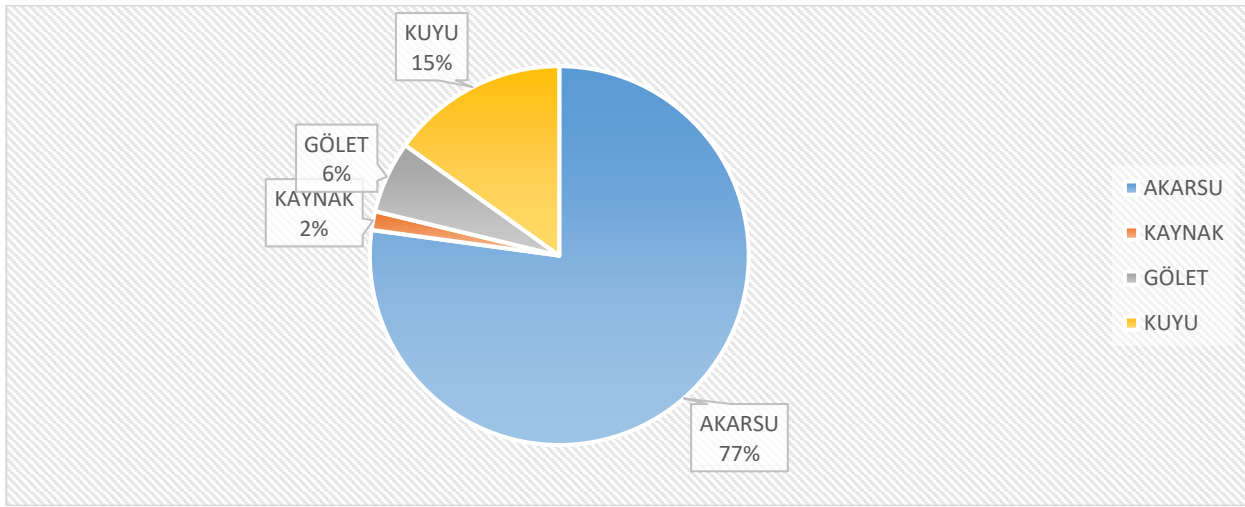
İlçe/ Mevki	Dere ve nehir ağız temizliği	Kıyı Temizliği	Plaj temizliği	Deniz yüzeyi temizliği	Deniz dibi temizliği	Balıkçı tekneleri tarafından çöp toplanması
Altınordu		X	X			
Gülyalı		X	X			
Ünye		X	X			
Fatsa		X	X			
Perşembe		X	X			

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Ordu ilinde içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilecek su kaynağı en fazla akarsularolup su kaynaklarının oransal dağılımı aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik 15 -2023 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı (OSKİ, 2024)

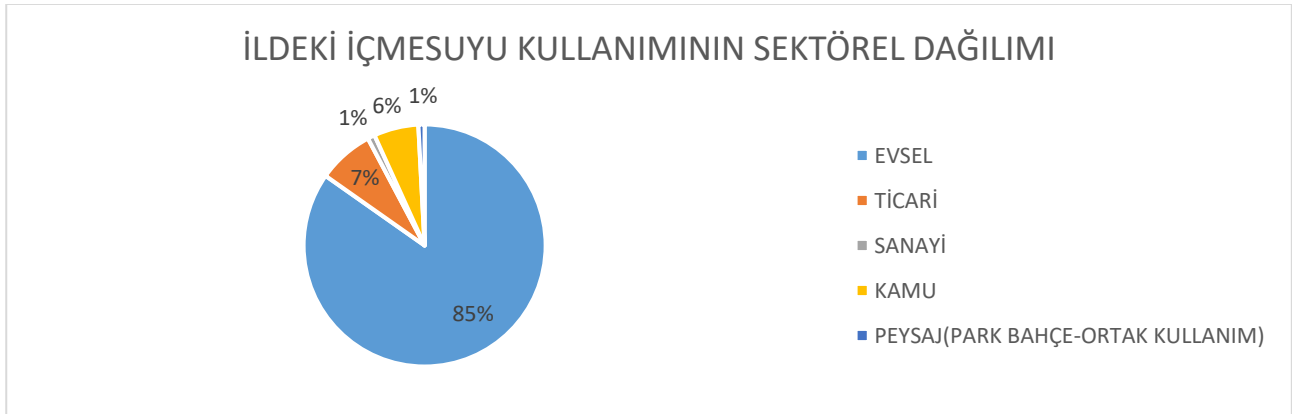
İl Genelinde 19 ilçeye, yaklaşık 775.800 kişiye içme suyu sağlanmaya çalışılmaktadır.

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Yeraltı ve Yerüstü su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti tabloda verilmiştir.

NO	İLÇESİ	TESİS	KAPASİTE		ÇALIŞMA	
			(l/s)	m3/Yıl	(l/s)	m3/Yıl
1	ALTINORDU	Altınordu	912	28,760,832	495	18,921,600
2	GÖLKÖY	Gölköy	200	6,307,200	120	3,784,320
3		Güzelyurt	20	630,720	6	189,216
4	KABADÜZ	Kabadüz	25	788,400	23	725,328
5	PERŞEMBE	Perşembe	80	2,522,880	50	1,576,800
6		Yalıköy	25	788,400	23	725,328
7	ULUBEY	Ulubey	70	2,207,520	44	1,374,969
8	AYBASTI	Aybastı	90	2,838,240	50	1,576,800
9	FATSA	Aslancami	12	378,432	6	173.448
10		Hatıpli	12	378,432	7	231.264
11	KORGAN	Korgan	70	2,207,520	39	1,229,904
12		Çiftlik	12	378,432	10	315.360
13	KUMRU	Kumru	100	3,153,600	53	1,671,408
14		Fizme	6	189,216	5	157,680
15	ÜNYE	Ünye	310	9,776,160	190	5.991.840
16		Tekkiraz	90	2,838,240	30	946.080
17		Pelitliyatak	15	473,040	10	315.360
18	AKKUŞ	Akkuş	80	2,522,880	22	693.792
19		Salman	30	946,080	11	346.897
20	ÇAYBAŞI	İlküvez	18	567,648	15	473.040
21	İKİZCE	İkizce	90	2,838,240	21	662.256
22		Yoğunuluk	10	315,360	10	315.360
23		Kaynartaş	5	157,680	5	157,680
24		Şenbolluk	36	1,135,296	17	536.112

İlimizde sanayi alanlarının içmesuyu şehir şebekemizden sağlanmaktadır. Tarımsal sulama OSKİ sorumluluk alanında değildir. İçme suyu şebekesi ağının sektörel dağılımı tablodaki gibidir.

Grafik 16 İldeki İçme Suyu Kullanımının Sektörel Dağılımı

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Çizelge 19 - 2023 Yılı Su Kaynakları
(OSKİ,2024)

ALTINORDU				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	ESENYURT HES REGÜLATÖRÜ	912.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
TOPLAM		912.00		
GÜLYALI				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	TURNASUYU KESON KUYU 1	2.50	KUYU	İLÇE MERKEZİ
2	TURNASUYU KESON KUYU 2	2.50	KUYU	İLÇE MERKEZİ
3	TURNASUYU DERİN KUYU 1	1.00	KUYU	İLÇE MERKEZİ
4	SARAYCIK DERİN KUYU 1	3.00	KUYU	
5	SARAYCIK KESON KUYU 1	4.50	KUYU	
TOPLAM		13.50		
GÖLKÖY				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	KOZÖREN SU ALMA YAPISI (GÖLKÖY/GÜRGENTEPE/İŞIKTEPE) (ARITMA)	200	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
2	AYIKAYASI SU GÖZESİ (İLÇE MERKEZİ) (CAZİBE)	1.70	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
3	KOCAYOKUŞU SU GÖZESİ (DÜZYAYLA MAH.) (CAZİBE)	1.00	KAYNAK	
4	ULUBAHTI SU ALMA YAPISI (ALANYURT MAH.) (CAZİBE)	1.20	AKARSU	
5	AYDOĞAN YAYLASI SU ALMA YAPISI (AYDOĞAN MAH.) (CAZİBE)	0.50	AKARSU	
6	DİREKLİ SU GÖZESİ (DİREKLİ MAH.) (CAZİBE)	0.50		
7	BAYDARLI SU ALMA YAPISI (GÜZELYURT MAH.) (CAZİBE)	6.00	AKARSU	
8	KAŞALTI (GÜZELYURT MAH.) (TERFİ)	0.50	KAYNAK	
9	HACAMAT SU GÖZÜ (DAMARLI MAH.) (TERFİ)	0.50	KAYNAK	

TOPLAM		211.90		
GÜRGENTEPE				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	KOZÖREN SU ALMA YAPISI (GÜRGENTEPE) (ARITMA)	14.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
2	KOZÖREN SU ALMA YAPISI (IŞIKTEPE) (ARITMA)	7.00	AKARSU	
TOPLAM		21.00		
KABADÜZ				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	KIRKGÖZLER ÇAMBAŞI MAHALLESİ (CAZİBE)	2.00	KAYNAK	
2	ÇAMBAŞI SU ALMA YAPISI	1.00	AKARSU	
3	GILI GILI YOKUŞDİBİ MAHALLESİ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
4	KELEKYATAK KABADÜZ MAHALLESİ (CAZİBE) (ARITMA)	2.30	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
TOPLAM		5.80		
MESUDİYE				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	GEDEHOR KAYNAĞI	16.00	KAYNAK	İLÇE MERKEZİ
TOPLAM		16.00		
PERŞEMBE				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	ANAÇ SU ALMA YAPISI (ARITMA) (İLÇE MERKEZİ)	50.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
	KACALI DERESİ TERFİ İLÇE MERKEZİİ			
2	PORSUK SU ALMA YAPISI	3.70	AKARSU	
3	EFİRLİ POMPASI (KARAYOLLARI) (TERFİ) (İHTİYAÇ DAHİLİNDE)	0.40	KUYU	
4	EFİRLİ POMPASI 1 (PENTA)	0.30	KUYU	
5	EFİRLİ POMPASI 2 (PENTA)	0.30	KUYU	
6	MAŞAT DOĞAL KAYNAK	0.30	KAYNAK	

7	KARADERE SU ALMA YAPILARI (MEDRESEÖNÜ)	2.50	AKARSU	
8	SİTELER BİRLİĞİ POMPA	0.13	KAYNAK	
9	ÇERLİ MAH. POMPASI	0.15	KAYNAK	
10	BEYLİ MAH. POMPASI	0.25	KAYNAK	
TOPLAM		58.03		

ULUBEY

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	SAYACA KURŞUNÇALI SU ALMA YAPISI (ARITMA)	10.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
2	KONAK SU ALMA YAPISI (ARITMA)	24.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
3	KADINCIK TERFİ (ARITMA)	9.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
4	VASIYET GÖLÜ (4 AY SÜRE ÇALIŞIYOR) (ARITMA)	0.60	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
TOPLAM		43.60		

FATSA

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	BOLAMAN IRMAĞI (13 ADET KUYU) MEŞEBÜKÜ ALTILI GRUP	214.00	KUYU	İLÇE MERKEZİ
2	ELEKÇİ IRMAĞI KUYULAR (AYAZLI 2 ADET) (TERFİ)	8.00	KUYU	İLÇE MERKEZİ
3	BOLAMAN KUYUDİBİ (TERFİ)	5.00	KUYU	İLÇE MERKEZİ
4	YALIKÖY KESON KUYU (YALIKÖY DERESİ) (TERFİ)	3.25	KUYU	
5	İLİCA (CAZİBE)	0.75	AKARSU	
6	HATİPLİ ARITMA - AYI YALAĞI DERESİ SU ALMA YAPISI	7.50	AKARSU	
7	ASLANCAMI ARTIMA - CİNDERESİ SU ALMA YAPISI	5.50	AKARSU	
8	GEYİKÇELİ SU GÖZÜ (TERFİ)	2.00	KUYU	
9	İSLAMDAĞ KUYU (TERFİ)	0.75	KUYU	
TOPLAM		246.75		

AYBASTI

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
---------	------------	------------------------------	--	--

1	AYBASTI ARITMA TESİSİ - AYBASTI MEVCUT GÖLETİ	50.00	GÖLET	İLÇE MERKEZİ
2	ÇAKIRLI KURTİNİ DERESİ (CAZİBE)	0.67	AKARSU	
3	ÇAKIRLI DÜZAĞIL DERESİ (CAZİBE)	0.63	AKARSU	
4	PELİTÖZÜ TAHTALI SU GÖZESİ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
5	PELİTÖZÜ KANLIPINAR SU GÖZESİ (CAZİBE)	0.25	KAYNAK	
6	PELİTÖZÜ GÜLPINAR SU GÖZESİ (CAZİBE)	0.70	KAYNAK	
7	ALCALAR PINARALAN SU GÖZESİ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
8	ALACALAR HALİLPINARI SU GÖZESİ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
9	ALACALAR ÇATALOLUK SU GÖZESİ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
10	ALCALAR SOĞUKPINAR SU GÖZESİ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
11	ALACALAR HATUNPINARI SU GÖZESİ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
12	KÜMBET SU KUYUSU (AYBASTI YAYLASI) (TERFİ)	0.42	KUYU	
TOPLAM		55.67		

ÇAMAŞ

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	UZUNALİ MAH. YEDİGÖZ MEVKİİ. SU GÖZÜ (CAZİBE)	0.30	KAYNAK	
2	UZUNALİ MAH. TAŞLIK MEVKİİ. SU GÖZÜ (CAZİBE)	0.30	KAYNAK	İLÇE MERKEZİ
3	KEMALPAŞA MAH. SU GÖZÜ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
4	UZUNALİ MAH. SU GÖZÜ (TERFİ)	0.20	KAYNAK	
5	AKPINAR MAH. SU GÖZÜ (TERFİ)	0.25	KAYNAK	
6	KESTANE YOKUŞU MAH. KASIMOĞLU MEVKİİ. KESON KUYU (TERFİ)	2.00	KUYU	İLÇE MERKEZİ
7	SARIYAKUP MAH. DOMŞU MEVKİİ. KESON VE DERİN KUYU (TERFİ)	5.00	KUYU	İLÇE MERKEZİ
8	IŞIKTEPE GÖLETİ (CAZİBE)	1.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
TOPLAM		9.55		

ÇATALPINAR

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	KİLLİK SU GÖZÜ (CAZİBE)	2.00	KAYNAK	İLÇE MERKEZİ

2	DERE MAHALLESİ SU KUYUSU (TERFİ)	1.00	KUYU	
3	İLÇE MERKEZİ MAHALLE SU KUYUSU KIRAN MAHALLESİ (TERFİ)	0.75	KUYU	İLÇE MERKEZİ
4	GAZELİN SU GÖZÜ (CAZİBE)	0.50	KUYU	
5	YENİ KUYU İLÇE MERKEZİ MAH. (TERFİ)	2.00	KUYU	İLÇE MERKEZİ
6	GÖLLER BABUÇYA SU KUYUSU (TERFİ)	0.50	KUYU	
7	GÖLLER YUKARI MAH.TERFİ	1.00	KUYU	
8	GÖLLER DURAKLI TERFİ	1.00	KUYU	
9	GÖLLER ÇALGICILAR TERFİ	1.00	KUYU	
10	GÖLLER KARADERE SU GÖZÜ SAKLI MAH. (CAZİBE)	1.00	KAYNAK	
11	GÖLLER DURAKLI SU GÖZÜ (CAZİBE)	0.50	KAYNAK	
12	GÖLLER KELLEÇİOĞLU (TERFİ)	1.50	KAYNAK	
TOPLAM		12.75		

KABATAŞ

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	KABATAŞ PİRİÇBÜKÜ KESON KUYU	4.00	KUYU	İLÇE MERKEZİ
2	BELEN ALACALAR CAZİBELİ KAYNAK	0.75	KAYNAK	
3	ARDIÇ DERİN KUYU SONDAJ	0.75	KUYU	
4	ALANKENT PENCİK DERESİ GÖLETİ	7.00	GÖLET	
5	KAYINCIK OBASI KESON KUYU	0.40	KUYU	
6	ELBEY GÜLLÜK GÖZ SUYU	0.20	KAYNAK	
7	ALANBAŞI EĞREK DERESİ SU ALMAYAPISI	0.50	AKARSU	
8	ADATEPE KESUN KUYU	0.20	KUYU	
TOPLAM		13.80		

KUMRU

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	ÇATILI ÇATALIRMAK SU ALMA YAPISI (ARITMA)	53.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
2	PESKÜDEN TERFİ (ARITMA) (İHTİYACA GÖRE ÇALIŞTIRILYOR)	0.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
3	ÇAKAL SU ALMA YAPISI (FİZME ARITMA)	5.00	AKARSU	

4	KAYADİBİ KUYU 1 (KESON KUYU)	0.50	KUYU	
5	KAYADİBİ KUYU 2 (KESON KUYU)	0.25	KUYU	
6	AYVALI ERİKPINARI (KESON KUYU)	0.50	KUYU	
7	ERİKÇELİ (KESON KUYU)	0.25	KUYU	
TOPLAM		59.50		

KORGAN

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	APSUT GÖLETİ	39.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
2	ÇİFTLİK TERZİLİ KARABACAK DERESİ (ARITMA)	10.00	AKARSU	
3	TEPEALAN- ÜÇ PUARLAR VE İTENİÇİ (DOĞAL KAYNAK)	1.50	KAYNAK	
4	ÇAYIRKENT- SOĞULLUK (DOĞAL KAYNAK)	1.00	KAYNAK	
5	ÇAMLI- AZARA (DOĞAL KAYNAK)	0.50	KAYNAK	
TOPLAM		52.00		

ÜNYE

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	YEŞİLKENT REGÜLATÖR ÜNYE İÇME SUYU ARITMA TESİSİ	190.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
2	CÜRİ SU KUYUSU (TERFİ)	4.25	KUYU	İLÇE MERKEZİ
3	ÇAĞLAYAN SU ALMA YAPISI TEKKİRAZ ARITMA TESİSİ	30.00	AKARSU	
4	YEŞİLKENT GAVURPINARI KAYNAK SUYU (TERFİ)	0.25	KAYNAK	
5	HANYANI SÖYLEMEZ KAYNAK SUYU (TERFİ)	0.75	KAYNAK	
6	PELİTLİYATAK SU ALMA YAPISI ARITMA	10.00	AKARSU	
TOPLAM		235.25		

ÇAYBAŞI

SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	İLKÜVEZ ARITMA- KARANLIK DERE SU ALMA YAPILARI	15.00	AKARSU	
2	İLKÜVEZ GÖKSU MAH. ASGARİ ORMAN MEVKİ (TERFİ)	2.50		

3	ÇAĞLAYAN IRMAĞI KESON SU KUYUSU (TERFİ)	1.50	KUYU	İLÇE MERKEZİ
TOPLAM		19.00		
İKİZCE				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	BAŞÖNÜ KUTLUCA IRMAĞI SU ALMA YAPISI (ARITMA)	21.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
2	ŞENBOLLUK KALINGÜME IRMAĞI ŞENBOLLUK ARITMA	17.00	AKARSU	
3	YOĞUNOLUK-İLKÜVEZ ARITMA	10.00	AKARSU	
TOPLAM		48.00		
AKKUŞ				
SIRA NO	SU KAYNAĞI	YILLIK ORTALAMA DEBİ (LT/SN)		
1	AKKUŞ İLÇE MERKEZİ ARITMA - KARAÇAL ÇEKİÇOBA YAYLASI SU ALMA YAPISI	22.00	GÖLET	İLÇE MERKEZİ
2	AKKUŞ KEPEKLİ DERESİ TERFİ (ARITMAYA BAĞLI)	0.00	AKARSU	İLÇE MERKEZİ
3	SALMAN ARITMA	11.00	AKARSU	
4	SEFERLİ YIKIRGAN SU GÖZÜ (TERFİ)	1.00	KAYNAK	
5	AKPINAR SU GÖZÜ (TERFİ)	2.70	KAYNAK	
TOPLAM		36.70		

*OSKİ verileridir.

İçme ve Kullanma Suyu DSİ Planlamaları:

İçme ve Kullanma Suyu Planlamaları: Kurumumuzun içme suyu projeleri ile ilgili görev ve sorumlulukları; DSİ Genel Müdürlüğü'nün kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslarını düzenleyen 15.07.2018 tarihli 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 121. maddesinin d bendinde " Şehir ve kasabaların içme su ve kanalizasyon projelerini tetkik, tasdik ve murakabe etmek" ve e bendinde "Köy içme suları için teknik organizasyon ve murakabeyi sağlamak ve bu iş için Bakanlık emrinde çalışacak lüzumlu bilgiye sahip elemanları yetiştirmek" olarak ifade edilmiş ve 18.04.2007 tarihli ve 5625 sayılı Kanun ile 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanununun 10. maddesinde yapılan değişiklikle nüfus kriteri kaldırılarak Kamu Yatırım Programında yer almak şartıyla Belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerinin içme-kullanma ve endüstri suyu ve gerekmesi halinde atık su tesislerinin yapımında DSİ yetkili kılınmıştır.

Ancak projeleri yatırım programına almakla yetkili kurum olan T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının (Kalkınma Bakanlığı) 10.05.2011 tarihli ve 2011/11 sayılı Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile belediyelerin su ve kanalizasyon altyapı projelerinin finansmanına yönelik SUKAP adıyla bir program başlatıldığını belirterek bu kapsamda; nüfusu 50.000 kişiden az olan yerleşimlerin içme suyu tesislerinin İller Bankası tarafından yapılacağını, nüfusu 25.000 kişiden az olan belediyelerin içme suyu temin proje bedelinin %50'lik kısmının hibe sağlanarak finanse edileceğini, geriye kalan %50'lik kısmının ise İller Bankası tarafından kredilendirileceğini, nüfusu 50.000 kişiden fazla olan yerleşimlerin projeleri ile havza bazında ele alınmış grup projelerinin DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesinin uygun olacağı bildirilmiştir. Bu nedenle Kurumumuzca nüfusu 50.000'den büyük olan yerleşim yerlerinin içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik belediyelerin başvurusu olması durumunda; belediyeler ile protokol imzalanarak isale hattı ve arıtma tesisi projeleri hazırlanmakta olup Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Bakanlığınca Fizibilite Raporu'nun onaylanması ve Yatırım Programına alınması sonrasında ise yapım işine başlanılmakta olup tesisler tamamlandığında belediyelere devredilerek işletmeye alınmaktadır.

Ordu İli İçme Suyu Potansiyeli DSİ Verileri

Sıra No	Planlama Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Ordu Aybastı İlçesi İçme Suyu Göleti (Aybastı, Gököy ve Kabataş ilçelerine bağlı 15 adet mahalle)	1,61
2	Ordu Akkuş Göleti (Akkuş ilçesi ve civar mahalleler)	0,71
3	Ordu Çamaş Göleti (Çamaş ilçe merkezi ve civar mahalleler)	1,04
4	Ordu Çatalpınar Göleti (Çatalpınar ilçe merkezi ve civar mahalleler)	0,86
5	Ordu Kabataş Göleti (Kabataş ilçe merkezi ve civar mahalleler)	1,66
6	Ordu Perşembe Göleti (Perşembe ilçe merkezi ve civar mahalleler)	3,53

Sıra No	Proje Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Ordu Fatsa İlçesi İçme Suyu Temini Projesi (Fatsa ilçe merkezi ve civar mahalleler)	16,64
2	Ordu Kabadüz Göleti (Kabadüz ilçe merkezi ve civar mahalleler)	1,33
3	Ordu Mesudiye Göleti (Mesudiye ilçe merkezi ve civar mahalleler)	1,55

Sıra No	İnşaat Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Ordu Gököy Kırtaş Göleti (Gököy ve Gürgentepe ilçe merkezleri ile civar mahalleler)	3,83
2	Ordu Kumru Çağlayan Göleti (Çaybaşı, İnkur ve Tekkiraz Beldeleri)	2,21
3	Ordu Kumru Göleti (Kumru ilçe merkezi)	2,93
4	Ordu Korgan Göleti (Korgan ilçe merkezi)	1,78

Sıra No	İşletmedeki Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Ordu İçmesuyu Projesi (Altınordu ve Gülyalı ilçe merkezleri)	28,77

2	Ünye İçmesuyu Projesi (Ünye ilçe merkezi)	19,07
3	Ordu Çaybaşı İlküvez Göleti (Çaybaşı İlçesine bağlı İlküvez Mahallesi)	2,42

Ordu İli için geliştirilen projeler;

- 1. Ordu İçme Suyu Projesi:** Proje ile Melet Irmağından Ordu Regülatörü mansabında enerji tüneli üzerindeki su alma yapısı (branşman) ile alınan ham su, 78.800 m³/gün kapasiteli arıtma tesisinde arıtılarak Ordu İli, Gülyalı İlçe Merkezine 28,77 hm³/yıl içme suyu sağlanmaktadır. Proje, 2015 yılında tamamlanarak hizmete alınmıştır.
- 2. Ünye İlçesi İçmesuyu Projesi:** Proje ile Cevizdere deresi üzerindeki Regülatörden alınan ham su, 26.150 m³/gün (1. Kademe) kapasiteli arıtma tesisinde arıtılarak Ünye ve civar yerleşim yerlerine 19,07 hm³/yıl içme suyu sağlanmaktadır. Proje, 2013 yılında tamamlanarak hizmete alınmıştır.
- 3. Fatsa İlçesi İçmesuyu Temini Projesi:** Proje ile Şahsene-1 ve Şahsene-2 Regülatörlerinden, Fatsa ilçesi ve civar yerleşim yerleri için 16,64 hm³/yıl içme-kullanma suyu sağlanması amacıyla 70.000 m³/gün kapasiteli Arıtma Tesisi ve 17 km uzunluğundaki İsale Hattı için proje yapım çalışmaları devam etmektedir.

B.5.2. Sulama

İl'in 595.200 hektar olan toplam arazisinin %44,06'sı tarıma uygundur. İl, tarıma elverişli arazi varlığı bakımından %30 olan Türkiye ortalamasının üzerinde olmasına rağmen arazi yapısı ve iklim özellikleri nedeniyle ürün çeşitliliği ve tarım potansiyeli açısından zengin değildir.

İldeki tarım arazilerinin %99,30'unu kuru tarım arazileri oluşturmaktadır. Kivi, çilek ve örtü altı yetiştiriciliği yapılan %0,20'lik ve sebze yetiştiriciliği yapılan %0,50'lik kısımda yer altı ve yer üstü su kaynakları kullanarak üreticiler tarafından kendi elleri ile sulama yapılmaktadır.

Sulama yapılan alanlarda ağırlıklı olarak damlama sulama, yağmurlama sulama ve mini spring sistemleri kullanılmaktadır. Kivide eski tesis olan veya çok küçük alanlarda yapılan az bir bölümde salma sulama yöntemi kullanılmaktadır.

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizde kivi bahçesi tesisi bulunan 178 da. alanda salma sulama kullanılmakta olup, yaklaşık 45.000 m³ su kullanılmaktadır. Sulamadan dönen su, birlik ve kooperatif bulunmamaktadır.

B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Kivi ve sebze üretimi yapılan 4.105 da. alanda yaklaşık 1.300.000 m³ su, yağmurlama ve mini spring sistemleri ile bitkiye verilmektedir. Çilek, örtü altı, kuru fasulye ve az miktarda fındıkta 810 da. alanda damla sulama ile yaklaşık 200.000 m³ su kullanımı yapılmaktadır. Sulamadan dönen su, birlik ve kooperatif bulunmamaktadır.

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

Ordu ili tarım ağırlıklı bir ekonomiyeye sahiptir. İl ekonomisinde sanayi sektörü, tarım ve hizmet sektörlerine oranla daha küçük bir paya sahiptir ve sanayi sektörüne yönelik özel sektör yatırımları da gıda ürünleri imalatı, orman ürünleri ve mobilya sanayi, hazır giyim imalatı, madencilik ve toprağa dayalı sanayi, çimento ve hazır beton imalatı sektörlerinde yoğunlaşmıştır. Tarım sektörünün büyük ölçüde fındık üretimine dayalı olmasına bağlı olarak Ordu’da gıda sanayi yatırımlarının çoğu fındık kırma, işleme ve fındık mamulleri üretimine yöneliktir. Ordu ilinde 2’si faaliyette (Ordu OSB ve Fatsa OSB) ve 2’si (Ordu 2. OSB ve Ünye OSB) yapım aşamasında olmak üzere toplam 4 adet OSB bulunmaktadır. Altınordu İlçesindeki Altınordu İçme Suyu Arıtma tesisinden, Fatsa OSB ise OSKİ Fatsa Kuyularında su temini sağlanmaktadır. Su temininin % 100’ü OSKİ’den sağlanmaktadır.

İlimizde arıtılmış atık sular yeniden kullanılmamaktadır.. Sanayilerin kanalizasyonu Altınordu İlçesinde Altınordu Atıksu Arıtma tesisinden denize, Fatsa İlçesinde de denize deşarj edilmektedir.

Grafik 17 –2023 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı
Grafığe ilişkin veri bulunmamaktadır.

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Projelerin Durumu	İlçe	Su Kaynağı	Proje Debisi (m ³ /s)	Depolama Durumu	Açık ve/veya Kapalı Kanal	Tünel	Boru	Enerji		
								Kurulu Gücü (MWe)	Ortalama Yıllık Üretim (GWh)	
İşletmede Olan HES'ler										
1	Topçam Barajı ve HES	Mesudiye	Melet Irmağı	30,60	Var		7.460		61,35	200
2	DARICA I HES	Mesudiye	Melet Çayı	36	Yok		8.488		110,32	408
3	UMUT 1-2-3 HES	Akkuş	Karakuş Deresi	18	Var	25.822	1.080		42,25	92
4	IRMAK HES	Çatalpınar	Bolaman Çayı	28	Yok	442	610		5,74	20,64
5	ORDU REG.ve HES	Ulubey	Melet Irmağı	59,312	Yok		10.278		42	146
6	AĞKOLU HES	Ulubey	Sap Deresi	10,9	Yok	2.792			4,38	18
7	BOZTEPE HES	Mesudiye	Melet Irmağı	22	Yok	8.688	994		18,15	63,53
8	GENERAL HES	Mesudiye	Baldıran D.	4,5	Yok	4.350			5,95	15,6
9	PIRO HES	Fatsa	Elekçi Deresi	9	Yok		2.389	1063	4,06	12,79
10	MURAT HES	Mesudiye	Baldıran D.	8,5	Yok			8945	11,089	31
11	ATILLA HES	Fatsa	Bolaman Ç.	26,5	Yok	1.795	7.305		10,43	52
12	KOZBÜKÜ HES	Ulubey	Melet Irmağı	50	Yok		13.255		81,08	338,9
13	KUZAY I-II HES	Kabataş	Keşlek/Egeli Bolaman Çayı	11	Yok		1.045		5,55	18,83
14	DARICA II HES	Kabadüz	Turna Suyu	9	Var		7.150		74,2	224
15	SELİMİYE HES	Persembe	Tekkiraz Deresi	2	Yok			1330	4,274	9,32
			<i>Toplam</i>	15 Adet					480,82	1650,61
Ön İnceleme,Planlama veya Proje Aşamasındaki HES'ler										
1	BALAMİR	Korgan	Güllü Dere Kes Deresi	5	Yok	14.600			14,192	39,77
2	RIZA	Gölköy	Kara Dere Bolaman Çayı	3,7	Yok	5.425			8,61	30,38
3	KIZILELMA	Mesudiye	Melet Irmağı	6	Yok	3.750			5,2	10
4	MELET	Mesudiye	Melet Irmağı	18	Var	2.710	9.435		22,097	44,76
5	OSKARA	Merkez	Melet Çayı	54	Yok	3.684			6,65	34,4
6	FIRAT I-II	Aybastı	Erikdere Bolaman Çayı	8,5	Yok	5,5		12920	19,06	66,71
			<i>Toplam</i>	6 Adet					75,81	226,02
ORDU İLİ GENEL TOPLAM				21 Adet					556,63	1.876,63

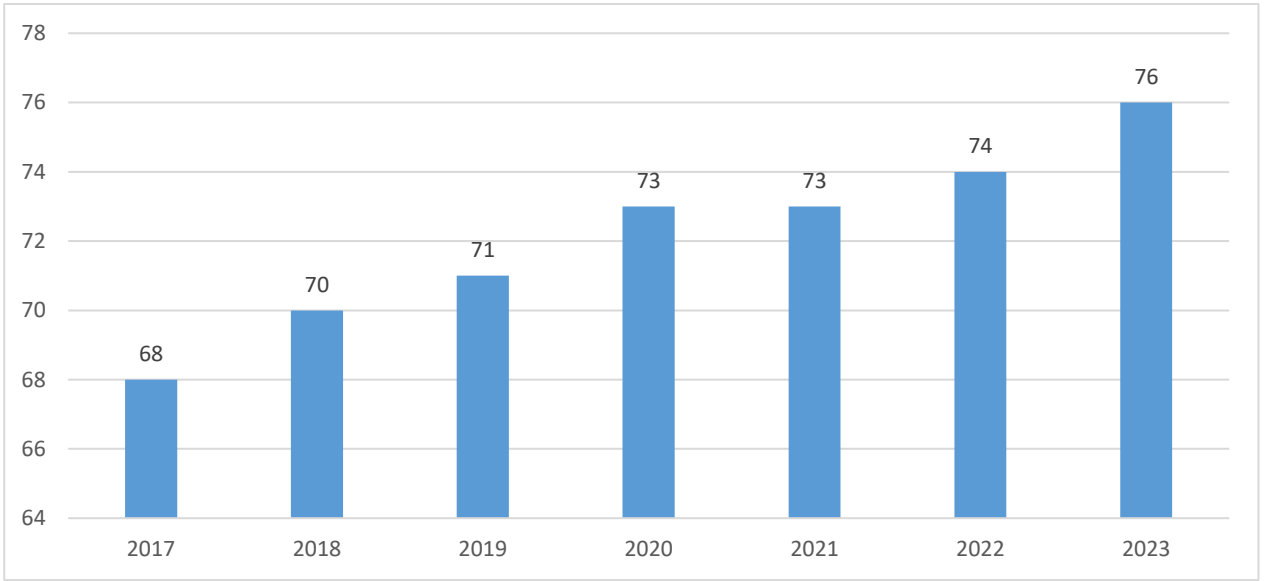
B.5.5. Rekreatyonel Su Kullanımı

İl genelinde rekreatyonel (örneğin: park, bahçe sulaması, havuz suları vb) amaçlı kullanılan su miktarı 39.922 m³/yıl (Park-Bahçe-Ortak Kullanım Alanı) olup Tüm ilçeler dahil toplam 170.880 m³/yıl (Park-Bahçe-Ortak Kullanım Alanı)dır.

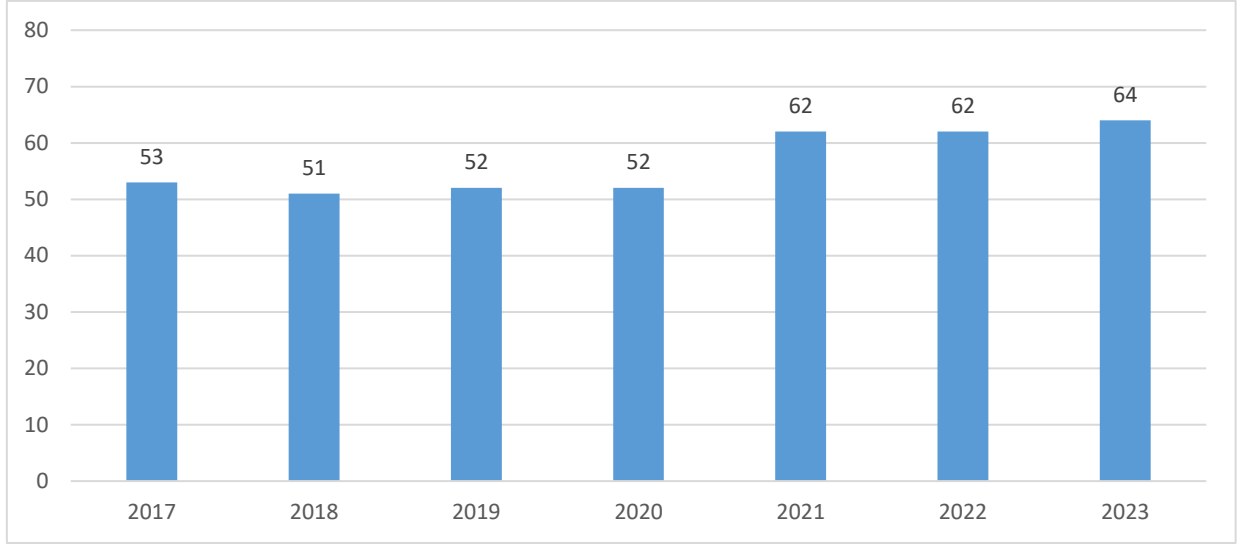
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

Ordu ilinin toplam nüfusunun %76'lık kesimine kanalizasyon sistemleri ile hizmet verilmekte olup, %23'lük kesimi ise fosseptik kullanılmaktadır. Toplam 8 ilçe belediyelerinde atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Ordu ilinin toplam nüfusu 763190 kişi, atıksuyu arıtılan nüfus 393.750 kişidir. Mevcut durumda atıksu arıtma tesislerimiz Ordu nüfusunun % 62'sinin atık suyunu arıtmaktadır. Bu oranın artırılması için çalışmalar devam etmektedir. Kentsel kanalizasyon sistemi ve atıksu arıtma tesisi hizmetlerine ilişkin Ordu iline ilişkin bilgiler aşağıdaki grafiklerde yer almaktadır.

Grafik 18 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı (OSKİ, 2024)

Grafik 19 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı
(OSKİ, 2024)

Çizelge 20 –2023 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(OSKİ, 2024)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m³/sn)	Deşarj Noktası	Deniz Deşarjı (var/yok)	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/yıl)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi	Altınordu Durugöl	X				X	34000	Var	0,390	Karadeniz	Var	170000	
	Altınordu Kumbaşı	X				X	1150	Yok	0,0zz13	Karadeniz	Var	5750	
	Altınordu Öceli	X				X	400	Yok	0,005	Civil deresi	Yok	2000	
	Altınordu Kökenli	X				X	200	Yok	0,002	Civil deresi	Yok	1000	
	Ünye Doğu AAT	X				X	22500	Var	0,280	Cevizdere	Yok	112500	
	Ünye Batı AAT	X				X	9100	Var	0,120	Cüri Deresi	Yok	45500	
	Ünye İnkur AAT	X				X	200	Yok	0,002	Cüri Deresi	Yok	1000	
İlçeler	Fatsa Doğu DDD	X			X		13000	Yok	0,150	Karadeniz	Var	65000	
	Fatsa Batı DDD	X			X		16000	Yok	0,190	Karadeniz	Var	80000	
	Fatsa Örencik	X				X	100	Yok	0,001	Bolaman Deresi	Yok	500	
	Kabadüz AAT	X				X	500	Yok	0,006	Kuru Dere	Yok	2500	
	Kabadüz Çambaşı	X				X	500	Yok	0,006	Kuru Dere	Yok	2500	
	Çaybaşı AAT	X				X	1000	Yok	0,012	Cuma Çayı	Yok	5000	
	Çatalpınar AAT	X				X	1000	Yok	0,012	Karakoyun Deresi	Yok	5000	
	Gürgentepe AAT	X				X	400	Yok	0,005	Karadere Deresi	Yok	2000	
	Gülyalı AAT	X				X	400	Yok	0,005	Karadeniz	Var	2000	
	Korgan Tepealan	X				X	400	Yok	0,005	Karakoyun Deresi	Yok	2000	
	İkizce Yoğunluk AAT	X				X	400	Yok	0,005	Kuru Dere	Yok	2000	
	Kacalı TOKİ AAT					X	200	Yok	0,005	Karadeniz	Yok	1000	
	Kaynartaş AAT					X	60	Yok	0,005	Kuru Dere	Yok	300	

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

İlimizde iki adet organize sanayi bölgesi bulunmakta olup, ayrıca 70 adet atıksu bilgi sistemine kayıtlı münferit sanayi atıksu arıtma tesisi yer almaktadır.

Çizelge 21 –2023 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu
(OÇŞİDİM,2024)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Ordu Organize Sanayi Bölgesi	Arıtma yok	-	-	-	-	Kanalizasyona bağlantı
Fatsa Organize Sanayi Bölgesi	Arıtma Yok	-	-	-	-	Kanalizasyona bağlantı

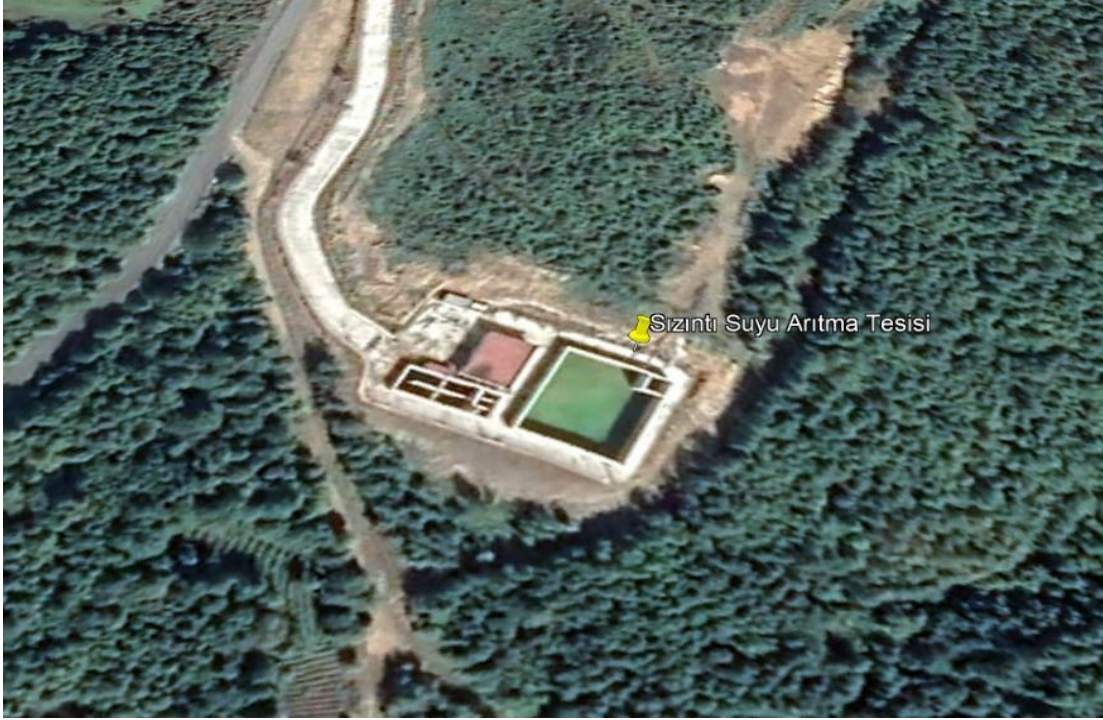
*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Çizelge 22 –2023 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı
(OÇŞİDİM,2024)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT’si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesisleri		
Turizm Tesisleri veya Site Yönetimi		
Diğer		

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi

İlimiz Çaybaşı ilçesi İlküvez Mahallesi Yoğunluk-Akpınar yol ayrımı mevkiinde işletilmekte olan Katı Atık Düzenli Depolama Sahası içerisinde, membran UF-NF (ultrafiltre-nanofiltre) sızıntı suyu arıtma tesisi mevcuttur.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Bakanlığımızın 2018/14 sayılı Atıksu Arıtma /Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onayı Genelgesinin proje onayı istenmeyecek durumlar başlığındaki b) bendinde “Evsel ve endüstriyel atıksular arıtıldıktan sonra yeniden kullanılabilir. Temassız soğutma suları hariç yeniden kullanılacak endüstriyel nitelikli arıtılmış atıksuların hiçbir şekilde alıcı ortama deşarj edilmemesi şartıyla proste kullanılabilirliğine ilişkin, üniversitelerin çevre mühendisliği bölümüne veya hazırlayanlar arasında çevre mühendisliği bölümü öğretim üyesi yer alması koşuluyla Çevre Araştırma ve/veya Uygulama Merkezlerine, Çevre Enstitülerince Teknik Raporun hazırlanması ve hazırlanan Teknik Raporun ilgili onay merciince uygun görülen atıksu arıtma tesisleri,” hükmüne göre muafiyet verilen tesislerde atıksular arıtılarak proste tekrar kullanılmaktadır.

İlimizde Arıtılmış sular OSKİ tarafından yeniden kullanılmadan derelere ve denize deşarj edilmektedir. OSKİ tarafından çizelgeye ilişkin ilişkin veri sunulmamıştır.

Çizelge 23 –2023 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu

(Kaynak, yıl)

ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI								
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	Diğer Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

“Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında İlimizde 311 adet faaliyet ön bilgi formu onaylanmış olup; bunların 8 adeti 2023 yılında onaylanmış faaliyet ön bilgi formu bulunmaktadır. Ordu ilinde 2023 yılı içerisinde herhangi bir noktasal kaynaklı toprak kirliliği bulunmamaktadır.

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Atıksu Arıtma tesislerimizden kaynaklanan atık çamurlar OYAK Ünye Çimento Sanayii ve Ticaret A.Ş. de yakılarak bertaraf edilmektedir.

Grafik 20 – 2023 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi

Veri bulunmamaktadır.

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

“Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği” kapsamında yapılan çalışmalara değinilmelidir. Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği kapsamında, yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana İlde hazırlanmış Doğaya Yeniden Kazandırma Planlarından ve bunların sayısından söz edilmelidir.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge 24 –2023 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları

(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2024)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	64.977,60	127.414,980
Fosfor	5.529,95	
Potasyum	3.850,95	
TOPLAM	74.357,65	

Çizelge 25 -2023 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)

(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2024)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler		18,86	22,712
Herbisitler		10,709	
Fungisitler		82,732	
Rodentisitler			
Nematositler			
Akarisitler		0,15	
Kışlık ve Yazlık Yağlar			
Diğer			
TOPLAM		112,452	22,712

Çizelge 26 - 2023 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları

(İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2024)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

*İlimizde topraktaki pestisit v.b. tarım ilacı birikimi analizi yapılmamaktadır.

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Ordu İli Çaybaşı İlçesi Göksu Mahallesi Yoğunluk-Akpınar Yol ayrımı Mevkii'nde bulunan düzenli depolama tesisinin atıksuları Çaybaşı Katı Atık Düzenli Depolama Sahası ve Bertaraf Tesisleri Sızıntı Suyu Arıtma Tesisi rehabilitasyon çalışmaları tamamlanana

kadar, sızıntı suları Ünye Batı ve Doğu Atıksu Arıtma Tesislerinde tesis arıtılmış su kalitesi bozulmadan, kesikli besleme yapılarak arıtılmaktadır.

Kaynaklar

- Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- DSİ
- Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı
- Ordu Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
- <https://sim.csb.gov.tr/>

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

İlimiz 19 ilçe belediyesinden toplanan günlük yaklaşık 650 ton karışık evsel katı atık aktarma istasyonları vasıtasıyla, Altınordu Karapınar ve Ünye Cevizdere Mekanik Ayırma Tesislerine taşınmakta, Atıktan Türetilmiş Yakıt (ATY) hammaddesi Ünye Çimento fabrikasına alternatif yakıt olarak kullanılmak üzere gönderilmektedir. Geri kazanım ve dönüşüm değeri olmayan organik atık kısmı Çaybaşı Düzenli Depolama Sahasına depolanmak için nakledilmektedir.

Çaybaşı ilçesinde bulunan Katı Atık Düzenli Depolama Sahasına gönderilen biyobozunur atıklar biyokurutma tesisinde işlenmekte, bakiye atıklar ise depolama lotlarında depolanmaktadır.

İlimiz genelinde Fatsa, Kabataş ve Gölköy ilçelerinde aktarma istasyonları bulunmaktadır.

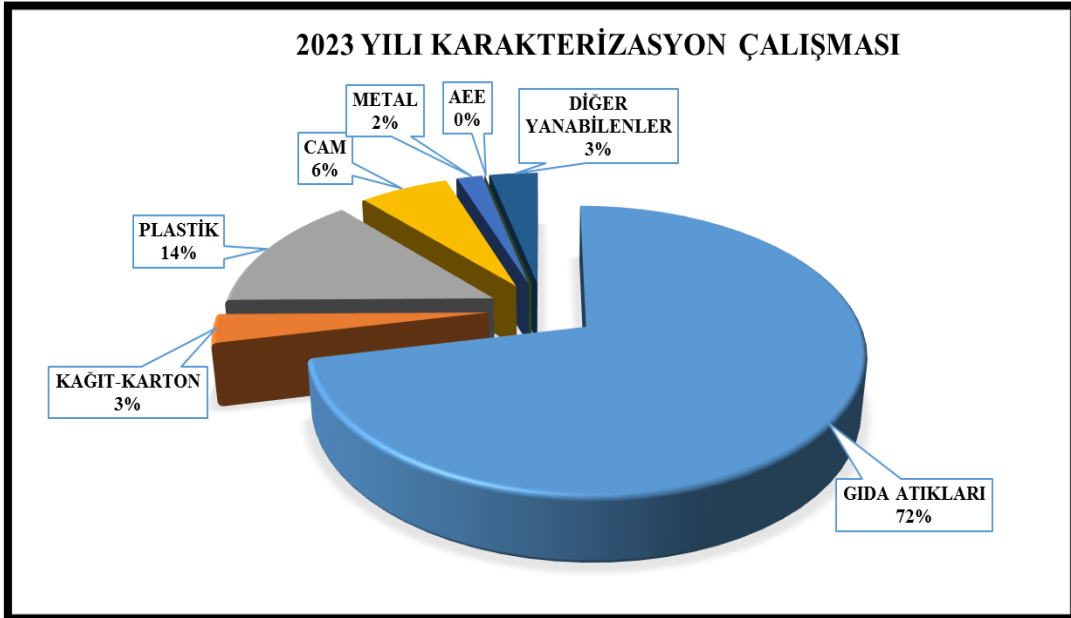
Fatsa, Korgan, Kumru, Çamaş, Çatalpınar ilçeleri Fatsa Aktarma istasyonuna;

Ünye, Çaybaşı, İkizce, Akkuş ilçeleri Ünye Mekanik Ayırma Tesisine;

Gölköy, Gürgentepe ilçeleri Gölköy Aktarma istasyonuna;

Kabataş, Aybastı ilçeleri Kabataş Aktarma istasyonuna atıklarını taşımaktadır.

Diğer taraftan geri dönüşebilir nitelikteki atıklar İl genelinde mahalli idarelerin de birlikte çalıştığı ambalaj atığı toplama ayırma tesisleri ve/ve ya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın çevre lisansı verdiği ambalaj atığı toplama ayırma tesislerince işlenerek geri kazanım tesislerine gönderilmektedir.

Grafik 21 - 2023 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü,2024)

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

“Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında yapılan çalışmalara değinilmelidir. Eğer mevcut ise, oluşan hafriyat toprağı, inşaat, ve yıkıntı atığı miktarları, döküm sahalarının yeri, inşaat yıkıntı atıklarının depolandığı III. Sınıf düzenli depolama tesisi yeri, kapasiteleri ile inşaat ve yıkıntı atıklarının geri kazanıldığı tesisler var ise yeri ve kapasite bilgileri vb bilgilere de yer verilmelidir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Müdürlüğünün 24.12.2014 tarih ve 20468 sayılı yazısı ile “Hafriyat Toprağı ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında Büyükşehir Belediyemize denetim yapmak ve idari yaptırım kararı verme konusunda yetki devri yapılmıştır. Bu kapsamda çevre kirliliğinin önlenmesi ve Hafriyat Toprağı/İnşaat Yıkıntı atıklarının kontrollü bir şekilde bertarafının sağlanabilmesi için, Altınordu ve Gülyalı ilçeleri için Gülyalı Taşlıçay mevkiinde 1 Adet, Ünye ilçesinde 2 Adet Rehabilitasyon Maksatlı Hafriyat Döküm Sahası, Fatsa ilçesinde 1 adet Rehabilitasyon maksatlı hafriyat döküm sahası bulunmaktadır. Diğer ilçelerimizde ise hafriyat sahası oluşturma çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca vatandaş talepleri üzerine çukur, çalılık, bataklık vb... olan alanları tarıma kazandırmak üzere hafriyat toprağı yönlendirilerek araziler rehabilite edilmektedir.

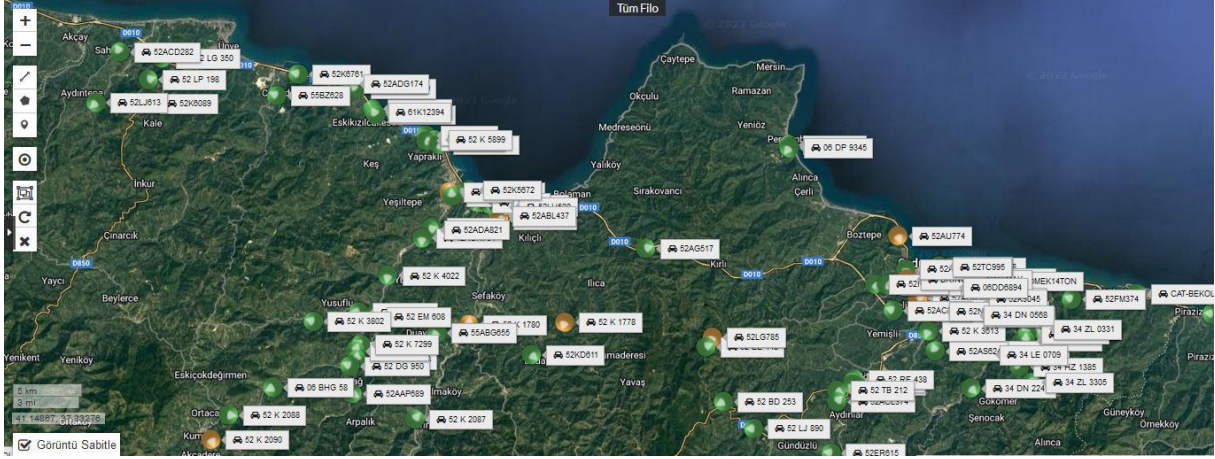
İlimiz genelinde Hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının kaynaktan azaltılması, yeniden kullanılması, taşınması ve bertaraf edilmesi ile ilgili olarak, ilimiz genelinde oluşturulmuş olan hafriyat sahalarında ve rehabilite maksatlı döküm alanlarında yıl içerisinde yaklaşık olarak 1.145.000 m³ hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları bertaraf edilmiştir.

Çizelge 28–2023 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi (Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2024)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m ³ /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m ³ /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi				Hafriyat Toprağı Yönetimi	
			Geri Kazanım Tesisi Adı	Geri Kazanım Tesisi Adresi	Düzenli Depolama Tesisi Adı	Düzenli Depolama Tesisi Adresi	Döküm Sahası Adı	Döküm Sahası Adresi
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı		752.500					Altınordu-Gülyalı Taşlıçay Hafriyat Depolama Sahası	Gülyalı İlçesi, Divani Mevkii
		170.000					Ünye İlçesi, Kaygılar Rehabilite Amaçlı Hafriyat Döküm Alanı	İkizce Yolu üzeri Kaygılar Madencilik
		1.500					Ünye İlçesi, Karayığitler Rehabilite Amaçlı Hafriyat Döküm Alanı	Ünye İlçesi Göbü Mahallesi
		221.000					Fatsa İlçesi, Rehabilite Amaçlı Döküm Alanı	Muvafakatname ile oluşturulan alanlar (Değişken)

İl Geneli (Toplam)		1.145.000						
--------------------	--	-----------	--	--	--	--	--	--

“Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında İlimiz genelinde Çevre kirliliğinin önüne geçilmesi amacıyla, hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atığı taşıyan araçlara Taşıma İzin Belgesi düzenlenmesi aşamasında, GPS (Uydu Bazlı Radyo Navigasyon Sistemi) cihazının taktırılması 20.01.2015 tarih ve 2015-09 sayılı UKOME kararı ile zorunlu hale getirilmiştir. Bu kapsamda oluşturulan sistem üzerinde yaklaşık 650 araç bulunmakta olup, söz konusu araçların faaliyetleri sistem üzerinden ve arazi denetimleri ile kontrol edilmektedir.

Mobiliz Uydu Takip Sistemi Ekran Görüntüsü

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

İlimiz sınırları içerisinde yer alan kamu kurum/kuruluşlarında Sıfır Atık projesi kapsamında iç mekan kutuları, kumbaralar yerleştirilmiş olup, bazılarında ise çalışmalar devam etmektedir.

İlimiz Revize Sıfır Atık Yönetim Planı, 06.10.2022 tarih ve 26 karar nolu mahalli çevre kurulu kararı ile onaylanmış olup; üç ayda bir ilimiz genelinde yapılan çalışmalar ve plan kapsamında yapılan denetim/izleme çalışmaları Müdürlüğümüz tarafından mahalli çevre kuruluna rapor edilmektedir.

İlimizdeki kamu kurumlarının ve Sıfır Atık Yönetmeliği geçiş takviminde yer alan diğer kurum/kuruluşların neredeyse tamamı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı entegre çevre bilgi sistemine kayıt olmuş ve sıfır atık bilgi sistemini kullanmaya başlamışlardır. Sıfır atık yönetmeliği ek-1 listesinde belirtilen sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreleri doğrultusunda entegre çevre bilgi sistemine kayıtlar ve temel seviye sıfır atık belgesi düzenleme işlemi Müdürlüğümüzce devam etmektedir.

İlimizde 2023 yılında temel seviye sıfır atık belgesi alan kamu kurum/kuruluş sayısı ve tesislerin sayısı 12’dir.

19 ilçe belediyemizin 19’unun da sıfır atık bilgi sistemine kaydı bulunmaktadır. Hepsinin bina ve yerleşkeler için geçerli temel seviye sıfır atık belgesi bulunmaktadır. Ancak yalnızca Ünye Belediye Başkanlığı’nın genel bazlı sıfır atık belgesi bulunmaktadır. Diğer 18 ilçe belediye

başkanlığının atık getirme merkezi kurma hususunda Müdürlüğümüze yapılmış herhangi bir başvurusu ve genel bazlı sıfır atık belgesi bulunmamaktadır.

İlimizde bina olarak temel seviye sıfır atık belgesi alan belediye başkanlıklarının listesi tabloda yer almaktadır.

İlimizde bulunan akaryakıt istasyonları ve zincir marketlere 2023 yılı içerisinde 43 adet temel seviye sıfır atık belgesi düzenlenmiştir.

İlimizde 2023 yılı içerisinde temel seviye sıfır atık belgesi alan zincir market sayısı 41'dir.

Ordu-Giresun havalimanı sıfır atık yönetim sistemini kurarak temel seviye sıfır atık belgesi almıştır.

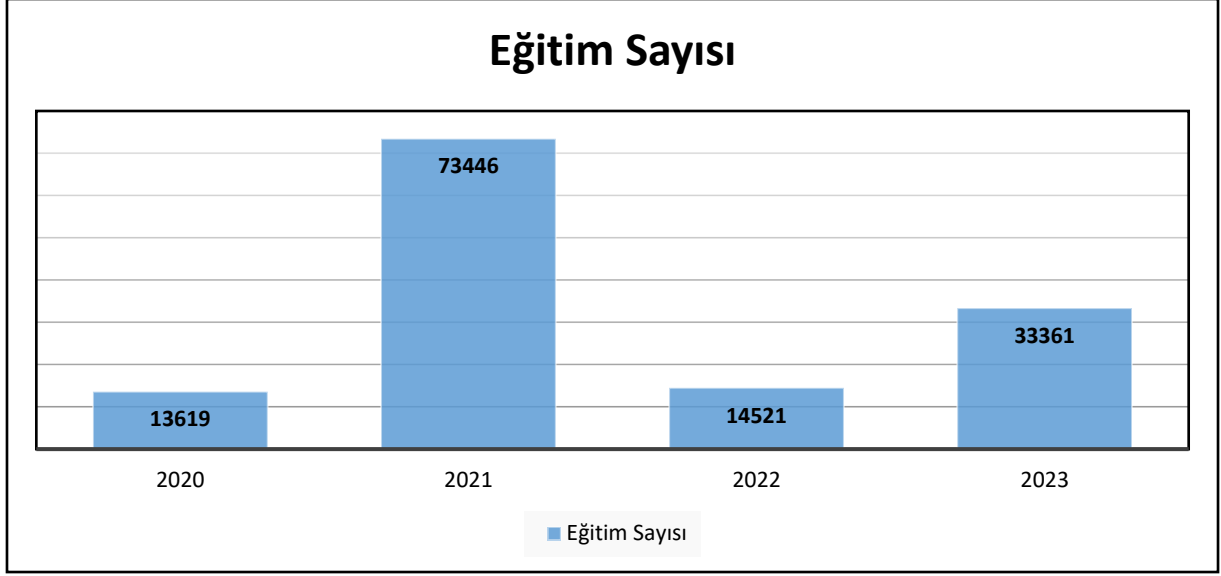
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde yer alan 6 tesise 2023 yılı içerisinde temel seviye sıfır atık belgesi düzenlenmiştir. İlgili tablo aşağıda yer almaktadır.

Tesis Adı	İlçe
SUARI MÜŞ.MÜH.ENERJİ SAN.VE TİC.A.Ş.-FATSA ŞUBESİ (ATILLA HES)	FATSA
GETİRİ ENERJİ ÜRETİM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ. (PİRO REGÜLATÖRÜ VE HİDRO ELEKTRİK SANTRALİ)	FATSA
ALTAŞ YAĞ SU VE TARIM ÜRÜNLERİ GIDA İNŞAAT OTOMOTİV NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ(BİTKİSEL YAĞ FABRİKASI)	ALTIN ORDU
PETSAN BENTONİT MADENCİLİ SAN. VE TİC. A.Ş.	FATSA
KARTANESİ ORGANİZASYON YEMEK TEMİZLİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	ALTIN ORDU
MMA BENTONİTE MİNERALS MADENCİLİK LİMİTED ŞİRKETİ	FATSA

İlimizde sıfır atık yönetim sistemine geçiş süresi dolduğu halde belediyeler geçici atık depolama alanları yapma, atık getirme merkezleri kurma, en az ikili olmak üzere, cadde, sokak ve kamuya açık alanlara geri kazanılabilir atıklar ve diğer atıklar şeklinde atıkların ayrı biriktirilmesi için biriktirme ekipmanlarının yerleştirilmesi, atık ilaçların toplatılması hususlarında yeterince ilerleyememişlerdir. Ünye Belediye Başkanlığı dışında genel bazlı sıfır atık belgesi alan belediye başkanlığı bulunmamaktadır.

C.3.1. Eğitimler

2023 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 6916 kurum temsilcisine ve 26445 öğrenciye eğitim verilmiştir.

Grafik 22 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitilere katılan kişi sayısı

(Sıfır Atık Bilgi Sistemi,2024)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

İldeki Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezlerine ilişkin bilgiler doldurulmuştur.

Çizelge 29–2023 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi,2024)

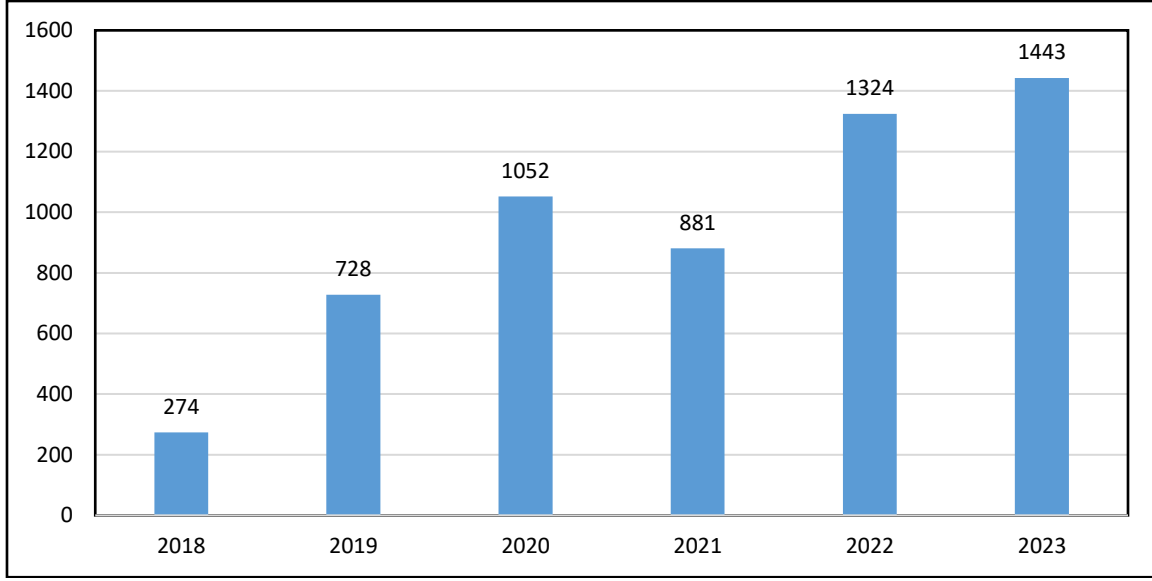
Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	Ünye Belediye Başkanlığı	1	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	Ünye Belediye Başkanlığı	1	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	Altınordu Belediye Başkanlığı	1	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	Fatsa Belediye Başkanlığı	1	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	Gülyalı Belediye Başkanlığı	1	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	Kabadüz Belediye Başkanlığı	1	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	Çatalpınar Belediye Başkanlığı	1	-	-

C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı

İlde temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşkelere ilişkin aşağıda yer alan çizelge doldurulmuş olup, grafik oluşturulmuştur.

Çizelge 30 –2023 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2024)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	1
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisi	98
Alışveriş Merkezi	2
Belediye	19
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	11
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	74
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	1
Diğer	52
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	430
Havalimanı	1
İl Özel İdaresi	-
İş merkezi ve Ticari Plaza	-
Kafeterya ve Restoranlar	3
Kamu Kurum ve Kuruluşu	224
Kargo şirketleri	8
Konaklama İşletmeleri	18
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	1
Liman	2
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	1
Organize Sanayi Bölgesi	2
Sağlık Kuruluşu	65
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	-
Tren ve Otobüs Terminali	-
Zincir Marketler	430
Toplam Sayı	1443

Grafik 23 – Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı (Sıfır Atık Bilgi Sistemi,2024)

C.4. Ambalaj Atıkları

“27.12.2017 tarih ve 30283 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 4. Maddesinde ambalaj, ambalaj üreticisi, ambalaj atığı aktarma merkezi, ambalaj tedarikçisi, piyasaya süren, toplama ayırma tesisi tanımlamaları “Bu Yönetmelikte geçen;

a) Ambalaj: Hammaddeden işlenmiş ürüne kadar, bir ürünün üreticiden kullanıcıya veya tüketiciye ulaştırılması aşamasında, taşınması, korunması, saklanması ve satışa sunulması için kullanılan herhangi bir malzemeden yapılmış iadesi olmayanlar da dâhil Ek1’de yer alan kriterler çerçevesinde tüm ürünleri,

b) Ambalaj atığı: Üretim artıkları hariç, Atık Yönetimi Yönetmeliğindeki atık tanımına uyan her tür ambalajı ve ambalaj malzemesini,

c) Ambalaj atığı aktarma merkezi: Toplanan ambalaj atıklarının toplama ayırma tesislerine ulaştırılmadan önce biriktirilmesi amacıyla belediyeler/belediye birlikleri tarafından kurulan/kurdurulan, işletilen/işlettirilen merkezleri,

Piyasaya süren: 27/11/2014 tarihli ve 29188 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamındaki mesafeli sözleşmeler ile yapılan satışlar da dâhil olmak üzere, satış yöntemine bağlı olmaksızın, bir ürünü bu Yönetmelik kapsamındaki ambalajlar ile paketleyen gerçek veya tüzel kişiyi, üretici tarafından doğrudan piyasaya arz edilmemesi durumunda ise ambalajın üzerinde adını ve/veya ticari markasını kullanan gerçek veya tüzel kişiyi, üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçiyi,

1) Ambalaj üreticisi: Ambalajı üretenler ve/veya bu ürünleri ithal edenleri,

jj) Satış noktası: Toptan ve/veya perakende olarak mal veya ürünlerin satışını yapan mağaza, market ve benzeri satış yerlerini,

kk) Tedarikçi: Kendisi ambalaj üreticisi olmayıp piyasaya sürenlere ambalaj tedarik edenler ile piyasaya sürenler adına fason üretim yapanları, nn) Toplama ayırma tesisi: Ambalaj atıklarının toplandığı ve cinslerine göre sınıflandırılarak ayrıldığı ambalaj atığı işleme tesisini, ifade eder.” şeklinde yer almaktadır.

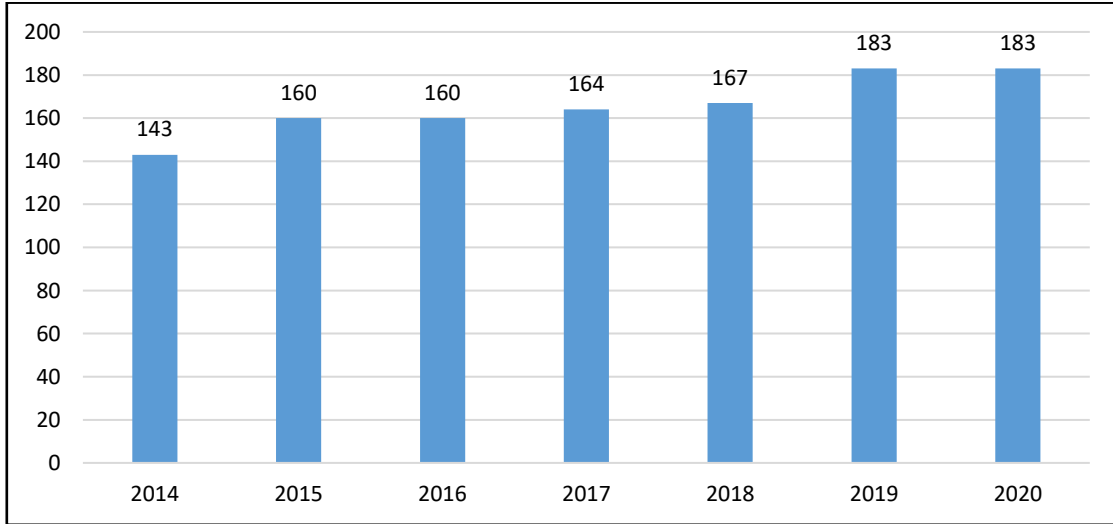
Çizelge 31 – 2021 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

Ambalaj Cinsi	Beyan Edilen Ambalaj Atığı Miktarı (KG)
Plastik	347987
Metal	8579
Kompozit	-
Kağıt Karton	652791
Cam	18937
Ahşap	40
Karışık	1486345
Toplam	2514679

Çizelge 32 - Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi,2024)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	161
Ambalaj Üreticisi Sayısı	7
Tedarikçi Sayısı	15

İlimizde kayıtlı olan ekonomik işletme sayısı 183 olup, bunların 161 tanesi piyasaya süren, 7 tanesi ambalaj üreticisi, 15 tanesi ise tedarikçi konumundadır.

Grafik 24 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi,2024)

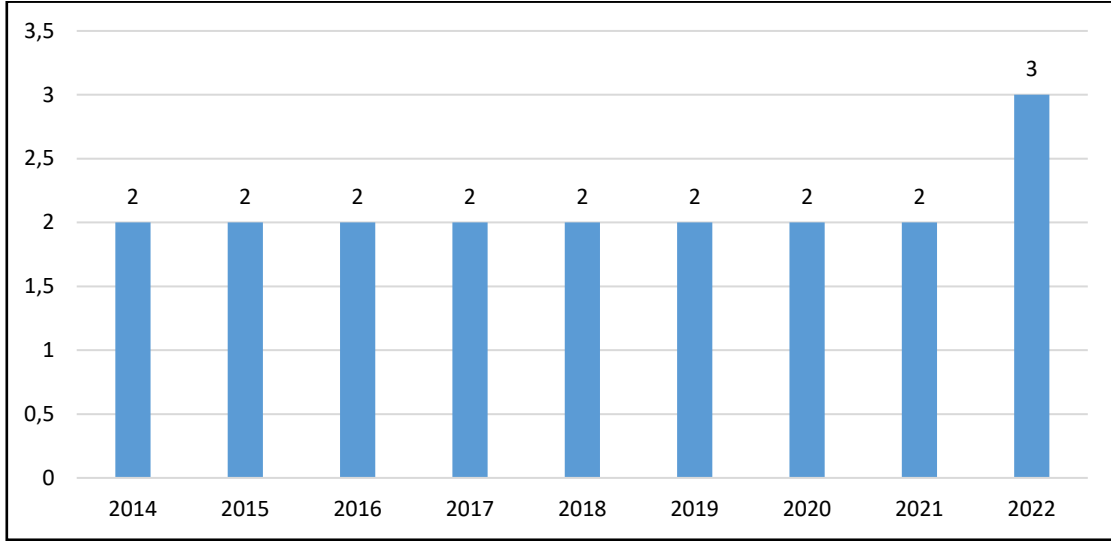
Çizelge 33 – 2023 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2024)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
6	2	3	1

Çizelge 34 - 2023 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2024)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisi (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt-Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
3	3	-	-	-	-	-	-

*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

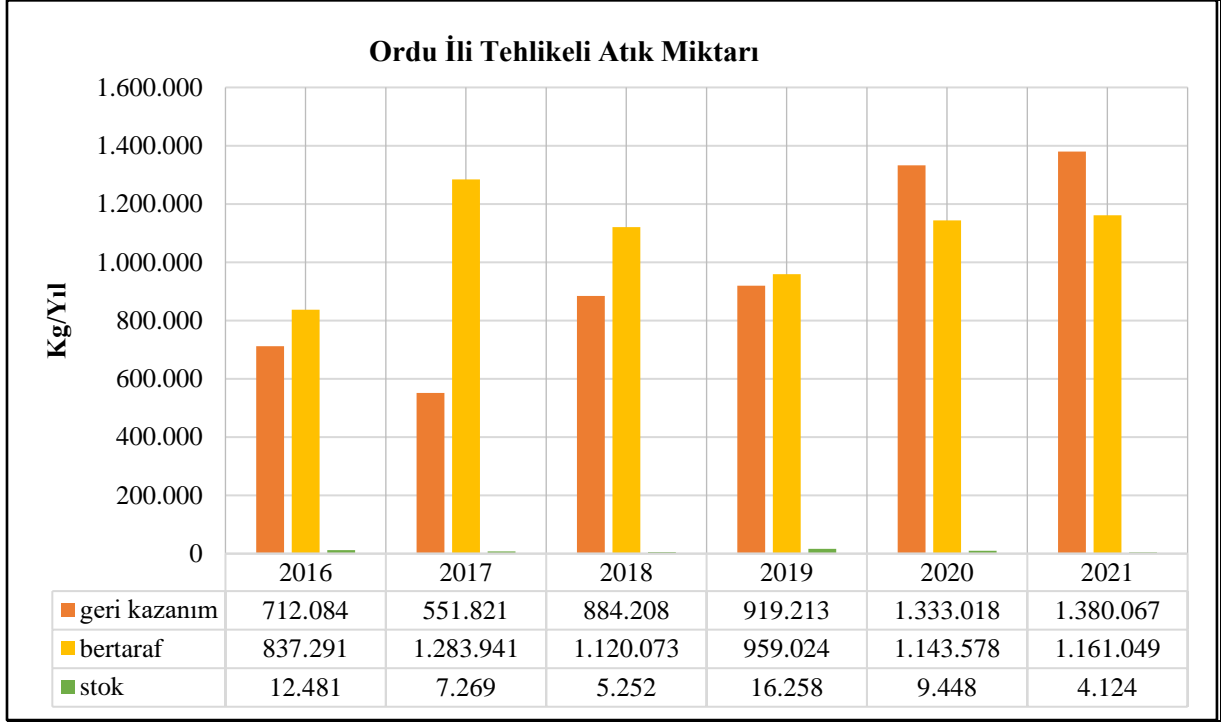

Grafik 25 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Ordu ÇŞİDİM,2024)

C.5. Tehlikeli Atıklar

Tehlikeli atıklar; çevre ve insan için tehlike arz eden yanıcı, yakıcı, kanserojen, patlayıcı, tahriş edici ve zehirli atıkların tümüne verilen genel bir isimdir. Tehlikeli atıklar proseslerine ve kaynaklarına göre çeşitli sınıflara ayrılmıştır. Bu sınıflar işletmelerden kaynaklanan tüm tehlikeli atıkları kapsamaktadır. Her sınıf, kendine has 6 haneli bir atık koduna sahiptir. Tehlikeli atıkların çevre ve insan sağlığına etkisiz hale getirilebilmesi için bir takım özel işlemlere tabii tutulması gerekmektedir.

Ülkemizde bu işlemler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından lisanslandırılmış tesislerde gerçekleştirilmektedir. Ayrıca atıkların bu tesislere taşınması sırasında kullanılan araçlar bir takım özel eklentilerle donatılmış ve TSE ve Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri tarafından lisanslandırılmıştır. Lisanslı firmalar dışında tehlikeli atıkların taşınması ve işlenmesi yasaktır.

Grafik 26 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

Çizelge 35 - 2021 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları*

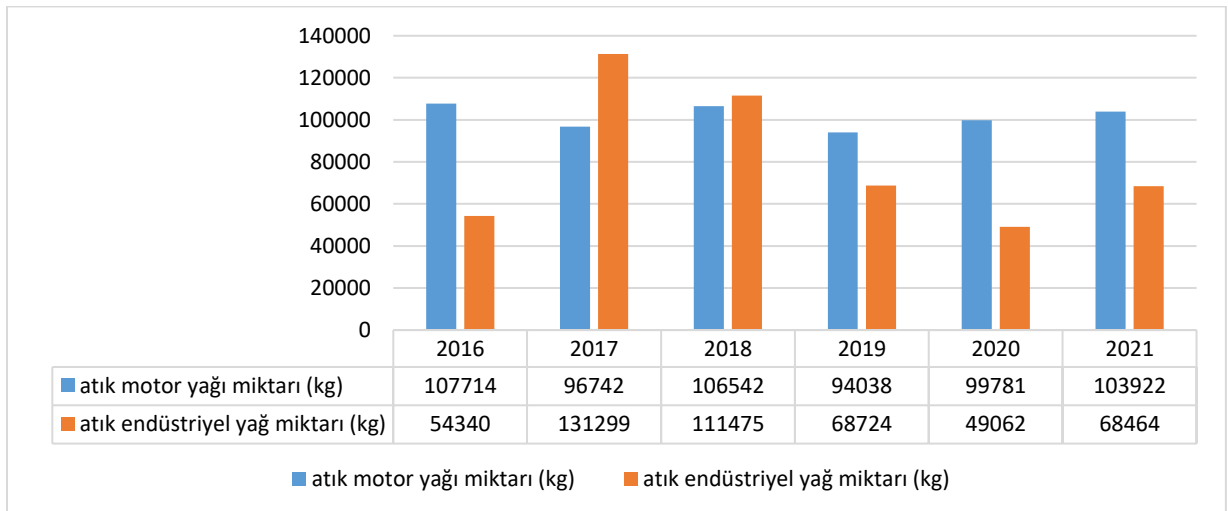
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	117533
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretimi	148
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	560
R7	Kirliliğin azaltılması için kullanılan parçaların(bileşenlerin) geri kazanımı	65655
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	10
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	138300
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	838169

D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücresel depolama ve benzeri)	229732
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	1
D10	Yakma (karada)	1150878
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	10366

C.6. Atık Yağlar

İlimizde faaliyet gösteren tesis ve işletmelerden kaynaklanan atık yağların (madeni ve sentetik motor, makine, şanzıman, hidrolik, gres vb.) aynı zamanda tehlikeli atık olmaları nedeni ile özel şartlar dâhilinde toplanması, depolanması, taşınması ve bertarafı/geri dönüşümünün sağlanması yönünde denetim ve izleme çalışmaları, atık madeni yağların kategorilerinin belirlenerek bu doğrultuda geri kazanım/bertaraf edilmesine ilişkin izleme çalışmaları ve atık yağ geri kazanım tesislerinin denetlenmesi/kontrolü işlemleri Müdürlüğümüzce gerçekleştirilmektedir.

Grafik 27 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

Çizelge 36 –2021 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları
(Atık yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, Yıl)

Geri kazanım* (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
175.152	0	0	2197

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pil ve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

Çizelge 37 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
5801	3002	13516	6642	7161	37607	8169	71388

*Atık kodları:

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller

160603 Cıva içeren piller

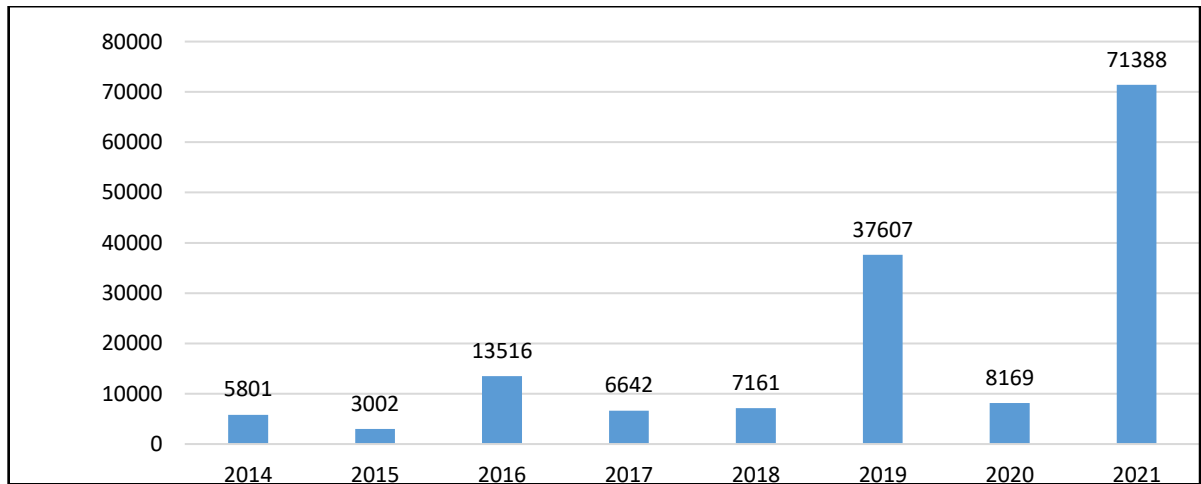
160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

Çizelge 38 –2021 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler

(E-İzin, Yıl, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesisi Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
	67964	1070	

Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri Dahil

* Atık Beyan Sisteminden alınan verilerin, yayınlanan en son Atık İstatistik Bülteni'nin ait olduğu yıl seçilerek raporlanması gerekmektedir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

Çizelge 39 –2021 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler

(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

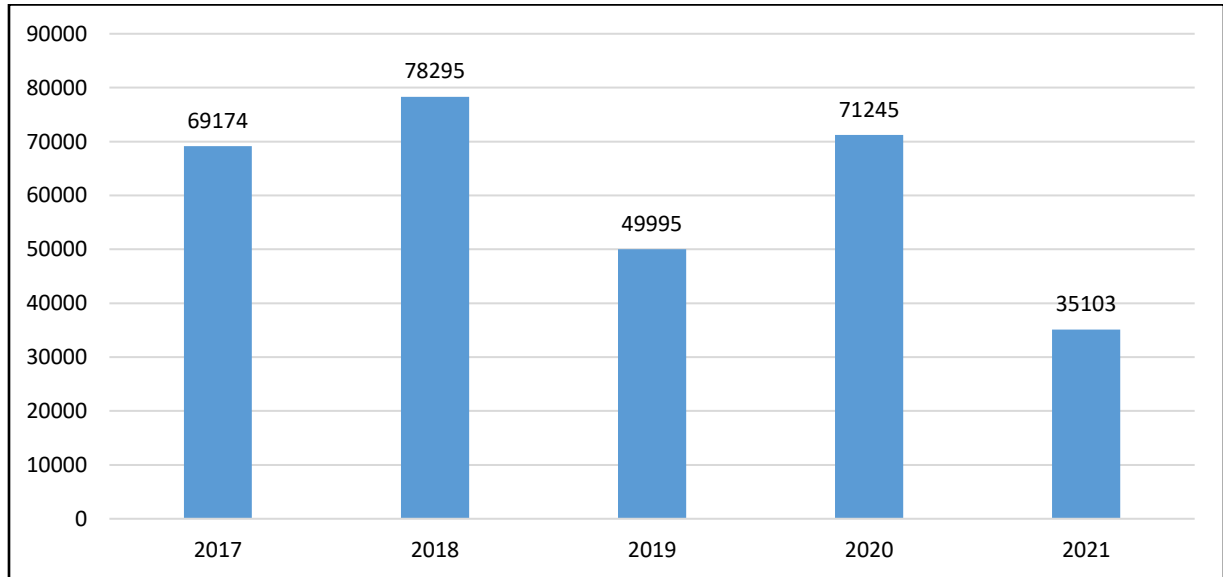
ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
-	-	-	-	-	35.103

İlimizde ÖTL geri kazanım tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge 40 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

	2017	2018	2019	2020	2021
Geri Kazanım Miktarı	69174	78285	49995	66245	35103
AYT Miktarı	-	-	-	4500	-

Grafik 28 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

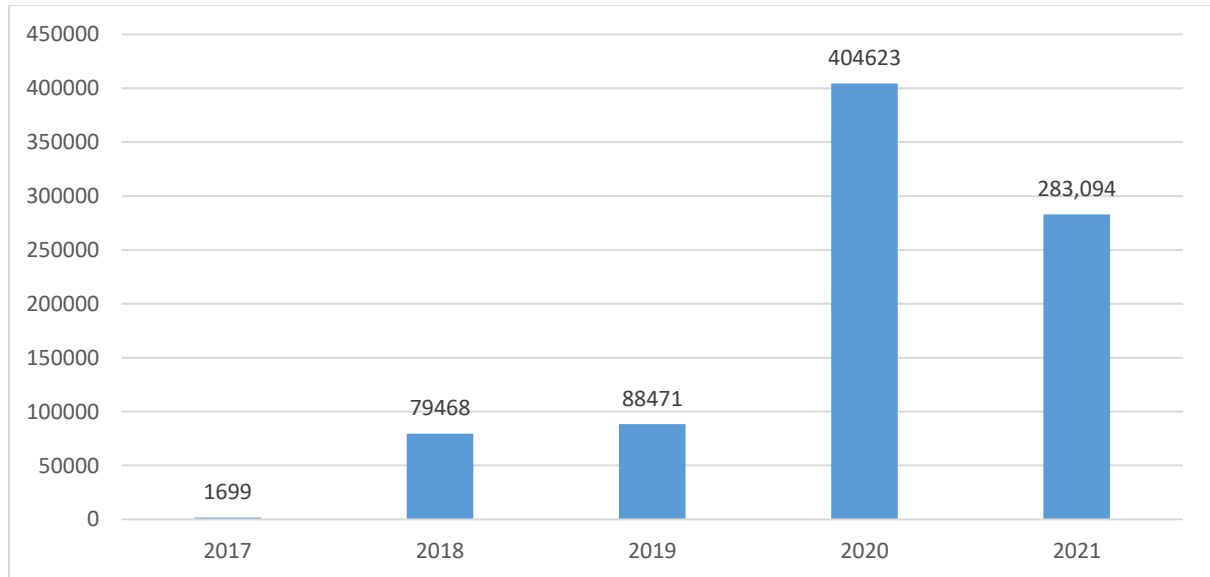
Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU,WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU,RoHS II Direktifine uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile;

- 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A’sında yer alan kategorilere dahil olan (büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları

- 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A’sında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm²’den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm’den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm’den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları (50 cm’den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

İlimizde AEEE işleme tesisi veya getirme merkezi bulunmamaktadır. Bu itibarla, Çizelge 40 ile Grafik 20 doldurulmamıştır.

Grafik 29 - Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

Çizelge 41– 2021 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar

(Kaynak, yıl)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Biriktirildiği Transfer Noktası Sayısı	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	Atık Getirme Merkezlerinde, Mobil Atık Getirme Merkezlerinde ve Transfer Noktalarında Biriktirilen AEEE Miktarı (ton)	İşlenen AEEE Miktarı (ton)

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

“Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında ilde Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında İlimizde ekonomik operatörle anlaşmalı olan 3 adet ömrünü tamamlamış araç teslim yeri bulunmaktadır.

Çizelge 42 –2023 yılında İlde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)

(ÇŞİDİM,2024)

ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı
3		

Çizelge 43– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)

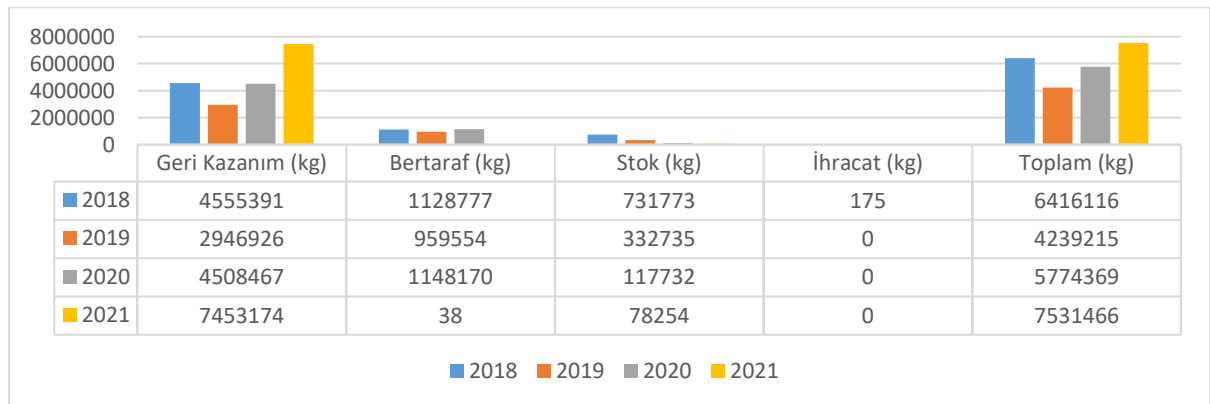
(Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi, Yıl)

20...	20...	20...	20...	20...	20...	20...

*Çizelge 42 ye ilişkin veri bulunmamaktadır.

Yukarıdaki tabloda İlimizdeki ÖTA araç teslim yerlerine ait bilgiler yer almaktadır. 2022 yılında Bakanlığımız ÖTA bilgi sisteminde yukarıda bilgileri verilen tesislerin bekleyen ve işlemdeki araç sayısı bilgileri sıfır olarak listelenmektedir

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Grafik 30 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi (Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

Çizelge 44 –2021 yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

ATIK İŞLEM E YÖNTE Mİ	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİK TAR (Kg.)
		14
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	13
		38
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretimi	14
		8
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	48
		98
		8
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	89
		50
		48
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	12
		65
R7	Kirliliğin azaltılması için kullanılan parçaların(bileşenlerin) geri kazanımı	30
		10
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	76
		96
		30
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	67
		42
		33
		1
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	24
		15
		23
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücresel depolama ve benzeri)	39
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	11
		50
		87
		8
D10	Yakma (karada)	10
		36
		6

Atık Beyan Sisteminde yer alan tehlikeli atık verisi, atık üreticilerinin gerçekleştirdikleri beyanlardan oluşmakta olup edilen yılda atık üreticisinin tesisinde oluşan ve geri kazanım/bertaraf amacıyla atık işleme tesisine gönderilen tehlikesiz atık verisini içermektedir.

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır. İlde demir çelik sektörü bulunmamaktadır.

Çizelge 45 –2023 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlde kömürle çalışan termik santral mevcut ise, bu tesislerden kaynaklanan kül ve bunun bertaraf yönteminden söz edilerek aşağıdaki çizelge ve grafik oluşturulmalıdır. Ancak, İlimizde termik santral bulunmamaktadır. Grafik ve Çizelge doldurulamamıştır.

Çizelge 46- 2023 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)

C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları

Durugöl Atıksu Arıtma Tesisinde arıtma çamurları kurutma ünitesi mevcut olup çamur %85 oranı kuruluğuna kadar kurutulmaktadır. Kurutulan çamurlar, çimento fabrikası tarafından yakılarak bertaraf edilmektedir. Ünye Doğu ve Batı Atıksu Tesislerde de çamur %85 oranı kuruluğuna kadar kurutulmakta ve Ünye Çimentoya gönderilmektedir.

C.13. Tıbbi Atıklar

Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığınca İl sınırları içinde bulunan sağlık kuruluşlarından kaynaklı tıbbi atıkların toplanması, taşınması, sterilize ve bertarafı işlemleri için hizmet alınmakta olup bu işlemler özel sektör vasıtasıyla yapılmaktadır. İl genelinde sağlık hizmetleri sonucu oluşan tıbbi atıklar diğer atıklardan ayrı olarak biriktirilerek ve toplanarak bertarafı sağlanmaktadır. Toplanan tıbbi atıklar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’na atık taşıma lisansı bulunan araçlar ile tıbbi atık toplama programı dahilinde belirlenen gün ve saatlerde alınarak İlde bulunan Aysis Atık Yönetim Sistemleri A.Ş. Ordu Şubesi Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisinde sterilizasyon işlemine tabi tutulduktan sonra Çaybaşı katı atık bertaraf tesisine gönderilmektedir.

Çizelge 47 –2021 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması,2024)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		ton/yıl	Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmannın
Ordu Büyükşehir Belediyesi	√		2		1153		√	√		Ordu

Çizelge 48 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*, 2024)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tıbbi Atık Miktarı (TON)	699	783	835	1103	1033	956	1134	1153

C.14. Maden Atıkları

İlimizde Maden Atıkları Yönetmeliği hükümleri gereği maden atıkları ile ilgili Atık Yönetim Planları firmalar tarafından İl Müdürlüğümüze gönderilmiş olup yönetmelik kapsamında değerlendirilmekte olup konuya ilişkin ayrıntılı veri elde edilememiştir.

Çizelge 49 –2023 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı

İşlenen Cevherin Adı	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı

Grafik 31 – 2023 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı
Müdürlüğümüzde verisi bulunmamaktadır.

	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilitasyon Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2022				

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde oluşan evsel nitelikli atıkların depolanması- bertarafı amacıyla katı atık bertaraf tesisi bulunmaktadır. İlimizde vahşi depolama alanlarının tamamı kaldırılmış olup; katı atıklar İlimiz Çaybaşı İlçesi'nde bulunan katı atık bertaraf tesisine gerekli ayrıştırma işlemleri yapıldıktan sonra (Ünye-Cevizdere Mekanik ayrıştırma tesisi) gönderilmektedir.

İl genelinde mevcut tüm sanayi sektörlerinden kaynaklanan tehlikeli-tehlikesiz atıklarının gerek ilimizde mevcut gerekse il dışında faaliyet gösteren tesislerde bertaraf ettirilmesi için işletmelere bilgilendirmeler ve denetimler yapılmaktadır.

Çizelge 50 –2023 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı*
(ÇŞİDİM/2024)

Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (1. Sınıf)	
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (2. Sınıf)	1
Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (3. Sınıf)	
Atık Yakma ve Beraber Yakma	
Biyobozunur Atık İşleme-Mekanik Ayırma	
Biyobozunur Atık İşleme-Biyokurutma	
Biyobozunur Atık İşleme-Biyometanizasyon	
Biyobozunur Atık İşleme-Kompost	
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	20
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Atık PİL ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisi Sayısı	
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	7
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi
Ambalaj Bilgi Sistemi
Sıfır Atık Bilgi Sistemi

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluştaki bulundurmak ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

Çizelge 51 –2023 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(ÇŞİDİM, 2023)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	2
Üst Seviye	2
TOPLAM	4

Çizelge 52 –2023 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	2
Üst Seviye	2
Kapsam Dışı	-
TOPLAM	4

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında bulunan işletmeler seviye durumları dikkate alınarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü’nün birleşik, planlı ve ani denetimler kapsamında denetlenmektedir.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

İl Müdürlüğümüz ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Çizelge 53–.....yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi

(Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2024)

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü			
Yetki Devri Yapılan Kurum			
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı	4	2.160,050	50.241,00

D.2. Sonuç ve Değerlendirme

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 25/11/2024 tarih ve 349 sayılı oluru ile “Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında, katı yakıtların denetimi ve idari yaptırımı konusunda yetki devri Ordu Büyükşehir Belediyesine verilmiştir. Yetki devri kapsamında 2013/40 Katı Yakıt Numune Alma ve Analiz Genelgesi doğrultusunda katı yakıt numunesi (kömür) alınarak akredite laboratuvarlara gönderilmektedir.

İlimiz genelinde hava kalitesinin artırılmasına yönelik apartman, site, kamu kurum ve kuruluşlarda tekniğine uygun yakma konusunda uygulamalı eğitim verilmekte; katı yakıt satıcıları için katı yakıt denetimi yapılmaktadır.

Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü kapsamında Ordu Büyükşehir Belediyesine gelen şikayet ve talepler; yerinde denetim, video/fotoğraf kayıtları ve tutanak altına alınarak değerlendirilmektedir.

Ayrıca, İlimizde yapılan denetim ve numune alımları Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) Değerlendirme Envanter Tablosuna eklenerek üç aylık periyotlarla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğüne bildirilmektedir.

Kaynaklar

Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

E.1. Flora

Ordu, fitocografik olarak Avrupa - Sibirya floristik bölgesinin Oksin kesiminde bulunmaktadır. Ordu'daki habitat tiplerine göre; en fazla görülen habitat tipi orman ve yarı orman doğal yapılar olup, en az görülen habitat tipi ise sulak alan sahalardır.

Ordu'da bugüne kadar yapılan çalışmaların –arazi, literatür- değerlendirilmesi sonucunda; 1833 damarlı (vasküler) bitki türü tespiti yapılmıştır. Bu türlerin 172 tanesi endemiktir.

E.2. Fauna

E.2.1. Memeliler

Ordu İli'nde bugüne kadar yapılan çalışmaların –arazi, literatür- değerlendirilmesi sonucunda; 16 familyaya ait 32 memeli türü olduğu tespiti yapılmıştır. Bu türleri içinde herhangi bir endemik türe rastlanmamıştır.

Bu türlerden; 2 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-II (Kesinlikle Korunması Gereken Hayvan Türleri) ve 3 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-III'te (Korunması Gereken Hayvan Türleri) yer alırken geri kalan 27 tür liste dışıdır.

Bu türlerden; IUCN Red List göre 1 tanesi NT (Tehtide Yakın) ve 1 tanesi VU (Hassas) kategorisinde yer almaktadır. 30 tür kategori dışıdır.

Bu türlerden; 1 tanesi CITES Ek-I (Nesli Tehlike Altına Olan ve Ticareti Tamamen Yasak Olan) ve 1 tanesi ise CITES Ek-2 (Nesli Tehlike Altına Olmayan ve Ticareti Belli Esaslara Bağlanan) litesinde yer almaktadır. 30 tür liste dışıdır.

E.2.2. Kuşlar

Ordu İli'nde bugüne kadar yapılan çalışmaların –arazi, literatür- değerlendirilmesi sonucunda; 276 kuş türü olduğu tespiti yapılmıştır. Bu türleri içinde herhangi bir endemik türe rastlanmamıştır.

Bu türlerden; 195 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-II (Kesinlikle Korunması Gereken Hayvan Türleri) ve 72 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-III'te (Korunması Gereken Hayvan Türleri) yer alırken geri kalan 9 tür liste dışıdır.

Bu türlerden; IUCN Red List göre 2 tanesi EN (Tehlikede), 4 tanesi VU (Hassas), 11 tanesi NT (Tehtide Yakın) ve 259 tanesi ise LC (En Az Endişe Verici) kategorisinde yer almaktadır.

Bu türlerden; 4 tanesi CITES Ek-I (Nesli Tehlike Altına Olan ve Ticareti Tamamen Yasak Olan) ve 33 tanesi ise CITES Ek-2 (Nesli Tehlike Altına Olmayan ve Ticareti Belli Esaslara Bağlanan) litesinde yer alırken geri kalan 239 tür liste dışıdır.

E.2.3. İç Su Balıkları

Ordu İli'nde bugüne kadar yapılan çalışmaların –arazi, literatür- değerlendirilmesi sonucunda; 5 familyaya ait 16 balık türü olduğu tespiti yapılmıştır. Bu türleri içinden 1 tanesi endemik türdür.

Bu türlerden; Bern Sözleşmesi göre 16 türde liste dışıdır.

Bu türlerden; IUCN Red List göre 2 tanesi VU (Hassas), 14 tanesi ise LC (En Az Endişe Verici) ve 2 tanesi NE (Değerlendirilmeyen) kategorisinde yer almaktadır.

Bu türlerden; CITES'a göre 16 türde liste dışıdır.

E.2.4. Sürüngenler

Ordu İli'nde bugüne kadar yapılan çalışmaların –arazi, literatür- değerlendirilmesi sonucunda; 17 sürüngen türü olduğu tespiti yapılmıştır. Bu türleri içinde 1 tane endemik türe rastlanmıştır.

Bu türlerden; 11 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-II (Kesinlikle Korunması Gereken Hayvan Türleri) ve 6 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-III'te (Koruması Gereken Hayvan Türleri) yer almaktadır.

Bu türlerden; IUCN Red List göre 1 tanesi EN (Tehlikede), 1 tanesi VU (Hassas), 3 tanesi NT (Tehtide Yakın) ve 12 tanesi ise LC (En Az Endişe Verici) kategorisinde yer almaktadır.

Bu türlerden; 1 tanesi ise CITES Ek-2 (Nesli Tehlike Altına Olmayan ve Ticareti Belli Esaslara Bağlanan) litesinde yer alırken geri kalan 16 tür liste dışıdır.

E.2.5. Çift Yaşarlar

Ordu İli'nde bugüne kadar yapılan çalışmaların –arazi, literatür- değerlendirilmesi sonucunda; 10 adet çift yaşar türü olduğu tespiti yapılmıştır. Bu türleri içinde endemik türe rastlanmamıştır.

Bu türlerden; 1 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-II (Kesinlikle Korunması Gereken Hayvan Türleri) ve 3 tanesi Bern Sözleşmesi Ek-III'te (Koruması Gereken Hayvan Türleri) yer almaktadır. 6 tür ise liste dışıdır.

Bu türlerden; IUCN Red List göre 1 tanesi VU (Hassas), 2 tanesi NT (Tehtide Yakın) ve 7 tanesi ise LC (En Az Endişe Verici) kategorisinde yer almaktadır.

Bu türlerden; CITES'a göre 10 tür liste dışıdır.

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

Ülkemizdeki orman varlığı 23.2 milyon hektar olup, ülkemizin % 29,8'ini oluşturur. İlimizde ise 202.896 hektar ile ilimizin % 35'ini oluşturmaktadır. Ormancılığın temel amacı;

sürdürülebilir bir ormancılık için mevcut ormanların korunmasının yanında, ormanlık alanların ağaçlandırma ve erozyon kontrol çalışmaları ile artırılmasıdır. Orman canlı ve büyük bir sistemdir. Bu sistem içinde; ağaçlar, hava, su, toprak ve diğer otsu ve odunsu bitkilerle, mikroorganizma ve hayvanlarıyla kendine özgü kapalı bir dünya, bir ekolojik sistem oluşturmaktadır.

Orman ekosistemi ağaçlarla birlikte, diğer bitkiler, hayvanlar, mikroorganizmalar gibi canlı varlıklarla toprak, hava, su, ışık ve sıcaklık gibi fiziksel çevre faktörlerinin oluşturdukları karşılıklı ilişkiler dokusunu simgeleyen bir doğa parçasıdır. 6831 sayılı Orman Kanununun 1. maddesinde orman şu şekilde tanımlanmıştır. “Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleri ile birlikte orman sayılır.” Tanımdaki özellik, ağaç ve ağaççık toplulukları yanında yerleri ile birlikte orman sayılmazdır.

Başka bir deyişle ağaç ve ağaççık toplulukları yok edilse dahi toprağı itibariyle yer yine orman sayılmaktadır. Türkiye Ormancılığının temel amacı; ormanları sürdürülebilir şekilde işletmek, toplum refahına ve ülke kalkınmasına en fazla katkıyı sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için ormancılık politikası aşağıda belirtilen ilkeler üzerine oluşturulmuştur. a-Ormanların Korunması: Ormanların, orman alanlarının biyolojik çeşitliliğinin ve doğal yapılarının korunması, biotik ve abiotik zararlılara karşı korunması, b-Ormanların Geliştirilmesi: Mevcut ormanların geliştirilmesi, orman dışındaki uygun alanlar üzerine orman tesisi ile orman alanlarının genişletilmesi, c-Ormanların Sürdürülebilir Bir Anlayışla İşletilmesi: Ormanlardan çok yönlü faydaların (Ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel), yerel, ulusal ve küresel düzeylerde sürdürülebilir olarak sağlanması, adil paylaşımı ve toplum yararına faydalanılması Ordu İli genelinde orman varlığı yayılışına bakıldığında farklı ekolojik değişimler görülmez.

Ancak bazı bitki türlerinin yayılış bölgeleri sınırlarının il coğrafyasında bulunması nedeniyle istisna sayılacak ekolojik bazı değişiklikler görülür. Ülkemiz ormanlarının önemli meşcerelerinden, Doğu Ladininin meşcere sınırı olan Melet havzasının doğu kısmı il genelinin ekolojik yapısından farklılık arz eder. Ayrıca Tokat ve Sivas illerine yakın dağlık ve platoların oluşturduğu orman ekolojisi kıyı bandından farklı ekolojik yapıya sahiptir. Bu ekolojik çeşitlilikten dolayı il orman varlığı ve alt örtü diye tabir edilen otsu ve odunsu yapı çeşitlilik bakımından oldukça zengindir. Ordu ili genelinde orman alanlarının mülkiyeti devlete ait olup özel şahsa ait oluşan orman alanları yok denecek kadar azdır. Orman alanlarının mülkiyetiyle ilgili olarak Kadastro Genel Müdürlüğüne bağlı birimler ve Giresun Orman Bölge Müdürlüğüne ait elemanlarca ölçüm çalışmaları halen yürütülmektedir. Bu bağlamda orman alanlarının mülkiyet durumları ölçüm sonuçlarına göre daha iyi değerlendirilip mutlak bir sonuç verilebilecektir.

E.3.2. Milli Parklar

İlimizde milli park bulunmamaktadır.

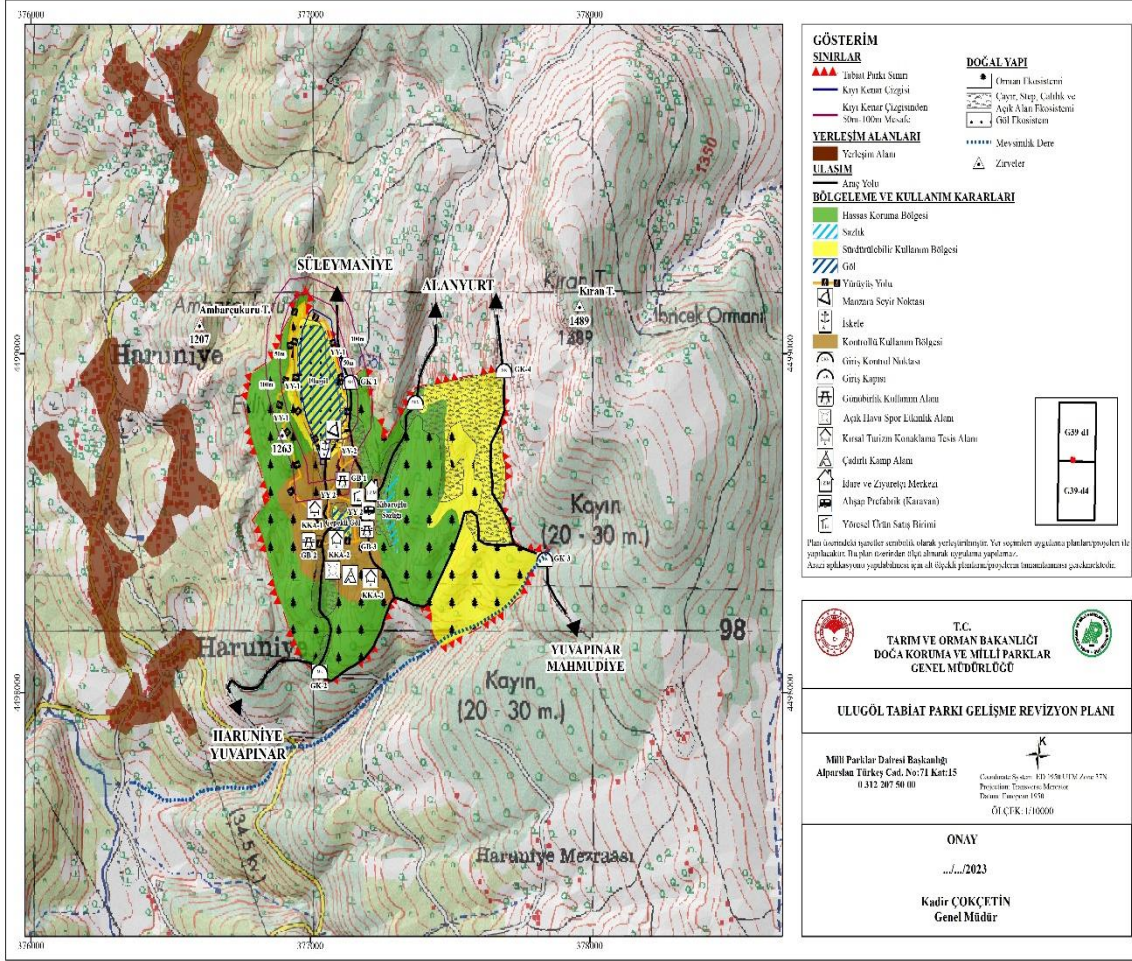
E.3.3. Tabiat Parkları

İlimizde iki adet Tabiat Parkı bulunmakta olup;

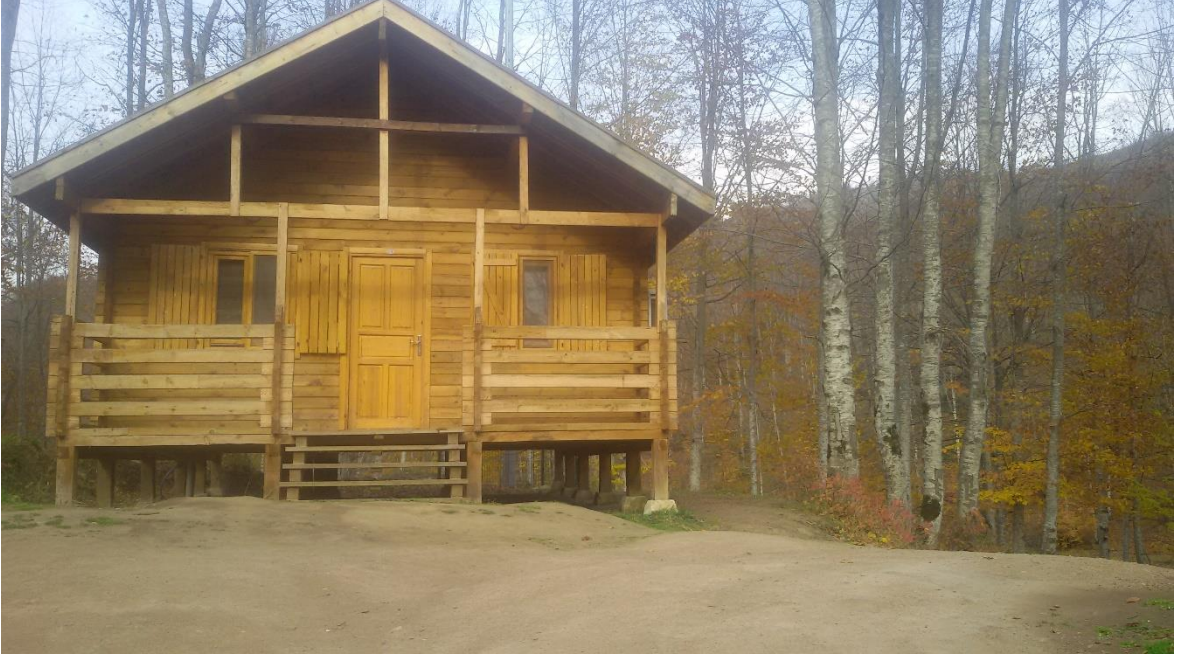
Ulugöl Tabiat Parkı: Ordu İli, Gökçöy İlçesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

69,42 hektarlık alana sahip Ulugöl Tabiat Parkı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 74 km. Gökçöy İlçe Merkezine yaklaşık 15 km. mesafede bulunmaktadır.

1198 – 1277 rakımları arasında bulunan Ulugöl Tabiat Parkı; kuzeyde Süleymaniye Köyü, güneyde Yuvapınar Köyü, batıda Haruniye Köyü ve Uzungeriş Yaylası ile çevrilidir.

Harita 5 - Ulugöl Tabiat Parkı

Resim 5 - Ulugöl

Çınarsuyu Tabiat Parkı: Ordu İli, Ünye İlçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. 6,72 hektarlık alana sahip Çınarsuyu Tabiat Parkı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 73 km. Ünye İlçe Merkezine yaklaşık 10 km. mesafede bulunmaktadır. 1.5 – 2.5 rakımları arasında bulunan Ulugöl Tabiat Parkı; kuzeyde Karadeniz, güneyde Samsun – Ordu Karayolu, batıda Atmaca Deresi, doğuda Çınarsuyu Deresi ile çevrilidir.

E.4. Çayır ve Mera

1-İlimizde bulunan 19 ilçe ve bu ilçelere bağlı mahallelerde, 4342 sayılı Mera Kanunu ve 3402 sayılı Kadastro kanunu hükümlerine göre tespit ve tahdit çalışmaları gerçekleştirilmiş olup, yapılan bu çalışmalar sonucunda 10 ilçede toplam 49.881 hektar mera, yaylak, kışlak, otlak ve umuma ait çayır varlığı tespit edilmiştir.

2-İlimizde tespit ve tahdidi yapılan toplam mera ve yaylak alanının davalı parseller hariç 45.110 hektarı, 4342 sayılı Kanunun 12. maddesine göre Belediye Tüzel kişiliklerine tahsis edilmiştir.

3- Mevcut mera ve yaylak alanlarının 37.428 hektarlık kısmında Mera ıslahı ve Amenajmanı Projesi uygulanmış verim ve kalitede iyileştirme sağlanmıştır.

4- Mevcut mera ve yaylak alanlarında zayıf, iyi ve çok iyi karakterli alanlar bulunsa büyük bir kısmı orta sınıf karaktere sahiptir.

5-İlimiz sınırları içerisinde bulunan mera ve yaylak alanlarının fiilen yaylak olarak kullanılıyor olmasına rağmen, orman genel müdürlüğünün açmış olduğu davalar sonucunda bir kısmının orman olarak tescil edilmesi, bir kısmının tarım arazisi olarak kullanılması, kaçak yapılaşmanın önüne geçilememesi izinsiz yol çalışmalarının yapılması ve erozyona uğrayan alanların hızla artması gibi nedenlerle mera varlığımız da azalmalar meydana gelmektedir. Bu durumun önüne geçilebilmesi için mera, yaylak ve kışlakların amacı doğrultusunda kullanılması, işgal ve tecavüzlerin engellenmesi ve caydırıcı yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

İlçe Adı	Köy Adı	Mera Alanı (M ²)
Akkuş	Akpınar/Yeniköy	364.784,72
Akkuş	Alan	107.986,10
Akkuş	Caldere	105.707,79
Akkuş	Çamlıca	245.274,92
Akkuş	Çayıralan	39.864,05
Akkuş	Ceyhanlı	400.301,24
Akkuş	Damyeri	1.113.246,63
Akkuş	Dugencılı	910.367,86
Akkuş	Gedikli	1.491.290,23
Akkuş	Gokcebayır	841.127,73
Akkuş	Karacal	6.576.840,74
Akkuş	Kulekcılı	244.310,59
Akkuş	Seferli	108.985,45
Akkuş	Y.Dugencılı	129.434,98
Akkuş	Yesilgüneycik	613.622,20
Aybastı	Alacalar	205.492,75
Aybastı	Armutlu	63.568,27
Aybastı	Cakırlı	2.855.117,06
Aybastı	Esenli	25.414.188,03
Aybastı	Koyunculu	173.344,96
Aybastı	Küçükyaka	284.239,94

Aybastı	Toygar	744.611,39
Aybastı	Uzundere	14.924.817,61
Aybastı	Zaferıml	1.253.336,55
Fatsa	Bozdağı	6.249,65
Fatsa	Yukarıardı	13.239,41
Gölköy	Aydoğan	229.132,25
Gölköy	Duzyayla	2.581.593,53
Gölköy	Golkoy	5.871.876,53
Gölköy	Guzelyayla	3.582.298,39
Gölköy	Haruniye	228.654,98
Gölköy	Konak	413.841,83
Gölköy	Kozoren	3.276.552,20
Gölköy	Kusluvan	2.423.676,07
Gölköy	Sarıca	8.820,27
Gölköy	Suleymanıy	293.032,35
Gölköy	Yuvapınar	18.383.154,70
Kabadüz	Derıncay	297.165,49
Kabadüz	Musakırık	150.954.743,54
Kabadüz	Turnalık	9.224.332,26
Korgan	Belalan	1.308.160,45
Korgan	Beypınarı	17.559.688,27
Korgan	Cayırkent	13.625.947,14
Korgan	Tepealan	16.110.700,91
Korgan	Terzili	7.352.029,04
Kumru	Catılı	38.404.226,02
Kumru	Karacalar	26.457,59
Merkez	Ordu	5.597,24
Mesudiye	Abdılı	512.161,44
Mesudiye	Arıcılar	1.398.472,71
Mesudiye	Arıkmusa	322.076,38
Mesudiye	Arpaalan	94.012,70
Mesudiye	Asıklı	4.219,83
Mesudiye	Balıklı	56.702,87
Mesudiye	Bayırkoy	3.495.089,04
Mesudiye	Beyagac	9.900.906,07
Mesudiye	Beysekı	2.897.760,57
Mesudiye	Caltepe	2.764.073,71
Mesudiye	Cardaklı	8.179.680,94
Mesudiye	Cavdar	10.369.398,92
Mesudiye	Celal	4.225.113,93
Mesudiye	Cıftlıksar	1.111.589,84
Mesudiye	Cukuralan	582.839,07
Mesudiye	Darıcabası	135.350,73
Mesudiye	Dayılı	2.483.131,96
Mesudiye	Derebası	3.495.107,75

Mesudiye	Dursunlu	3.308.346,47
Mesudiye	Erik	268.515,02
Mesudiye	Esatlı	4.014.105,99
Mesudiye	Gulpınar	1.003.279,66
Mesudiye	Guneyce	261.617,70
Mesudiye	Guvenli	295.993,33
Mesudiye	Guzelce	948.972,76
Mesudiye	Guzle	2.956.792,84
Mesudiye	Hamzalı	966.428,96
Mesudiye	Herkozu	4.535.446,25
Mesudiye	Ilısar	899.109,04
Mesudiye	Karabayır	639.581,38
Mesudiye	Karacaoren	3.495.696,42
Mesudiye	Kavaklıder	57.570,27
Mesudiye	Kıslacık	1.368.096,37
Mesudiye	Kuyucak	161.091,04
Mesudiye	Mahmudiye	5.449.284,02
Mesudiye	Musalı	610.981,16
Mesudiye	Pınarlı	229.181,32
Mesudiye	Sarıca	89.278,35
Mesudiye	Sarıyayla	1.308.129,37
Mesudiye	Topcam	3.146.090,01
Mesudiye	Topçam/Köşe	1.244.686,10
Mesudiye	Ucyol	8.208.788,10
Mesudiye	Yardere	200.663,31
Mesudiye	Yesilce	12.750.237,98
Mesudiye	Yesilcıt	1.029.911,30
Mesudiye	Yeveli	33.164.030,86
Mesudiye	Yuvalı	968.665,92
Ulubey	Bascardak	85.360,13
Ulubey	Cağlayan	734.792,34
Ulubey	Cubuklu	1.326,60
Ulubey	Çukurçonkara	5.384,58
Ulubey	Guvenyurt	73.772,40
Ulubey	Hocaoglu	25.861,46
Ulubey	Karakoca	11.336,38
Ulubey	Kardesler	55.914,17
Ulubey	Kırazlık	32.623,28
Ulubey	Oren	304.244,24
Ulubey	Sahinkaya	55.007,14
Ulubey	Sekeroluk	137.388,48
Ulubey	Sihlar	222.988,27
Ünye	Atakoy	10.812,58
Ünye	Aydıntepe	9.527,52
Ünye	Cakmak	599,59

Ünye	Catak	290,59
Ünye	Döşemedibi	16.345,59
Ünye	Duzkoy	1.521,49
Ünye	Esenkale	4.106,69
Ünye	Inkur	4.108,63
Ünye	Kalekoy	2.011,22
Ünye	Kusculu	1.548,13
Ünye	Taflancık	750,91
Ünye	Tasca	925,21
Ünye	Yesilkent	17.894,28
Ünye	Yığıtler	543,58

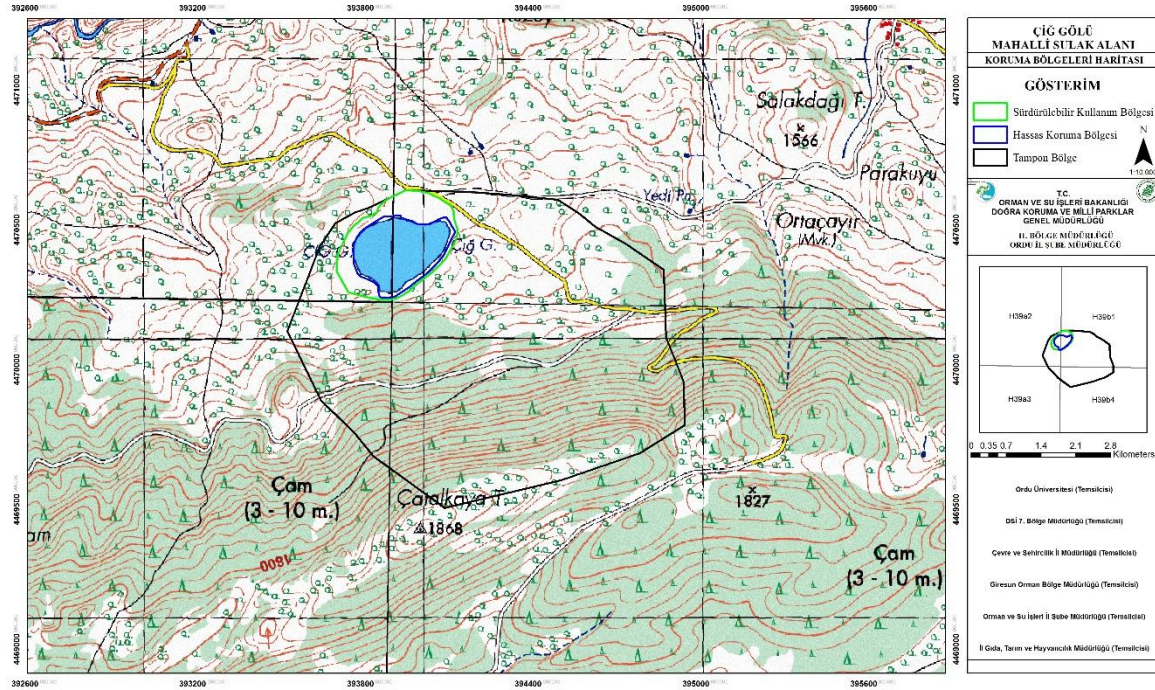
E.5. Sulak Alanlar

Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı: Ordu İli, Mesudiye İlçesi, Dayılı Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

173,35 hektarlık tampon bölge alanı (tescil sınırı) sahip Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 120 km. Mesudiye İlçe Merkezine yaklaşık 23 km. Dayılı Mahallesine ise yaklaşık 6 km. mesafede bulunmaktadır.

1560 – 1578 rakımları arasında bulunan Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı; kuzeyde Dayılı Köyü Köyü, güneyde Sarıkaya Köyü, batıda Çavdar Köyü ve Yenisan Köyü ile çevrilidir.

Alanın merkez koordinatları Y:393958 / X:4470370 'dir.

Harita 7 - Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı

Resim 7 - Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

İlimizde tabiat anıtı bulunmamaktadır.

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

İlimizde tabiat anıtı bulunmamaktadır.

E.6.3. Anıt Ağaçlar

İlimizde 45 adet Anıt Ağaç bulunmaktadır. Söz konusu anıt ağaçların içerisinde 2 adet Anıt Ağaç Topluluğu (1. Ağaç Topluluğu:16 adet ağaç-2.Ağaç Topluluğu:5 ağaç) bulunmaktadır.

Çizelge 54 - Tescilli Amt Ağaç Listesi:

	İli	İlçesi	Köy/Mahalle	Ağacın Türü (Türkçe)	Ağacın Türü (Latince)
1	Ordu	Altınordu	Bayadı Mahallesi	Ihlamur	Tilia platyhyllus
2	Ordu	Altınordu	Saraycık Mahallesi	Saplı Meşe	Quercus robur
3	Ordu	Altınordu	Saraycık Mahallesi	Saplı Meşe	Quercus robur
4	Ordu	Akkuş	Damyeri Mahallesi	Kayın	Fagus orientalis
5	Ordu	Çatalpınar	Ortaköy mah.	Ihlamur	Tilia platyhyllus
6	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah.	Doğu Çınar	Platanus orientalis
7	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah.	Doğu Çınar	Platanus orientalis
8	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah.	Doğu Çınar	Platanus orientalis
9	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah.	Çınar	Platanus orientalis
10	Ordu	Fatsa	Mustafa Paşa Mah.	Çınar	Platanus orientalis
11	Ordu	Gölköy	Bayıralan Mh.	Gürgen	Carpinus betulus
12	Ordu	Gülyalı	Turnasuyu Mh.	Sapsız meşe	Quercus petraea
13	Ordu	Perşembe	Gündoğdu Mh.	Sapsız meşe	Quercus petraea
14	Ordu	Perşembe	Yumrutaş Mh.	Meşe	Quercus petraea
15	Ordu	Perşembe	Efirli Mh.	Ihlamur	Tilia platyhyllus
16	Ordu	Ünye	Çamurlu Mh.	Doğu Çınar	Platanus orientalis
17	Ordu	Perşembe	Çamarası Köyü	Doğu kayını	Fagus orientalis
18	Ordu	Perşembe	Aziziye Mahallesi	Ihlamur	Tilia platyhyllus
19	Ordu	Fatsa	Yukarıtepe	Gürgen	Carpinus betulus

20	Ordu	Fatsa	Yukarıtepe	Gürgen	Carpinus betulus
21	Ordu	Perşembe	İmeçli	Yaz Ihlamuru	Tilia platyhyllus
22	Ordu	Kabataş	Alankent- Yakacık	Yaz Ihlamuru	Tilia platyhyllus
23	Ordu	Altınordu	Zafer	Doğu Çınar	Platanus orientalis
24	Ordu	Perşembe	İmeçli	Yaz Ihlamuru	Tilia platyhyllus

Çizelge 55 - Tescilli Ağaç Topluluğu Listesi:

Ağaç Topluluğu No	Ağaç No	İli	İlçesi	Köy/Mahalle	Ağacın Türü	
					Türkçe	Latince
1	1	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh. Diş Hekimliği Fak. Bahçesi	Dişbudak	Fraxinus excelsior
	2	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Kızıldaam	Pinus brutia
	3	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Kızıldaam	Pinus brutia
	4	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Kızıldaam	Pinus brutia
	5	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Kızıldaam	Pinus brutia
	6	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Toros sediri	Cedrus libani
	7	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Fıstık çamı	Pinus pineae
	8	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Fıstık çamı	Pinus pineae
	9	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Fıstık çamı	Pinus pineae

	10	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Fıstık çamı	Pinus pinea
	11	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Kızılçam	Pinus brutia
	12	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Toros sediri	Cedrus libani
	13	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Toros sediri	Cedrus libani
	14	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Toros sediri	Cedrus libani
	15	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Fıstık çamı	Pinus pinea
	16	Ordu	Merkez	Güzelyalı Mh.	Fıstık çamı	Pinus pinea

Ağaç Topluluğu No	Ağaç No	İli	İlçesi	Köy/Mahalle	Ağacın Türü	
					Türkçe	Latince
II	1	Ordu	Gölköy	Özlü Köyü	Doğu kayını	Fagus orientalis
	4	Ordu	Gölköy	Özlü Köyü	Doğu kayını	Fagus orientalis
	5	Ordu	Gölköy	Özlü Köyü	Doğu kayını	Fagus orientalis
	7	Ordu	Gölköy	Özlü Köyü	Doğu kayını	Fagus orientalis
	8	Ordu	Gölköy	Özlü Köyü	Doğu kayını	Fagus orientalis

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

İlimizde Özel Çevre Koruma alanı bulunmamaktadır.

E.6.5. Doğal Sit Alanları

İlimizde 2 adet toplam 26,67 ha alana sahip 1. Derece Doğal Sit Alanı, 2 adet toplam 3,67 ha alana sahip 2. Derece Doğal Sit Alanı, 1 adet toplam 124.09 ha alana sahip 3. Derece Doğal Sit Alanı, 2 adet toplam 81,65 ha alana sahip Nitelikli Doğal Koruma Alanı ve 2 adet toplam 101,38 ha alana sahip Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı olmak üzere toplam 337,45 ha koruma alanı bulunmaktadır.

1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	2. DERECE DOĞAL SİT ALANI	3. DERECE DOĞAL SİT ALANI	NİTELİKLİ DOĞAL KORUMA ALANI	SÜRDÜRÜLEBİLİR KORUMA KONTROLLÜ KULLANIM ALANI	VE DOĞAL SİT ALANI TOPLAM
26,67 HA (2 ADET)	3,67 HA (2 ADET)	124,09 HA (1 ADET)	81,65 HA (2 ADET)	101,38 HA (2 ADET)	337,45 HA

Kurul Kayalıkları:

Ordu İli, Altınordu ilçesi, Bayadı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Kurul Kayalıkları Doğal Sit Alanının koruma statüsünün "Nitelikli Doğal Koruma Alanı" ve "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" olarak tescil edilmesini içeren, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonununun 14.01.2022 tarih ve 636 sayılı kararı onaylanmak üzere Bakanlığımıza (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) sunulmuştur.

1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 109/2'inci maddesine göre söz konusu tescil kararı 22.04.2022 tarihli ve 3519582 sayılı Bakanlık Makam Olur'u ile "Nitelikli Doğal Koruma Alanı" ve "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" olarak onaylanarak, 14.05.2022 tarihli ve 31835 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Alanda arkeolojik kazı çalışmaları devam etmekte olup bu çalışmalar esnasında bulunan eserlerden en önemlisi 2100 yıllık olduğu tahmin edilen 110 cm. yüksekliğinde ve mermerden yapılmış Ana Tanrıça Kibele Heykelidir.

Resim 8 – Kurul Kayalıkları

Gaga Gölü;

Fatsa İlçesi, Sefaköy ve Yassıtaş Mahalleleri sınırları içinde bulunan Gaga Gölü ve Çevresi, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun(Mülga) 08/08/1995 tarih ve 2218 sayılı kararı ile tescil edilmiş ve 06/10/1999 tarih ve 3500 sayılı kararı ile de 1. ve 3. Derece Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir.

Gaga Gölü Bolaman Irmağı ile batısındaki Yassıtaş mevki arasında; bu alanı etkileyen heyelan sonucu,yapıyı oluşturan üst Kretase flisleri yüzeyinde oluşmuştur. Gölün Derinliği 10-15 metre arasında değişmektedir. Gölün ortasında küçük bir adacık bulunmaktadır. Fındık bahçelerinin arasında,yeşillikler içindeki göl,birçok bitki ve hayvan türünü barındırmaktadır.

Göl; dip kaynakları, yüzeysel akış ve göl alanına düşen yağışlarla beslenmektedir. Göl su kuşları için de önemli bir habitat oluşturmaktadır. Birçok su kuşu için beslenme, üreme ve barınma yeridir. Göl, göçmen kuşların göç yolu üzerinde bulunması bakımından da önemlidir. Bu nedenle göl kuş gözlemciliği için değerlendirilebilir önemli bir mekândır.

Gaga Gölü'nün çevresinin büyük bir kısmı özellikle saz bitkileri tarafından çevrilidir. Gölün kıyıya yakın kısımlarında; yaprağı su yüzeyinde yüzen, yarısı su üstünde yarısı su altında (emers bitkiler) ve tamamen su altında olan (submers bitkiler) su bitkileri bolca bulunmaktadır. Söz konusu alan ile ilgili Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporları (ETBAR) hazırlanmış olup değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Ordu İli, Fatsa İlçesi, 1. Derece Doğal Sit Alanı kapsamında yer alan, Gaga Gölü 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı teklifi değerlendirilmek üzere Bakanlığımıza (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) iletilmiş olup, söz konusu İmar Planı Teklifi Bakanlık Makamının 14.10.2022 tarihli 4789737 sayılı Olur'u ile 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 109. Maddesi uyarınca onaylanmıştır.

Resim 9 – Gaga Gölü

Yason Burnu;

Perşembe İlçesi, Çaytepe Mahallesi sınırları içinde bulunan kilise ve kilisenin bulunduğu yarımada, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun (Mülga) 17/05/1991 tarih ve 1017 sayılı kararı ile 2.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı ilan edilmiş, 18/03/2004 tarih ve 866 sayılı kararı ile 1.Derece Arkeolojik ve 2.Derece Doğal Sit alanı olarak tescil edilerek son halini almıştır.

Ordu-Samsun sahil yolu üzerinde deniz kenarında olması, 1869 yılında yapılan kilisenin onarılarak ziyarete açılması ve aslına uygun çevre düzenlemesi ile turizm cazibe merkezi haline getirilmiştir.

Karadeniz sahili boyunca üzerinde kilise bulunan tek yarımada burasıdır. Güneşin doğuşu ve batışı yaz aylarında çıplak gözle izlenebilir. Yason Burnu Yarımadası Altınpost Efsanesi'nin (Arganot Efsanesi) geçtiği yer'dir.

Söz konusu alan ile ilgili Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporları (ETBAR) hazırlanmış olup değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Resim 10 – Yason Burnu

Gençağa Kalesi:

İkizce İlçesi, Ağcakale Mahallesi sınırları içinde yer alan Gençağa Kalesi, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun (Mülga) 04/08/1998 tarih ve 3243 sayılı kararı ile 1.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.

Kale, sarp bir kaya kütlesi üzerinde bulunmaktadır. Fazla hasar görmemiştir. 13. Yüzyılda Hacıemiroğulları Beyliği zamanında yapılmıştır. Temaşa imkânı yüksek bir kaledir.

Söz konusu alan ile ilgili Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporları (ETBAR) hazırlanmış olup değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Resim 11 Gençağa Kalesi

Boğazcık Mağarası:

Perşembe İlçesi, Boğazcık-Bahçeköy Mahallesi'nde fındık bahçesi içinde yer alan mağara, Samsun Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun (Mülga) 09/06/2001 tarih ve 180 sayılı kararı ile 2. Derece Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.

Boğazcık Mağarası Santoniyen-Kampaniyen yaşlı (70-80 MilyonYıl öncesi) Demircili Formasyonu'na ait marn, kumtaşı, kiltası ve yer yer andezitik, tuf, breş ardalanmasından oluşmuştur.

Söz konusu alan ile ilgili Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporları (ETBAR) hazırlanmış olup değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Resim 12 Boğazcık Mağarası

E.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz tabiat varlıkları, doğal güzellikleri ve bu alanların çoğunlukla insan etkisinden uzak alanlarda konumlanması ve ilimizde oluşmaya başlayan doğa ve koruma bilinci sayesinde ülkemiz genelinde tanınırlığını arttırmayı başarmıştır.

Bu kapsamda ilimizde yaşayan vatandaşlar, ilgili STK, kamu kurumlarının da desteğiyle il genelinde farkındalık seviyesi artmakta bunun karşılığı olarak ise ilimiz genelinde 11 adet Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu (ETBAR) çalışması yapılmış ve henüz tamamı sonuçlanmamış olup kısa süre içinde nihayetlendirilmesi ve korunan alanlarımızın statüleri belirlenmesi planlanmaktadır. Ayrıca 9 adet Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi (ETBAP) devam eden alan bulunmaktadır.

Tüm bu çalışmaların sonuçlandırılması neticesinde hem tabiat varlığı ve korunan alanlarımız artacak hem de ilimizin tanınırlığı ve turizm potansiyeli olumlu yönde etkilenecektir.

Kaynaklar

<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>

<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>

<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>

<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>

<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>

<https://ockb.csb.gov.tr/>

Ordu İli, Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi,

Ulugöl Tabiat Parkı Gelişme Planı,

Çınarsuyu Tabiat Parkı Gelişme Planı,

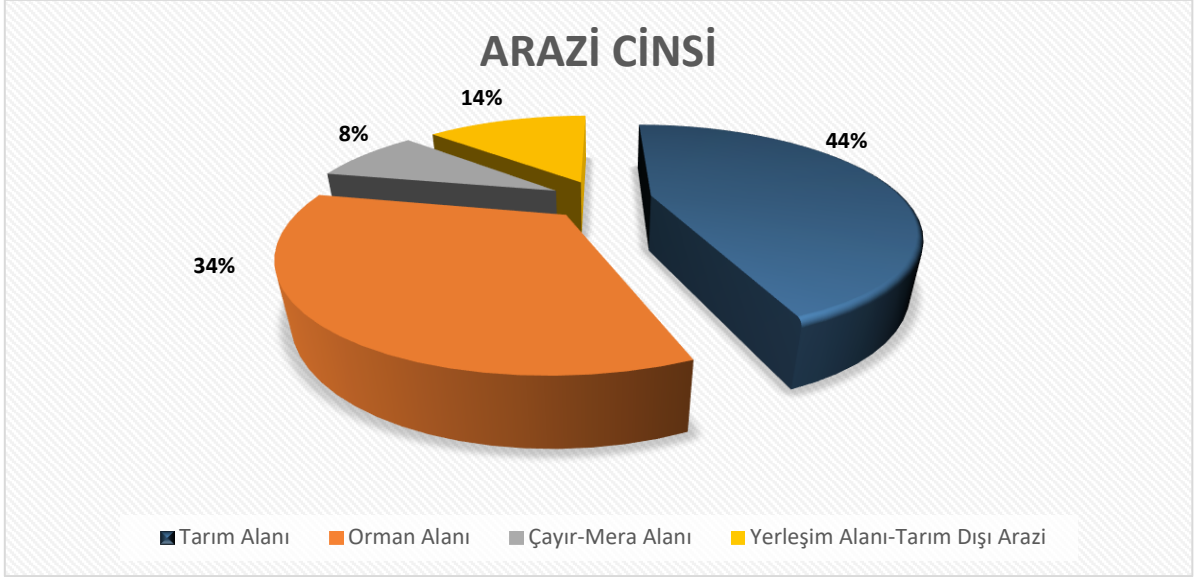
Ordu İli Mahalli Sulak Alan Komisyon Kararı

<https://says.csb.gov.tr>

<https://ordu.ktb.gov.tr>

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

Grafik 32 – Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2024)

Çizelge 56 – Ordu ilinde arazi kullanım sınıflandırması

(https://corinecbbs.tarimorman.gov.tr, Corine, 2024)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2018	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	4236,64	0,72	6453,19	1,1	7330,16	1,25	7450,69	1,27	7898,91	1,35
2) Tarımsal Alanlar	284850,3	48,61	281754,46	48,08	321154,28	54,81	336098,57	57,36	335994,08	57,34
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	295200,12	50,38	296092,15	50,53	255841	43,66	240447,12	41,03	240118,35	40,98
5) Su Yapıları	1675,27	0,29	1662,54	0,28	1636,9	0,28	1965,96	0,34	1951	0,33
TOPLAM	585962,33		585962,34		585962,34		585962,34		585962,34	

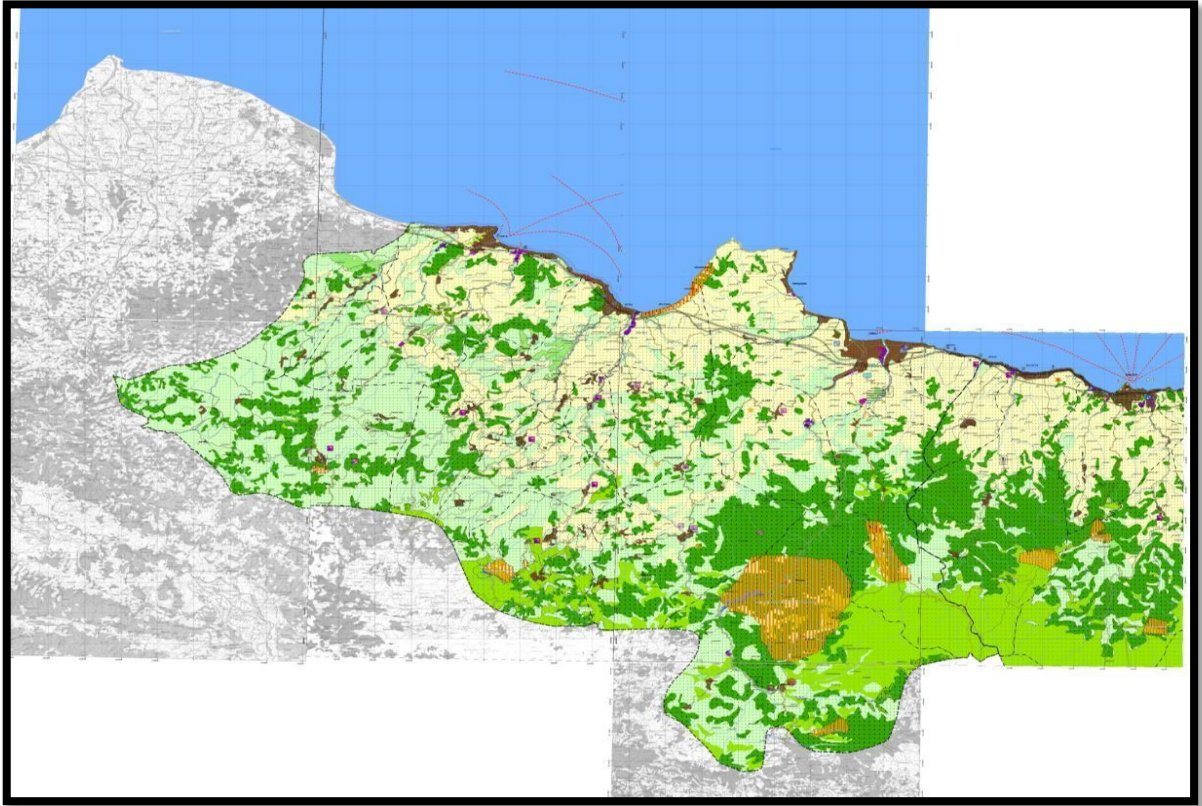
E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

İlimizin de içerisinde yer aldığı Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca 24.06.2011 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Planın amacı, Planlama Bölgesinin ulusal ve uluslararası önemini arttıracak, çevre korumayı öncelik olarak seçmiş, bölgesel dengesizlikleri gidermeye yönelik, bilgi toplumunun gereklerine uygun ve toplumsal meşruiyeti olan bir iktisadi kalkınma modeli çerçevesinde yerel kaynakların optimum ve sürdürülebilir gelişimini/kullanımını sağlayacak, geleceğe yönelik arazi kullanım kararlarını uygulama politikaları ile birlikte geliştirmektir. İlimiz genelinde özellikle turizm ve tarım sektörlerinin kalkındırılması ve geliştirilmesi öncelikli hedefler arasında yer almaktadır.

Çevre Düzeni Planı plan kararları ile Ordu ilini bölgenin kültür ve turizm merkezi haline getirmek, mevcut hammaddelere ve yenilikçi sektörlerle yönelik sanayi gelişimini desteklemek, ulaşım ve altyapı olanaklarını artırmak, orman ve özel ürün tarım arazisi (findık) olarak tahsisli alanların sürdürülebilirliğini sağlamak, kırsalda hayvancılık ve tarım sektörünü kalkındırmak hedeflenmektedir.

Harita 8 – Ordu ilinin Çevre Düzeni Planı
(Ordu Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Çevre düzeni planı planında ilimizi kapsayan plan değişikliği onay tarihi ve sayıları aşağıda sıralanmıştır.

- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu (E-47,E-48, F-37, F-38, F-39, F-41, F-42, F-43, F-44, F-45, F-46, F-47, F-48, F-49, G-37, G-38, G-39, G-40, G-41, G-42, G43, G-44, G-45, G-46, G- 47, G-48, H 39, H-40, H-41, H-42, H-43, H-44, I-42, I-43 Plan Paftaları, Lejant Paftası, Plan Açıklama Raporu ve Plan Hükümleri), Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 33. Maddesi uyarınca 17.08.2016 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (F-38 Plan Paftası, Lejant Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 12.12.2016 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (F42, F43, F45, F46, F47, G39, G42, G43, G44, G45, G46, H39 Plan Paftaları , Lejant, Plan Hükümleri, Plan Açıklama Raporu, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 03.04.2017 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (G38 Plan Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 25.07.2018 tarihinde onaylanmıştır
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (F38 Plan Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 16.05.2019 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (G39 Plan Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 22.08.2019 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (G38 Plan Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 22.05.2020 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (F39 Plan Paftası, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 19.10.2020 tarihinde onaylanmıştır.
- Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (Plan Hükümleri, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 07.05.2021 tarihinde onaylanmıştır.
- 6.25.5 sayılı plan hükmünün düzenlendiği Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (Plan Hükümleri, Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 07.09.2021 tarihinde onaylanmıştır.

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz için yapılan Çevre Düzeni Planı ile öncelikli olarak tarım ve turizm sektörlerini kalkındırmaya ve geliştirmeye yönelik mekânsal planlama kararları alındığı görölmektedir. Çevre düzeni planında Ordu İlini kapsayan 1/100000 ölçekli plan paftalarında 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında plan değişikliği yapıldığı görölmüştür.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)
Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

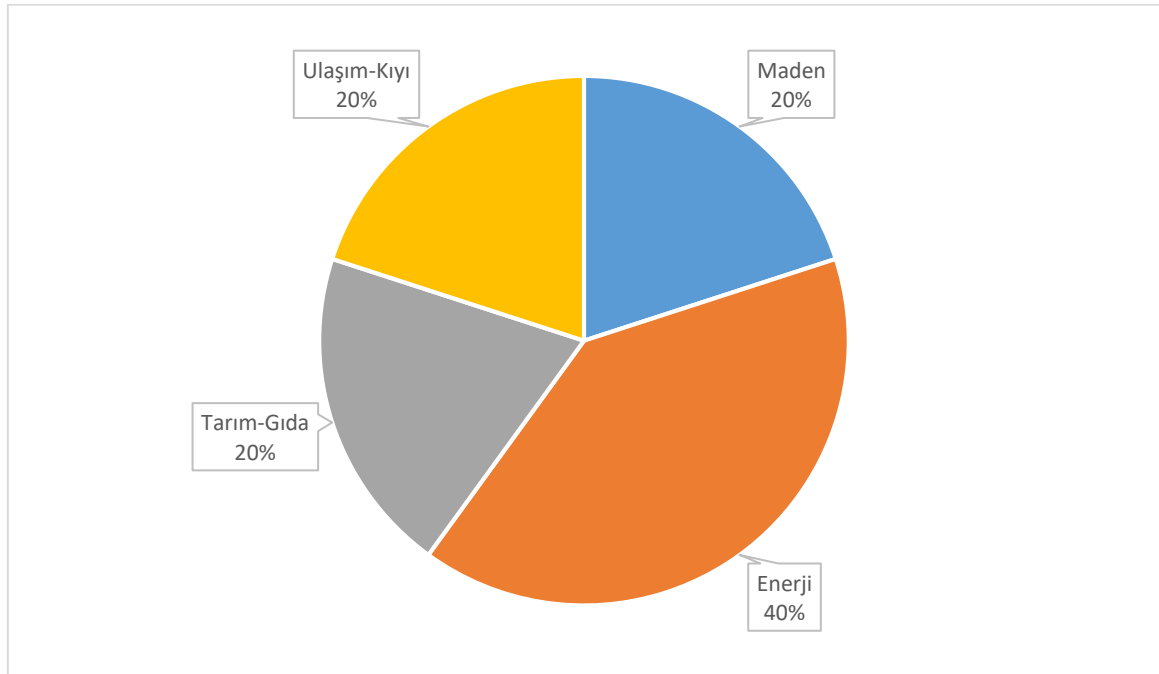
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

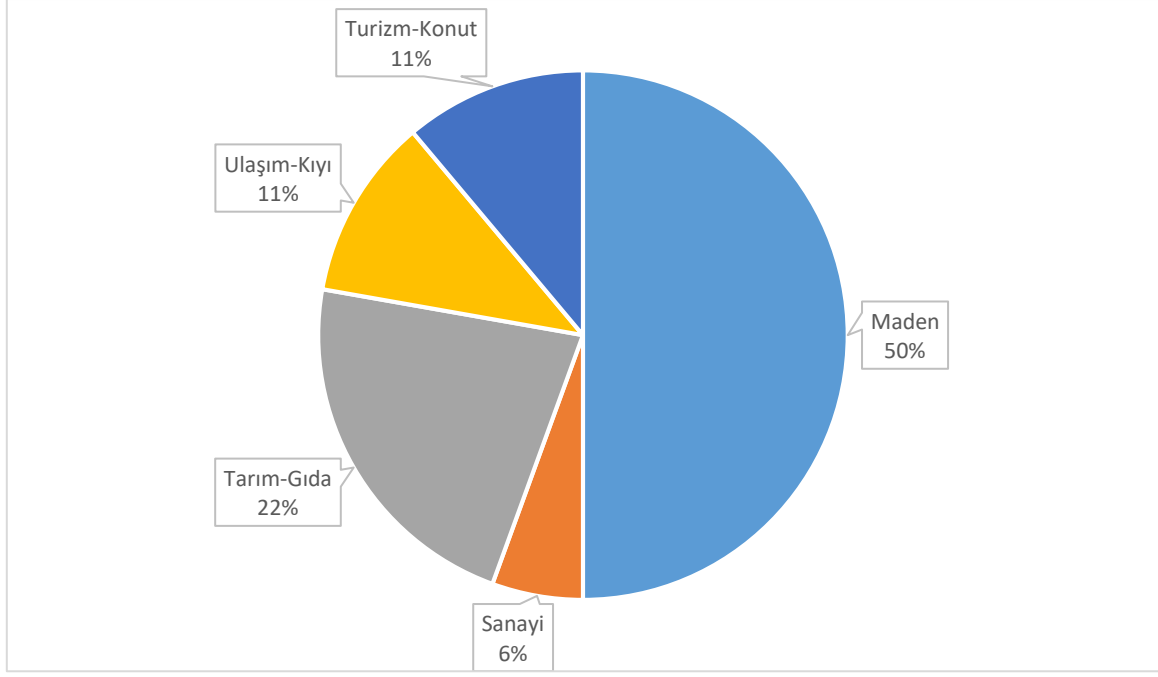
Çizelge 57 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2023 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	9	-	1	4	-	2	2	18
ÇED Gereklidir	-	-	-	-	-	-	-	-
ÇED Olumlu Kararı	1	2	-	1	-	1	-	5
ÇED Olumsuz Kararı	-	-	-	-	-	-	-	-
İade/İptal	1	1	-	-	-	1	-	3

* ÇED Yönetmeliğine tabi faaliyetlerin bir kısmı birden fazla ili kapsadığı durumlarda her il ayrı ayrı bildirimde bulunduğu ÇED karar sayılarında mükerrerlikler oluşmaktadır. Bilindiği üzere ÇED Yönetmeliğine tabi faaliyetlerin ÇED sürecinin yürütülmesinde Bakanlığımızca ÇED sürecini yürütecek koordinatör il e-ÇED sisteminden ilgili Daire Başkanlığınca belirlendiğinden koordinatör il olarak belirlenen ilin ÇED kararını tabloya işlemesi gerekmektedir.

Grafik 33 – 2023 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

Grafik 34–2023 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

Çizelge 58 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2023 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, verinin alındığı ay/ yıl belirtilmelidir)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM

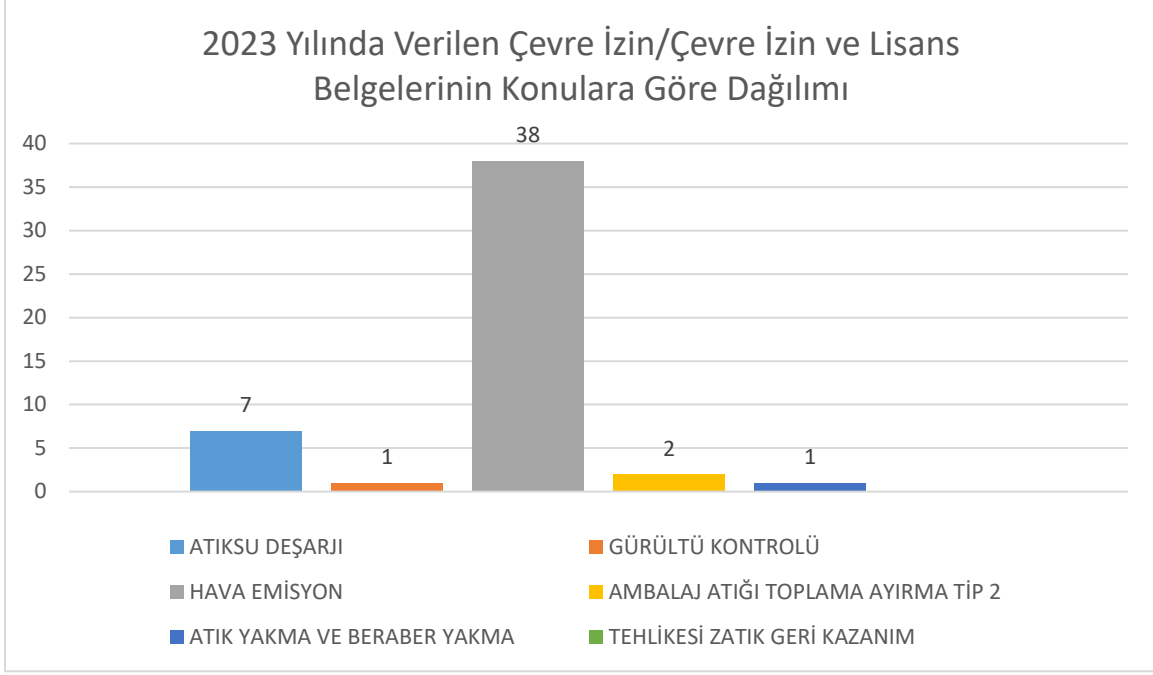
Çizelge 59 – 2014-2023 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 01/01/2014-31/12/2023)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
4	4	-	-	-	3	1	12

G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge 60–2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisansı Belgesi sayıları
(e-İzin Yazılımı, 2024)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	1	18	19
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	2	47	49
TOPLAM	3	65	68

Grafik 35 –2023 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı
(e-izin yazılımı, 2024)

G.3. Sonuç ve Değerlendirme

Ordu'nun gelişen bir il olması dolayısıyla pek çok proje yapımı yıl içerisinde gerçekleşmiştir. Bu faaliyetlere ilişkin ÇED kararları ve İzin Lisans konuları mevzuatlarımız dahilinde takip edilmektedir.

Kaynaklar

Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
e-ÇED Yazılımı
e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

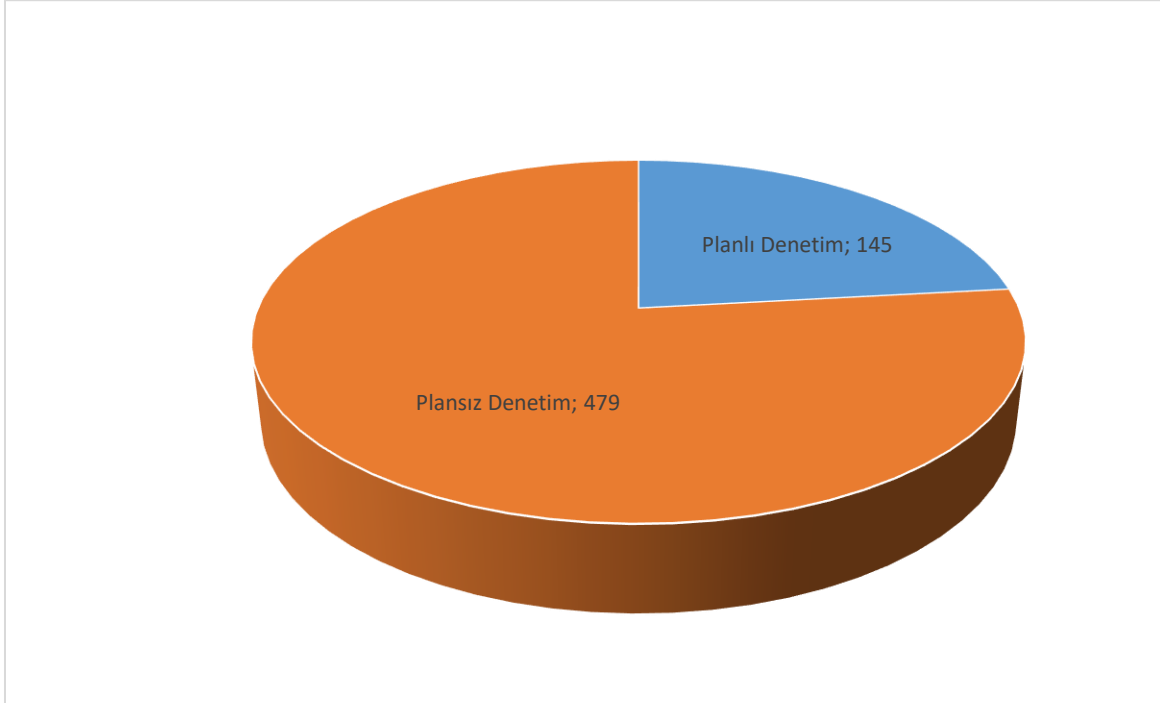
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 61 – 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
(e-denetim yazılımı, 2024)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	145
Plansız (ani+şikayet) denetimler	479
Genel toplam	624

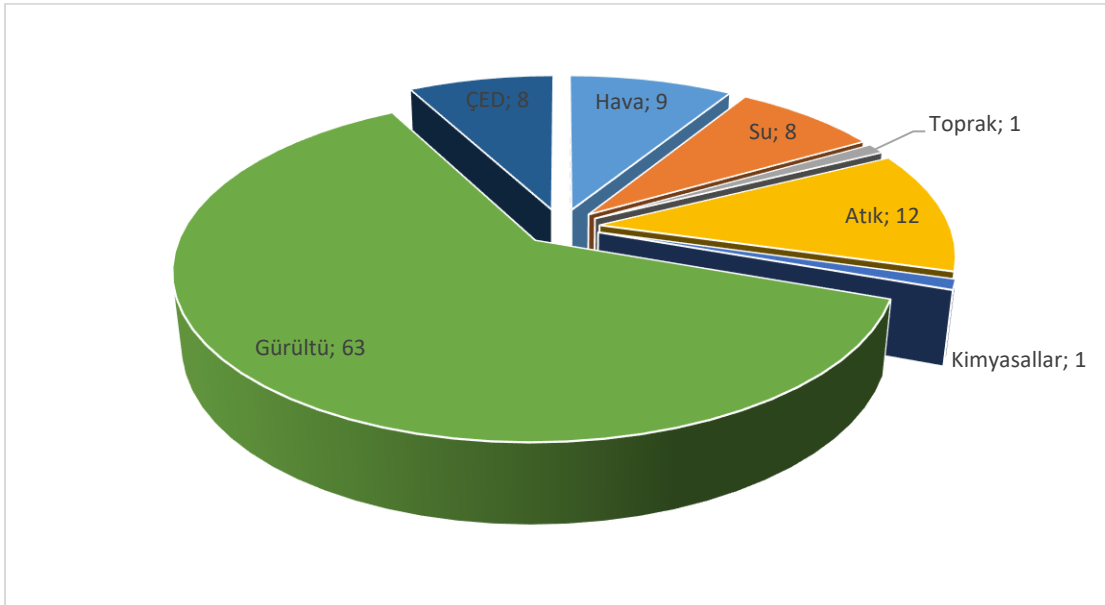
Grafik 36 – ÇŞİDİM tarafından 2023 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2024)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 62 –2023 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	9	8	1	12	1	63	8	102
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	9	8	1	12	1	63	8	102
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100

Grafik 37 –2023 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı

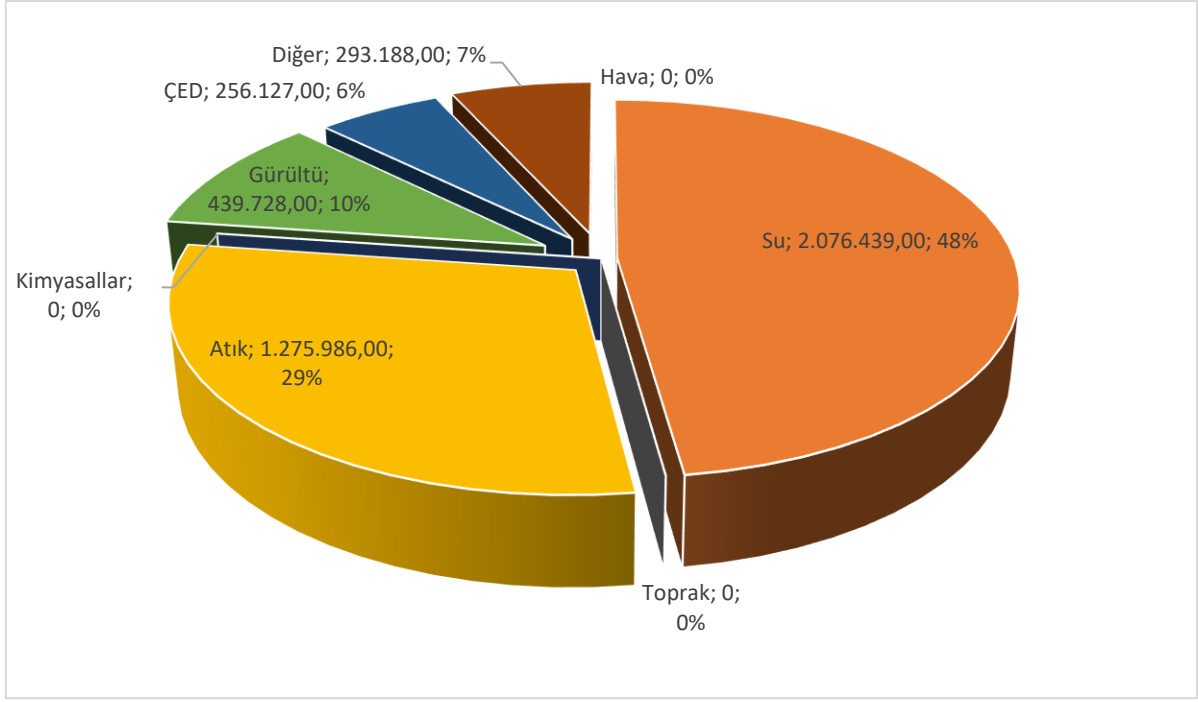
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

H.3. İdari Yaptırımlar

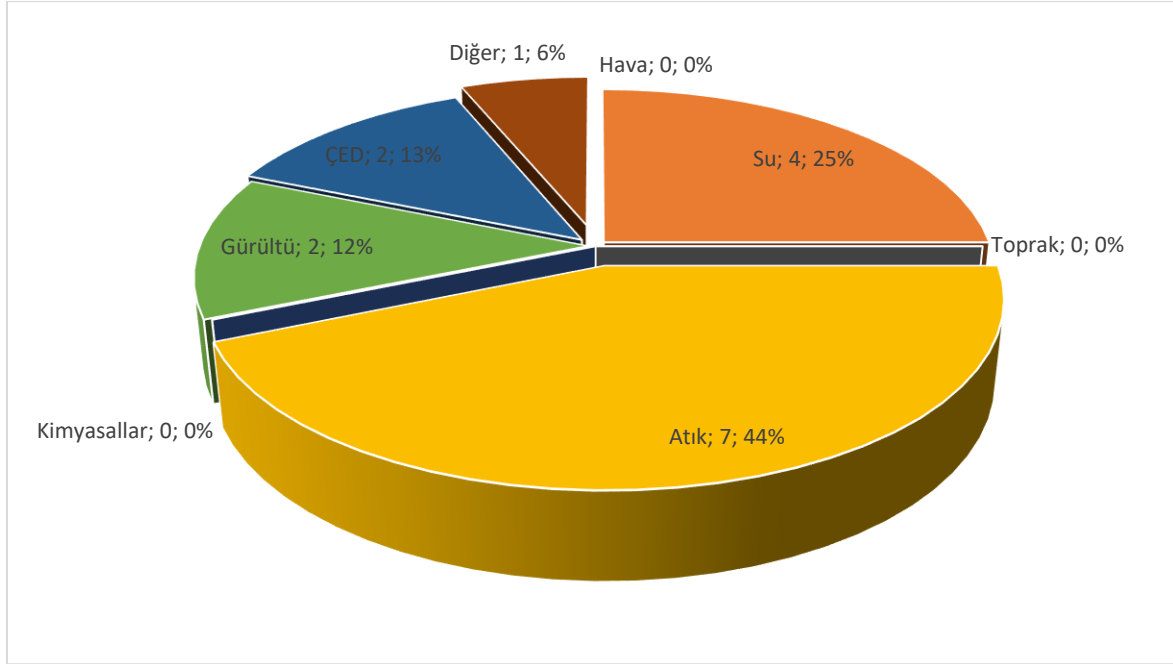
Çizelge 63 –2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

(e-denetim yazılımı, 2024)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	Toplam
Ceza Miktarı	0	2.076.439,00	0	1.275.986,00	0	439.728,00	256.127,00	293.188,00	4.391.698,00
Uygulanan Ceza Sayısı	0	4	0	7	0	2	2	1	18

Grafik 38 –2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2024)

Grafik 39 - 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2024)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

Ordu İlinde 2023 yılı içerisinde bir işletmeye Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü Yönetmeliğine aykırı çalışması ile bir işletmeye de Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine aykırı faaliyet göstermesi sebebi ile toplamda iki ayrı işletmeye faaliyet durdurma işlemi uygulanmıştır.

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

2023 yılı içerisinde İl sınırları içerisinde faaliyet gösteren tesis ve işletmeler mer-i mevzuat çerçevesinde planlı ve plansız olarak toplamda 624 denetim gerçekleştirilmiş olup 18 idari yaptırım kararı ile toplamda 4.391.698,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

2872 Sayılı Çevre Kanunu ve İlgili Yönetmelikler kapsamında planlı ve plansız olarak denetim kontrol ve işlemleri ifa edilmektedir.

Kaynaklar

Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
e-Denetim Yazılımı

I. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2023 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 6916 kurum temsilcisine ve 26445 öğrenciye eğitim verilmiştir.

Ayrıca 2022 yılında 5 Haziran Günü etkinlikleri kapsamında Müdürlüğümüzce Yason Burnu'nda temizlik etkinliği, uçurtma şenliği, ilk adım çevre yürüyüşü, bisiklet turu, su sporları, dalış etkinliği, deniz çöpü avı yarışması yapılmıştır. Çevre Günü kapsamında yapılan etkinliklere ilişkin fotoğraflar aşağıda verilmiştir.

Resim 13 - Deniz Çöpü Avı Etkinliği

Resim 14 - Deniz Çöpü Avı Etkinliği

Resim 15 Deniz Çöpü Avı Etkinliği

Resim 16 Deniz öpü Avı Etkinliği

Resim 17 Deniz Çöpü Avı Etkinliği

Kaynaklar
Ordu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü